

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

TILLEGGSLISTE 2

Utvalg: Kommunestyret
Møtedato: 21.11.2012
Møtested: Kommunestyresalen, Rådhuset
Møtetid: Kl. 11:30

Vedlagt følger sak som ikke var kommet med i Politikerportalen, men sto på sakslista

SAKSLISTE:

Saksnr.:	Sakstittel:	Arkivsak	
086/12	SYDVARANGER GRUVE AS: PLANPROGRAM FOR OMRÅDEREGULERING MED KONSEKVENsutREDNING, MERKNADSBEHANDLING Saksordfører: Kurt Wikan (kuwik@frisurf.no)	12/1641	

Kirkenes, 20.11.2012

Cecilie Hansen
Ordfører

SMW

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Faks 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Hanne Kildemo Virksomhetsleder: , tlf.	Dato: 25.10.2012
Arkivkode: K1-1	Arkivsaksnr.: 12/1641
Saksordfører: Rådet for likestilling av funksjonshemmede: Agnar Jensen Utvalg for plan og samferdsel: Kurt Wikan	

SAKSGANG		
Behandling:	Møtedato:	Saksnr.:
Rådet for likestilling av funksjonshemmede	06.11.2012	018/12
Utvalg for plan og samferdsel	08.11.2012	116/12
Kommunestyret	21.11.2012	086/12

SYDVARANGER GRUVE AS: PLANPROGRAM FOR OMRÅDEREGULERING MED KONSEKVENsutREDNING, MERKNADSBEHANDLING

Vedlagte dokumenter:

Nr.	Dok.dato	Tittel
1	22.10.2012	SYDVARANGER GRUVE AS PLANPROGRAM FOR OMRÅDEREGULERING MED KONSEKVENsutREDNING

Dokumenter i saken:

<u>Dok.dato</u>	<u>Type</u>	<u>Avsender/mottaker</u>	<u>Tittel</u>
01.06.2012	U	Sametinget; Finnmark	KULTURMINNEUNDERSØKELSER IFM PLANPROGRAM FOR

11.06.2012	I	Sydvaranger Gruve AS	FORSLAG TIL PLANPROGRAM SYDVARANGER GRUVE AS
12.06.2012	I	Sydvaranger Gruve AS	REFERAT FRA DIALOGKONFERANSE 2 - SYDVARANGER GRUVE
21.06.2012	U	93 mottakere...	VARSEL OM OPPSTART OG OFFENTLIG ETTERSYN/HØRING AV: SYDVARANGER
21.06.2012	U	Saksbehandler Vegar Trasti	MELDING OM VEDTAK FRA UTVALG FOR PLAN OG SAMFERDSEL 21.06.12:
22.06.2012	I	Sametinget	VEDR. HENDVENDELSE OM KULTURMINNE UNDERSØKELSER IFM PLANPROGRAM
24.07.2012	U	Inare kommune; Pechenga rajon	VARSEL OM OPPSTART OG OFFENTLIG ETTERSYN AV: SYDVARANGER GRUVE AS:
24.07.2012	I	Fiskedirektoratet	OMRÅDEREGULERING MED KONSEKVENsutredning - HØRINGSSVAR
17.08.2012	U	SYDVARANGER GRUVE AS	FORSLAG TIL SAMARBEIDSAVTALE FOR UTARBEIDELSE AV OMRÅDEREGULERING
22.08.2012	I	Direktoratet for mineralforvaltning	OFFENTLIG ETTERSYN AV PLANPROGRAM FOR OMRÅDEREGULERING FOR
22.08.2012	I	Mattilsynet	UTTALELSE TIL FORSLAG OM PLANPROGRAM FOR
22.08.2012	I	Statens Vegvesen	UTTALELSE - SYDVARANGER GRUVE - OMRÅDEREGULERING
23.08.2012	I	Sametinget	UTTALELSE VEDR. VARSEL OM OPPSTART, OG HØRING AV PLANPROGRAM FOR
27.08.2012	U	Reindriftsforvaltningene i Øst-Finnmark	VEDRØRENDE FORSLAG TIL PLANPROGRAM FOR SYDVARANGER
27.08.2012	I	Kystverket Troms og Finnmark	SVAR FRA KYSTVERKET - VARSEL OM OPPSTART OG OFFENTLIG ETTERSYN AV
29.08.2012	I	Finnmark Fylkeskommune	VEDR. VARSEL OM OPPSTART OG OFFENTLIG ETTERSYN/HØRING AV
29.08.2012	I	Gunnar Naturvernforbundet i	SØKNAD OM FORLENGELSE AV HØRINGSFRIST
30.08.2012	I	Norges Fiskarlag	ANMODNING OM UTSATT FRIST FOR INNSPILL - PLANPROGRAM FOR
30.08.2012	I	Grubebyens venner v/Inger J. Lysfjord	INNSPILL - SYDVARANGER GRUVE AS - OMRÅDEREGULERING OG
31.08.2012	I	Sweco Norge AS	MERKNAD TIL FORSLAG TIL PLANPROGRAM FOR
31.08.2012	I	Fylkesmannen i Finnmark	HØRINGSUTTALELSE - SYDVARANGER GRUVE AS - FORSLAG TIL PLANPROGRAM -
31.08.2012	I	FNF Finnmark	HØRINGSUTTALELSE - FORSLAG TIL PLANPROGRAM SYDVARANGER GRUVE
31.08.2012	I	Inari kommune	UTTALELSE OM FORSLAG TIL PLANPROGRAM FOR
31.08.2012	I	Folkeaksjonen mot giftutslipp i	KOMMENTAR DOBLING SVG

31.08.2012	U	Naturvernforbundet	VEDRØRENDE SØKNAD OM FORLENGELSE AV FRIST FOR UTTALELSE TIL
31.08.2012	U	Norges Fiskarlag	VEDRØRENDE SØKNAD OM FORLENGELSE AV FRIST FOR UTTALELSE TIL
03.09.2012	I	Jernbaneverket	UTTALELSE TIL VARSEL OM OPPSTART OG OFFENTLIG ETTERSYN AV PLANPROGRAM
03.09.2012	I	Naturvernforbundet i Sør-Varanger	HØRINGSUTTALELSE - PLANPROGRAM FOR OMRÅDEREGULERING MED
04.09.2012	I	Reindriftsforvaltningen i Øst-Finnmark	UTTALELSE - FORSLAG TIL PLANPROGRAM FOR OMRÅDEREGULERING MED
05.09.2012	I	Norges Fiskarlag	HØRINGUTTALELSE - FORSLAG TIL PLANPROGRAM FOR
07.09.2012	I	Norges vassdrags- og energidirektorat	INNSPILL TIL VARSEL OM PLANOPPSTART SAMT HØRING PLANPROGRAM FOR
07.09.2012	I	Havforskningsinstituttet	SYDVARANGER GRUVE AS - FORSLAG TIL PLANPROGRAM FOR
13.09.2012	I	Sør-Varanger Sjølaksefiskarlag v/	UTTALELSE - SYDVARANGER GRUVE AS - FORSLAG TIL PLANPROGRAM FOR
13.09.2012	I	Sør-Varanger KrF v/Astrid A Daniloff	HØRINGSNOTAT - SYDVARANGER GRUVE AS: FORSLAG TIL PLANPROGRAM FOR
14.09.2012	I	Bjørn Celius	SYDVARANGER GRUVE AS - FORSLAG TIL PLANPROGRAM FOR
16.09.2012	I	Sør-Varanger Venstre v/Stian	HØRINGSUTTALELSE - SYDVARANGER GRUVE AS, FORSLAG TIL PLANPROGRAM
20.09.2012	I	Norsk-finsk grensevassdragskom	HØRINGSUTTALELSE - SYDVARANGER GRUVE: PLANPROGRAM FOR
26.09.2012	I	Statens jernbanetilsyn	HØRINGSUTTALELSE PLANPROGRAM FOR SYDVARANGER GRUVE AS
25.10.2012	U	SYDVARANGER GRUVE AS	AVTALE OM OMRÅDEREGULERING FOR SYDVARANGER GRUVE AS

Kort sammendrag:

Sydvaranger Gruve AS har fått utarbeidet planprogram for områderegulering med konsekvensutredning med det mål å utrede muligheten for en fordobling av gruvas produksjon. Planprogrammet er utarbeidet på bakgrunn av tidligere vedtak i kommunestyret. Det er avholdt to dialogkonferanser innledningsvis med det mål å få fram problemstillinger som organisasjoner og befolkningen i Sør-Varanger er opptatt av i forbindelse med videre utvikling av Sydvaranger Gruve AS. I tillegg er det holdt møter med offentlige høringsinstanser. Forslag til planprogram ble presentert for det Regional Planforum i Vadsø 31. mai 2012.

Planprogrammet skal i henhold til forskriften om konsekvensutredning, § 6 «gjøre rede for formålet med planarbeidet og hvilke problemstillinger som ansees viktig i forhold til miljø og samfunn. Relevante og realistiske alternativer skal beskrives og det skal framgå hvordan

disse er tenkt behandlet i plan- og utredningsarbeidet.»

Forslag til planprogram ble behandlet i Utvalg for plan og samferdsel 21. juni 2012, under sak nr. 081/12. Det ble fattet følgende vedtak:

I medhold av plan- og bygningslovens §§ 12-8 og 12-9, samt forskrift om konsekvensutrednings § 7 vedtar utvalg for plan og samferdsel å varsle oppstart av planarbeidet og at Sydvaranger Gruve AS: Forslag til planprogram for områderegulering med konsekvensutredning, planID 20122008 og 2012009 sendes ut på høring og legges ut til offentlig ettersyn i minst 10 uker.

Begrunnelse:

Kommunestyret har tidligere gitt sin tilslutning til gruvedriften men satt som forutsetning at ved en økning av produksjonen og med tilhørende økning av utslippet ut over gitte tillatelser, så skal det gjennomføres planlegging med konsekvensutredning av tiltaket i henhold til Plan- og bygningsloven. Utvalget støtter seg kommunestyrets tidligere vedtak og til administrasjonens vurderinger over. På grunn av sakens omfang og ferieavviklinger i høringsperioden ønskes denne forlenget med minst 4 uker fra lovens krav (pbl. § 12-9 og KU-forskriftens § 7).

Sydvaranger Gruve AS sitt forslag til planprogram for områderegulering med konsekvensutredning legges her fram for behandling etter plan- og bygningsloven, revidert i henhold til forslag til merknadsbehandling.

Faktiske opplysninger:

Sydvaranger Gruve AS har fått utarbeidet *Sydvaranger Gruve AS: Planprogram for områderegulering med konsekvensutredning*, med det mål å utrede muligheten for en fordobling av gruvas produksjon gjennom en planprosess i henhold til plan- og bygningsloven og forskrift om konsekvensutredning.

I kommunestyrets vedtak i møte 7. oktober 2009 under sak 059/09 – *Sydvaranger Gruve AS – Søknad om endring i utslippstillatelse* – ble det fattet blant annet følgende vedtak:

«.....»

7. *Kommunestyret anbefaler at SFT om å åpne for bruk av flotasjon innenfor gjeldende utslippstillatelse på 7 millioner tonn malm. (SFT vedtak av 23.04.2008). Kommunestyret gjør oppmerksom på at økt utslipp ut over 7 millioner tonn malm, vil kreve konsekvensutredning i henhold til plan- og bygningsloven.»*

Søknaden om bruk av flotasjonsmidler ble senere trukket tilbake av Sydvaranger Gruve AS.

8. januar 2011 henvendte Sydvaranger Gruve AS seg til kommunen. Bakgrunnen for henvendelsen var et ønske om å gi en orientering om selskapets planer og en invitasjon til kommunen om et samarbeid for utarbeidelse av planer med konsekvensutredning for selskapets videre utvikling. Ønske om samarbeid var ut fra plan- og bygningslovens krav om at kommunen vil være formell eier av de plantyper som er aktuelle å benytte i den sammenheng.

Sydvaranger Gruve AS ble på bakgrunn av søknaden og kommunens behandling i sak nr. 059/09- *Sydvaranger Gruve AS – Søknad om endring i utslippstillatelse* gitt midlertidig utslippstillatelse til 1. mai 2012 for å teste ut virkningene av nye flokkuleringskemikalier.

Plansamarbeidet mellom Sør-Varanger kommune og Sydvaranger Gruve AS for utarbeidelse av planer med konsekvensutredning knyttet til selskapets ønske om en fordobling av produksjonen, ble etablert våren 2011. Sør-Varanger kommune presenterte for drøftelse forslag til planopplegg ovenfor Finnmark fylkeskommune og Fylkesmannen i møter i Vadsø 31. mars 2011. Det ble gitt positive tilbakemeldinger til opplegget.

12. mai og 14. november 2011 ble det holdt to åpne dialogkonferanser i Kirkenes der innbyggere, foreninger og organisasjoner i Sør-Varanger ble invitert til å delta. Målet med konferansene var

- Å rette søkelyset på alle aspekter og utfordringer som en ønsket produksjonsøkning vil føre med seg
- Å bidra til å foreslå løsninger på utfordringene og mulighetene som ligger i en slik produksjonsøkning. Dette gjelder både for bedriften selv og de samfunnsmessige konsekvenser av virksomheten.

Det kom inn totalt 188 problemstillinger som vil bli behandlet i tilknytning til konsekvensutredningen.

25. april 2012 fattet kommunestyret under sak 036/12 - Sydvaranger Gruve AS – *Høringsuttalelse for søknad om utslippstillatelse til sjødeponi i Bøkfjorden* – følgende vedtak:

Kommunestyret i Sør-Varanger går inn for at Sydvaranger Gruve AS skal gis tillatelse til å slippe ut inntil 10 tonn av flokkuleringsmidlet Magnafloc LT 38 og inntil 50 tonn Magnafloc 10 til Bøkfjorden.

Sør-Varanger kommune vil at det skal knyttes svært strenge krav til utslippstillatelsen:

- *Utslippstillatelsen gis tidsbegrenset fram til 01.01.2016. En eventuell forlengelse fra 01.01.2016 må ses i forhold til resultatet av miljøovervåknings-program, utredning av alternative deponiløsninger og kartlegging av fysiske og miljømessige konsekvenser.*
- *Sydvaranger Gruve (SVG) skal videreføre miljøundersøkelser for å dokumentere kjemikalienes miljømessige virkning på Bøkfjorden gjennom et seriøst oppfølgingsprogram for NIVA-undersøkelsen i 2011.*
- *Det må særlig legges vekt på å dokumentere nedbrytningstid av stoffet polyDADMAC og eventuelle reaksjoner med andre stoffer under nedbrytningstiden.*
- *Fagekspertise må kobles inn i miljøundersøkelsesprogrammet.*
- *SVG skal arbeide for å få fram forskningsresultater på metoder for opprydding, Revegetering og reetablering av liv i deponiområdet så raskt som mulig etter endt drift.*
- *SVG skal arbeide seriøst med å primært finne alternative løsninger for bruk av Magnafloc LT 38, til mer miljøvennlige flokkuleringsstoffer.*
- *SVG skal utrede muligheter for å opprette et landdeponi for avgangen.*

24. mai 2012 ble Sydvaranger Gruve AS gitt utslippstillatelse fra Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif) for bruk av flokkuleringskjemikaliene Magnafloc 10 og Magnafloc LT 38. Tillatelsen er betinget av et omfattende oppfølgingsprogram over år for å måle langtidseffekten knyttet til bruk av flokkuleringskjemikaliene.

På bakgrunn av et utkast til planprogram anmodet Sør-Varanger kommune fylkeskommunen om å arrangere en Regional Plankonferanse for drøftelse av utkastet. Slik plankonferanse

ble holdt i Vadsø 31. mai 2012 der Sør-Varanger kommune og Sydvaranger Gruve AS presenterte problemstillinger knyttet til utkast til planprogram. En rekke fagpersoner som representerte fylkeskommunen, fylkesmannen, statlige virksomheter og Sametinget var til stede. Gjennom samtaler og drøftelser med de ulike fagmyndigheter ble det gitt tilbakemeldinger til utkastet til planprogram. Merknadene er innarbeidet i forslaget som nå fremmes.

Sydvaranger Gruve AS: Forslag til planprogram for områderegulering med konsekvensutredning.

Planprogram skal i henhold til forskrift om konsekvensutrednings § 6 «gjøre rede for formålet med planarbeidet og hvilke problemstillinger som ansees viktig i forhold til miljø og samfunn. Relevante og realistiske alternativer skal beskrives og det skal framgå hvordan disse er tenkt behandlet i plan- og utredningsarbeidet.»

I planprogrammet er planområdet delt i to områder:

- Planområde 1 omfatter området i Bjørnevatn mellom Pasvikelva og Langfjorden, området langs jernbanen mellom Bjørnevatn og Kirkenes samt fabrikkområdet i Kirkenes (planID 2012008).
- Planområde 2 omfatter Bøkfjorden fra Kirkenes ut til Varangerfjorden samt ytre deler av Korsfjorden (planID 2012009).

Planprogrammet legger opp til at det i konsekvensutredningen skal gjøres vurderinger av hvordan tiltaket influerer på tilstøtende områder, det vil si influensområder som ligger utenfor områdereguleringsplanområdene.

Planprogrammet legger til grunn at det blir konsekvensutredet for både sjødeponi og landdeponi. Planprogrammet legger i hovedsak opp til å utrede deponiløsninger for den fordoblede produksjon med økt avgangsmengde i tillegg til dagens sjødeponi. Dette framstilles som alternativ 1 og 2 i planprogrammets kapittel 2.2. Det er i forbindelse med utarbeidelsen av planprogram gjort forarbeid for alternative løsninger for deponi og lokalisering av verk for fordoblet produksjon. Dette framkommer av planprogrammets kapittel 6.

Administrasjonen forutsetter at Kommunestyret setter seg inn i planprogrammet og vil derfor ikke gjengi dette i detalj.

Vurderinger:

Etter administrasjonens vurdering er planprogrammet utarbeidet i henhold til plan- og bygningslovens § 4-1 og forskrift om konsekvensutrednings § 6. Planprogrammet redegjør slik administrasjonen ser det for formålet med planarbeidet på en tilfredsstillende måte. De problemstillinger som stilles i planprogrammet ansees av administrasjonen som dekkende i forhold til å utrede konsekvenser for miljø og samfunn. Slik administrasjonen ser det legger planprogrammet til rette for at relevante og realistiske alternativer kan vurderes. Etter administrasjonens vurdering er opplegget for medvirkning tilstrekkelig beskrevet i planprogrammet.

Etter administrasjonens vurdering er også innkomne høringsuttalelser og merknader hensyntatt for den videre behandling av planprogrammet og en eventuelt videre planprosess.

Ut fra en samlet vurdering anbefaler administrasjonen at *Sydvaranger Gruve AS: Planprogram for områderegulering med konsekvensutredning, sist revidert 22. oktober 2012* vedtas behandlet etter plan- og bygningslovens § 12-9 samt forskrift om konsekvensutredning.

Innkomne høringsuttalelser til Sydvaranger Gruve AS sitt forslag til planprogram for områderegulering med konsekvensutredninger

Planprogrammet skal fastsettes av kommunen etter at høringsuttalelsene er gjennomgått, kommentert og endringer tatt inn i planprogrammet. Planprogrammet blir deretter et grunnlag for konsekvensutredningene som skal utarbeides i forbindelse med reguleringsplanen. Kommentarer under går til innspill og merknader som knytter seg til innholdet i utredningsoversikten/krav til konsekvensutredningene, bruk av området som foreslås og konkretisering av tiltak.

Forslag til planprogram var lagt ut til offentlig ettersyn i en forlenget periode, 21. juni – 3. sept. 2012, på grunn av ferietid. Sør-Varanger kommune holdt et offentlig orienteringsmøte om forslag til planprogram 11. sept. 2012. I møtet signaliserte kommunen at alle høringsuttalelser som kom kommunen i hende innen 17. sept. 2012 ville bli tatt med i merknadsbehandlingen. Alle innkomne merknader er tatt med i behandlingen – også merknader registrert så sent som 1. okt. 2012.

Uttalelsene/merknadene/korrespondanse er nummerert fortløpende ettersom de er mottatt av kommunen. I rådmannens merknadsbehandling er det innledningsvis gitt et sammendrag av den enkelte uttalelse.

Uttalelse foreligger fra:

Løpenr.	Instans	Brevdato	Journalført
1	Fiskeridirektoratet	24-07-12	01-08-12
2	Statens vegvesen	16-08-12	23-08-12
3	Mattilsynet	22-08-12	23-08-12
4	Direktoratet for mineralforvaltning	22-08-12	23-08-12
5	Sametinget	23-08-12	29-08-12
6	Grubebyens venner	30-08-12	31-08-12
7	Inari Kommune	31-08-12	31-08-12
8	Forum for natur- og frilufsliv i Finnmark	31-08-12	31-08-12
9	Fylkesmannen i Finnmark	31-08-12	31-08-12
10	Bergen Group Kimek AS (v/Sweco)	31-08-12	04-09-12
11	Naturvernforbundet i Sør-Varanger	03-09-12	04-09-12 *
12	Jernbaneverket	03-09-12	04-09-12 *
13	Folkeaksjonen mot giftutslipp i Bøkfjorde	30-08-12	04-09-12 *
14	Kystverket Troms og Finnmark	27-08-12	04-09-12 *
15	Norges Fiskarlag	04-09-12	06-09-12 *
16	Finnmark Fylkeskommune	29-08-12	07-09-12 *
17	Havforskningsinstituttet	07-09-12	07-09-12 *
18	Reindriftsforvaltningen	04-09-12	10-09-12 *
19	Norges vassdrags- og energidirektorat	07-09-12	10-09-12 *
20	Krf Sør-Varanger	13-09-12	17-09-12 *
21	Sør-Varanger Sjøfiskarlag	13-09-12	17-09-12 *
22	Bjørn Celius	14-09-12	17-09-12 *
23	Sør-Varanger Venstre	16-09-12	17-09-12 *
24	Norsk-Finsk Grensevassdragskommisj	20-09-12	20-09-12
25	Statens Jernbanetilsyn	26-09-12	01-10-12

(* iht utsatt frist)

Sammendrag av uttalelsene med rådmannens kommentarer. Det meste av uttalelsene gjelder detaljeringer og presiseringer innenfor de mer generelle formuleringer i forslaget til planprogram. Der dette er kommentert med «tas til orientering», betyr det at detaljeringene vil inngå som del av grunnlaget for temautredningene.

1 Fiskeridirektoratet, region Finnmark (FIF) – L. nr. 1

- FIF er positiv til at det skal vurderes andre alternative deponiløsninger enn sjødeponi. FIF er derfor mer positiv til utbyggingsalternativ 2: Nytt anlegg ved Bjørnevatn. Høringsuttalelsen er derfor rettet mot alternativ 1, hvor all avgangsmasse skal deponeres i Bøkfjorden.
- Hele Bøkfjorden er et fiskeområde. Vedlagt kart viser registreringer gjort av FIF i og utenfor planområdet.
- Fiskeridirektoratet, Havforskningsinstituttet (HI), Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning og Mattilsynet har gitt innspill til Fiskeri- og Kystdepartementet til fremtidig strategi for mineralnæringen om hva en KU for sjødeponi bør inneholde:

Fiskebestander og fiskeri

- Det er viktig at fiskebestander og fiskeri blir godt utredet. KU bør inneholde en vurdering av eventuelle effekter av deponeringen på gytefelt i umiddelbar nærhet til planområdet.
- FIF har registrert gytefelt for torsk samt bruk av passive og aktive redskap i og rett utenfor planområdet. (Usikkert om det er gytefelt for kysttorsk eller skrei). Havforskningsinstituttet skal verifisere og kartlegge gytefelt basert på FIF sine registreringer, dette er ennå ikke gjort i Finnmark.
- FIF understreker at hele Bøkfjorden er et svært viktig fiskeområde for kongekrabbe og at kongekrabben er vedtatt forvaltet som en fornybar ressurs i Øst-Finnmark.

Påvirkningene på tidligere livsstadier av marin fisk

- Effekter av deponiet på tidlige livsstadier av fisk ansett som sårbare, må utredes i KU.
- En kartlegging av egg, larver og juvenil fisk bør tas med i KU.
- Kartlegging av plankton må tas med i KU da fiskelarver er avhengig av plankton for å overleve.

Havbruk og nasjonal laksefjord

- Effekter fra deponiet på landanlegget for Røye ved Ropelv og slaktermerder ved Jakobsnes må vurderes i KU.
- KU må utrede effekter av deponiet på laksen og vurdere deponiet i henhold til verneplan for Neidenelven som et nasjonalt elvevassdrag. Bøkfjorden er sammen med Neidenfjorden og Kjøfjorden nasjonal laksefjord.

Bunnhabitater

- I KU bør man vurdere og visuelt utrede eventuelle bunnhabitater i planområdet, eksempelvis tareskog og koraller. HI har begynt en kartlegging av bunnhabitater ved MARENO-programmet, men dette er ikke gjort i Finnmark.

Strømmålinger, modellering, partikler og partikkelspredning

- I KU er det viktig å utføre strømmålinger og modelleringer på hvordan avgangsmassen vil spre seg; fra begge utslippspunkt. Målinger må utføres på tilstrekkelig antall punkter og dyp og i tidsintervall som inkl. hele året slik at ytterpunkter i vannbevegelsen bli inkludert.
- Det bør utføres modellering av spredning av avgangsmassene og synkeegenskapene til partiklene.
- Det bør utføres forsøk på fisk som viser hvordan de blir påvirket av partiklene.
- FIF ønsker en visualisering av deponiet i dag og hvordan det vil bli i fremtiden ved forskjellige tidsintervall f.eks. 5, 10 og 20 år fra i dag.

Kjemikaliebruk og effektene av disse

- Kjemikaliebruk og effektene av disse på fisk og andre marine organismer må utredes.
- Deponiets effekter på marine organismer, spesielt kongekrabbe er vesentlig å utrede.

Økonomisk og samfunnsmessig nytte

- Det er viktig å gjøre en økonomisk og samfunnsmessig analyse av utbyggingen. Denne bør inkludere verdivurdering av de marine næringene som helhet: yrkesfiske, fritidsfiske, turistfiske og havbruk.
- Analysen bør ta høyde for eventuelle økonomiske tap dersom fangstområder går tapt. En verdivurdering må også inneholde historiske data.

Rådmannens tilrådning:

- *Merknadene tas til etterretning.*

- *I tilknytning til utredningene under kap. 7.2 – Naturmiljø – i sjø – vil effekten av deponiet på tidlige livsstadier av fisk, plankton, landanlegg for røye, laks, verneplan for Neidenelva, m.m. bli vurdert.*
- *Kartlegging av plankton gjennomføres i tilknytning til kap. 7.2 – Naturmiljø – i sjø.*
- *I tilknytning til kap. 7.18 – Risiko og sårbarhet, inkludert beredskap – vil miljørisikoanalyser bli gjennomført.*
- *Arbeidet med strømmålinger, modellering og partikkelspredning tilpasses behovet ut fra at det er vesentlige konsekvenser som skal utredes.*
- *Effekten av kjemikaliebruk på fisk og andre marine organismer vurderes i tilknytning til kap. 7.7 – Utslipp til sjø.*
- *Det vil i plansammenheng bli trukket opp rammer for deponiets videre utvikling. Disse rammer skal fastsettes i områdereguleringsplanen,*
- *Det vil i plansammenheng også bli vist en visualisering av deponiet slik det er i dag og hvordan deponiet forventes å utvikle seg.*

2 Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) – L.nr. 4

- DMF finner det nødvendig med en et avsnitt med definisjoner og presisering av ord og uttrykk. I planprogrammet er begreper og uttrykk blandet sammen noe som skaper forvirring.
- Direktoratet anbefaler at det fremstilles et enkelt flytskjema med tilhørende begreper. F.eks.:
 - (Jern)malm + gråberg = Bergfangst
 - (Magnetitt)konsentrat + avgang = (Jern)malm
- Det bør presiseres at planen omfatter en økning inntil det dobbelte av mengde magnetittkonsentrat, basert på dagens kjennskap til malmressurser.
- Det bør vurderes i hvilken grad mengde bergfangst blir påvirket av økningen av mengde magnetittkonsentrat, basert på dagens kjennskap til malmressurser.

Rådmannens tilrådning:

- *Merknadene tas til orientering.*

3 Statens jernbanetilsyn – L.nr. 25

- Statens jernbanetilsyn har ikke funnet grunn for å komme med bemerkninger til høring vedrørende planprogram for Syd-Varanger gruve AS.

Rådmannens tilrådning:

- *Merknadene tas til orientering.*

4 Fylkesmannen i Finnmark – L.nr. 9

Planprogrammet generelt

- Planprogrammet bør kort redegjøre for forholdet mellom varslet planarbeid og nasjonale miljømål. Nasjonale miljømål for arealforvaltning, friluftsliv med mer er gitt i st.meld. nr. 26 (2006–2007) «Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand».

- Etter fylkesmannens vurdering kan planarbeidet komme i konflikt med nasjonale eller viktige regionale hensyn. Viser her til at Bøkfjorden har status som nasjonal laksefjord.
- Fylkesmannen ber kommunen stille krav om følgende veiledere benyttes i utredningsarbeidet:
 - Statens vegvesens håndbok 140 Konsekvensanalyser
 - Direktoratet for naturforvaltnings håndbøker
- Fylkesmannen anmoder om at det stilles krav om at eventuelle områder for biologisk mangfold skal gjøres tilgjengelig for innlegging i offentlige registreringssystemer for biologisk mangfold, bl.a. i Direktoratet for naturforvaltning (DN) sin Naturbase. Data må produseres på digital form med egenskapstabeller og kartfiler i SOSI eller shape-format. Data skal oversendes fylkesmannen som vil gjøre dataene tilgjengelige gjennom Naturbase og Artsdatabankens artskart.

Merknader til planprogrammet

- Fylkesmannen anbefaler at kommunen jobber mer med forslaget til planprogram. Det må komme klart frem av planprogrammet hva som skal utredes og hvilke metoder som skal brukes.
- Fylkesmannen har ikke innvendinger til den foreslåtte planavgrensningen som en hensiktsmessig grense for reguleringsplanvedtak.

7.1 Naturmiljø:

- Det må fremgå av planprogrammet at konsekvenser for naturmiljø skal utredes. I planprogrammet er det skrevet bør flere steder.
- Det er ikke tilstrekkelig kun med innhenting av eksisterende kunnskap i forbindelse med konsekvensutredningen. Det må stilles krav om ny kartlegging av naturtyper.
- Konsekvensutredningen må gi et tilfredsstillende grunnlag for å vurdere et kommende planforslag i henhold til bestemmelsene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12, jf. naturmangfoldlovens § 7.
- Bøkfjorden inngår som nasjonal laksefjord, for disse gjelder følgende beskyttelsesregime:

"Virksomhet som innebærer risiko for alvorlig forurensning som kan skade villaksen tillates ikke", Jf. St. prp. nr. 32 (2006-2007) kapittel 6.3.
- Laksen gis særlig beskyttelse mot akutt forurensning. På grunn av resipientens status som nasjonal laksefjord, må utredningene derfor belyse eventuelle uhellsscenarioer som kan skade villaksen. Vurderingen vil ta utgangspunkt i formaliserte miljørisikoanalyser, der særlig sannsynligheten for utslipp (utslippsfrekvens), utslippets omfang og konsekvensene for villaksen (tilstedeværelse, eksponering, skadeomfang og restitusjonstid) vil stå sentralt.
- Etter proposisjonen skal ikke-akutte, operasjonelle driftsutslipp reguleres på vanlig måte etter forurensningsloven. Beskyttelsesregimet for nasjonale laksefjorder er derfor ikke nødvendigvis til hinder for å gi tillatelse til slike utslipp. Ettersom laksen, etter proposisjonen, skal sikres en særlig beskyttelse i nasjonale laksefjorder, så må forurensningsmyndigheten like fullt gjøre en vurdering om driftsutslippet kan utgjøre en uakseptabel påvirkning på laks. Utredningene må derfor også belyse konsekvenser for laks av ikke-akutte, operasjonelle driftsutslipp.
- Forurensningsmyndigheten må videre gjøre en vurdering av utslippets potensial for påvirkning av all anadrom fisk. Særlig laks, men også sjøørret og sjørøye, er viktige naturressurser for befolkningen i det berørte området, som grunnlag for både nærings- og fritidsaktiviteter. Disse artenes livssyklus og vandringsmønstre medfører dessuten at eventuelle skadelige effekter for anadrome fiskebestander kan gi

konsekvenser for innbyggere også i våre naboland Finland og Russland. Utredningene må derfor belyse konsekvenser for anadrom fisk av ikke-akutte, operasjonelle driftsutslipp.

7.3 Landskapsbildet:

- Vi anmoder om at Direktoratet for naturforvaltning og Riksantikvaren sin *"Veileder – Fremgangsmåte for vurdering av landskapskarakter og landskapsverdi – Versjon februar 2010"* blir benyttet i landskapsanalysen. Vi ber dere legge vekt på en god analyse av landskapskarakter og sårbarhet, konsekvenser og avbøtende tiltak. Det må gjennomføres gode visualiseringer av tiltakene og hvordan de fremtrer i landskap fra forskjellige steder og til forskjellige årstider. Vår erfaring tilsier at fotomontasjer og terrengmodeller utfyller hverandre.

7.4 Utslipp til grunn og vann og 7.5 Utslipp til sjø:

- Med henvisning til vannforskriftens bestemmelser i planprogrammet, mener Fylkesmannen at utredningene må være dekkende for alle naturlige vannforekomster som påvirkes i vesentlig grad, enten gjennom utslipp, vannuttak eller fysiske inngrep.
- Vannforskriftens § 12 gir rammer for ny aktivitet og nye tiltak som vil kunne medføre forringelse av miljøtilstanden i berørte vannforekomster. Rammene er spesifisert gjennom hva som regnes som akseptabel miljøpåvirkning – vurdert etter et klassifiseringssystem for miljøtilstand i vann. Denne vurderingen skjer på vannregionnivå, og det følger av Fylkesmannens embetsoppdrag at vi er ansvarlige for koordinering og kvalitetssikring av arbeidet med miljøfaglig beslutningsgrunnlag etter vannforskriften. Videre følger det av embetsoppdraget at Fylkesmannen skal vurdere om vannforskriftens § 12 og naturmangfoldlovens mål og prinsipper er oppfylt i prioriterte plan- og KU-saker som angår vannmiljø.
- Det er Fylkesmannens vurdering at tiltakshaver må fremskaffe en oversikt over hvilke vannforekomster som kan bli påvirket, i en slik grad at økologisk eller kjemisk tilstand forringes. Disse vannforekomstene må kartlegges i henhold til vannforskriftens vedlegg V, klassifisering og overvåking, slik at dagens tilstand kan bestemmes. Videre må det gjøres en vurdering av graden av tilstandsforringelse som forventes, og hvorvidt dette vil komme som en følge av utelukkende fysiske inngrep, kjemisk påvirkning, eller en kombinasjon av disse. Dersom påvirkningen av vannmiljøet helt eller delvis er av kjemisk art, må også følgende tre momenter vurderes:
 - Hvilke praktisk gjennomførbare tiltak som kan settes inn for å begrense miljøforringelsen.
 - Forholdet mellom samfunnsnyttene av tiltaket og tapet av miljøkvalitet.
 - Hvorvidt hensikten med tiltaket kan oppnås med andre midler som er miljømessig vesentlig bedre, og i så fall må det dokumenteres at disse ikke er teknisk gjennomførbare, eller medfører uforholdsmessig store kostnader, vurdert opp mot miljøgevinsten.

7.6 Støy

- Fylkesmannen forutsetter at støy utredes i henhold til Miljøverndepartementets retningslinje T-1442/2012.

7.9 Nærmiljø og friluftsliv

- Direktoratet for naturforvaltning (DN) sine håndbøker: Håndbok 25 Kartlegging og verdsetting av friluftsområder og Håndbok 18 Friluftsliv i konsekvensutredninger etter plan- og bygningsloven, må benyttes i kartleggingsarbeidet.

- Det vises til Miljøverndepartementets støyretningslinje T-1442/2012 om verdifulle stille områder, hvor det bør unngås å lokalisere nye støykilder.

7.15 Konsekvensutredning ved grenseoverskridende virkninger

- Fylkesmannen minner om § 19 i forskrift om konsekvensutredninger, som gjelder grenseoverskridende virkninger.
- Fylkesmannen forutsetter at planprogrammet blir forelagt russiske og finske myndigheter.

7.16 Risiko og sårbarhet, inkludert beredskap

- Fylkesmannen vil her minne om at fremtidige klimaendringer må inn som del av ROS-analysen. Havnivåstigning, flere stormer, mer nedbør, økt fare for flom og skred (snøskred og lignende) er hendelser som sannsynligvis vil komme.

Innspill til reguleringsplanarbeidet

Fylkesmannen har gitt en rekke innspill til planarbeidet, der det vises til ulike veiledere, og det vises også til flere mer formelle krav knyttet til plankart og bestemmelser.

Innsigelser vil bli vurdert for følgende:

Støy:

- Fylkesmannen vil vurdere å fremme innsigelse mot planen dersom støy fra virksomheten overskrider anbefalte grenseverdier for støyømfintlig bebyggelse.

Landbruksinteresser:

- Alternativ 2 – Bjørnevatn. Dette alternativet berører store og viktige landbruksområder. Fylkesmannen viser til det nasjonale jordvernmålet, og varsler om at man kommer til å vurdere innsigelse mot alternativ 2 slik forslaget for planområdet nå foreligger. Konkret knytter varselet om mulig innsigelse seg til at planområdet omfatter dyrka jord og dyrkbar jord i tilknytning til dyrka jord. På denne bakgrunn ber Fylkesmannen Sør-Varanger kommune om å vurdere å innskrenke planområdet ved å ta ut landbruksområdene i Langfjordeid, Brattli, Bjørnelvdalen, Sandnes og Dalen fra planområdet. Videre oppfordrer vi kommunen til å foreslå at områdene med dyrka og dyrkbar jord reguleres til landbruksformål, se pbl. § 12-5 nr. 5. Samt at områdene markeres som hensynssone landbruk, se pbl. § 11-8 tredje ledd bokstav c. Fylkesmannen minner om at konsekvensene for dyrka og dyrkbar jord skal utredes og vurderes i konsekvensutredningen. Som hjelpemiddel i planleggingen har vi lagt ved et eget temakart som viser dyrka og dyrkbar jord i området (se vedlegg) For utfyllende kartinformasjon: Se Nettsidene til Norsk institutt for skog og landskap og kartløsningen KILDEN.

Naturmangfoldloven:

- Naturmangfoldlovens § 7 pålegger offentlig myndighet å synliggjøre sine vurderinger iht. lovens §§ 8-12 i sine besluttende vedtak. Konkret gjelder det også for kommunens vedtak i denne saken. Unnlattelse av å vurdere og å vektlegge §§ 8-12 kan medføre at et vedtak anses ugyldig dersom feilen har virket bestemmende på vedtakets innhold. Det samme kan bli resultatet dersom vedtaket for så vidt omtaler §§ 8-12, men det fremstår som åpenbart at vurderingene og vektleggingene ikke har blitt trukket inn i forberedelsene av saken og i den skjønnsmessige vurderingen av saken.

Sluttord: Sør-Varanger kommune har lagt opp til en bra planprosess med muligheter for medvirkning. Fylkesmannen ser frem til å bidra i det videre planarbeidet. Vi deltar gjerne på møter dersom det er behov for dette.

Rådmannens tilrådning:

- *Merknadene tas til orientering.*
- *Merknaden knyttet til naturmiljø: Tas til etterretning. Konsekvenser for naturmiljø skal utredes. Bestemmelsene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12, jf. Naturmangfoldlovens § 7 skal vurderes for tiltaket i tilknytning til kap. 7.1- Naturmiljø – på land. Konsekvensene for anadrome og marine fiskearter av akutte og ikke-akutte driftsutslipp vil bli vurdert under kap. 7.7 – Utslipp til sjø.*
- *Merknaden knyttet til landskapsbildet: Tas til orientering.*
- *Merknaden knyttet til utslipp: Tas til orientering.*
- *Merknaden knyttet til grenseoverskridende virkninger vil bli vurdert i tilknytning til kap. 7.17 – Virkninger for naboland. Planprogrammet er sendt finske og russiske myndigheter.*
- *Merknaden knyttet til Risiko og sårbarhet: Tas til orientering. Under kap. 7.18 – Risiko og sårbarhet, inkludert beredskap – vil miljørisikoanalyser, virksomhetsrisiko, risiko knyttet til infrastruktur og risiko knyttet til naturbaserte hendelser bli vurdert.*
- *Varsel om at innsigelser vil bli vurdert for støy, landbruksinteresser og naturmangfoldloven tas til etterretning. Planområdets omfang er ikke et uttrykk for at områder skal omdisponeres, men for å klarlegge mulig influens for området fra gruveselskapets virksomhet.*
- *Nevnte landbruksområder vil bli vurdert tatt ut av planområdet når konsekvensutredningen er ferdigstilt. Planområdets omfang er definert for å kunne konsekvensvurdere om og i tilfelle hvordan Sydvaranger Gruve AS sin virksomhet influerer på nærliggende områder. Naturressurser – landbruksinteresser er tatt inn som nytt utredningstema og eventuelle konsekvenser for landbruksinteresser i planområdet utredes.*
- *Det legges til grunn at alle relevante retningslinjer og håndbøker benyttes under konsekvensutredningen.*

5 Statens vegvesen, region nord – L.nr. 2

- Statens vegvesen er tilfreds med at eventuelle andre aktiviteter som kan ha betydning for den totale trafikksituasjonen (jf. trafikkanalyser tidligere utarbeidet), tas med i utredningen.
- Ettersom det skal utredes to alternativ for hvor produksjonsøkningen skal skje, bør det komme frem av utredningen at de trafikkmessige konsekvensene blir forskjellige.
- Eventuelle virkninger for gående og syklende bør synliggjøres i utredningen.

Rådmannens tilrådning:

- *Merknadene tas til orientering.*
- *Eventuell virkning av tiltaket for gående og syklende utredes i tilknytning til kap. 7.10 – Transport og trafikk.*

6 Kystverket Troms og Finnmark – L.nr. 14

- Alternativ 2 berører i størst grad Kystverkets interesser.
- Planprogrammet må avklare hvilke konsekvenser økt utslipp fra gruvedriften vil ha for:
 - Skipstrafikken, herunder dybde ved avgangsledning og plassering
 - Avgangsledning, dimensjonering og merking.
 - Avgangsmasser, herunder størrelsesorden og behov for mudring/utdyping.
- Kystverket minner om at alle tiltak/bygg/etableringer i sjø krever egen tillatelse etter havne- og farledslovens bestemmelser.
- Fremtidig arealdisponering må ta høyde for at hoved- og bileder forbeholdes sjøverts ferdsel. Transport og ferdsel til sjøs må ikke hindres av for eksempel plassering av fortøyninger, lektere, prammer, oppdrettsanlegg m.m. Kystverket har ansvar for farledene på sjø og installasjoner som knyttes til disse.

Rådmannens tilråkning:

- *Merknadene tas til orientering.*
- *Merknaden med hensyn til konsekvenser av økt utslipp fra gruvedriften tas til etterretning. Kap. 7.7 – Utslipp til sjø- og kap. 7.18 – Risiko og sårbarhet, inkludert beredskap – vil utrede disse forhold.*

7 Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) – L.nr. 19

- Planområdet berører flere vassdrag. Det må gjøres en konkret vurdering av og begrunnelse for blant annet byggeavstand til vassdrag.
- NVE synes det er positivt at det er beskrevet hvordan risiko- og sårbarhet, inkl. beredskap skal ivaretas og at NVE's retningslinjer er vist til i planprogrammet. NVE ber om at retningslinjene benyttes i forbindelse med utarbeidelse av konsekvensutredning og ROS-analyse.
- NGU's løsmassekart viser at planområdet består av blant annet tykk havavsetning og tynn hav-/strandavsetning. Marine avsetninger kan være en indikasjon på ustabile grunnforhold.
- Reell fare for skred skal utredes før reguleringsplan godkjennes.

Rådmannens tilråkning:

- *Merknadene tas til orientering.*
- *Kap. 7.6 – Utslipp til grunn og vann - vil vurdere byggeavstand til vassdrag.*
- *Kap. 7.18 – Risiko og sårbarhet, inkludert beredskap – vil også utrede konsekvenser av eventuelle naturbaserte hendelser – f. eks. skred, flom, klimaendringer, m.m.*

8 Mattilsynet – L.nr. 3

- Mattilsynet kommer tilbake med vurdering når endelig valg av alternativ er valgt.
- Dersom det skal foretas et økt vannuttak, må det vurderes om dette vil påvirke drikkevannsanlegg i nærheten.
- Eventuelle økte utslipp skal ikke påvirke eksisterende drikkevannsanlegg, offentlige eller private.
- Det må være fokus på matvaresikkerhet ved økte utslipp. Det må ikke forekomme en forurensning i næringsmidler utover grenseverdier som finnes i dag for fisk/dyr i sjø og på land

Rådmannens tilråkning:

- *Merknadene tas til orientering. Matvaresikkerhet vil bli vurdert i tilknytning til kap. 7.2 – Naturmiljø – i sjø.*

9 Jernbaneverket – L.nr. 12

- Jernbaneverket har ingen merknader til planarbeidet. Jernbaneverket har ingen eiendom eller anlegg i området, og har per i dag ingen konkrete utviklingsplaner i området.

Rådmannens tilråkning:

- *Merknadene tas til orientering.*

10 Finnmark fylkeskommune – L. nr. 16

- Fylkeskommunen vil gå til innsigelse dersom forholdet til nyere tids kulturminner ikke er redegjort for i tilstrekkelig grad. Utredningen må redegjøre for både direkte og indirekte virkninger på kulturminnene, samt avbøtende tiltak. Stikkord for hva som bør inngå i utredningen er: det visuelle, kart, estetisk utforming, kartbruk, målestokk og bruk av foto.
- Fylkeskommunen har i sin uttalelse gitt en kort beskrivelse av nyere tids kulturminner i området.

Rådmannens tilråkning:

- *Merknadene tas til orientering.*
- *Varsel om mulig innsigelse dersom forholdet til nyere tids kulturminner ikke er redegjort for i tilstrekkelig grad - tas til etterretning: Det legges til grunn at forholdet til nyere tids kulturminner blir godt beskrevet i kap. 7.3 – Kulturminnevern/arkeologi - og det forutsettes et nært samarbeid med fylkeskommunen.*
- *Fylkeskommunens beskrivelse av nyere tids kulturminner vil inngå i grunnlaget for planarbeidet.*

11 Sametinget – L.nr. 5

- Sametinget presiserer at samiske interesser ikke bare dreier seg om kulturminner og reindrift, men at den samiske fjordbefolkningen som bedriver sjølaksefiske kan bli berørt av tiltaket.
- Det bør spesifiseres i planprogrammet at konsekvenser for sjølaksefiske og annet fiskeri, bedrevet av forskjellige samiske grupper, utredes.
- Det er startet prosess med Sametinget om undersøkelser av kulturminner i planområdet. Resultatene fra undersøkelsen vil legge grunnlag for Sametingets kulturminnefaglige uttalelse og gi innspill til konsekvensutredningen.

Rådmannens tilrådning:

- *Merknadene tas til etterretning. Det vises til planprogrammets kap. 7.2 – Naturmiljø – i sjø, kap. 7.7 – Utslipp til sjø, kap. 7.12 – Samiske interesser – samt kap. 7.18 – Risiko og sårbarhet, inkludert beredskap.*

12 Norsk-Finsk Grensevassdragskommisjon – L.nr. 24

- Kommisjonen gir høringsuttalelse til planområde 2, sjøområdene.
- Tiltakets konsekvenser for anadrom laksefisk anbefales utredet.
- Det bes om en særlig vurdering av konsekvenser for Neidenlaksen og laksen i nedre del av Pasvikvassdraget. Det er viktig å beskytte og bevare våre felles laksebestander.
- Laksen i Neidenelva er viktig for skoltekulturen. Konsekvenser for skoltekulturen bør utredes.
- Pkt. 7.15 «Virkninger for naboland» ønskes fremhevet. Konsekvensutredningen må utrede mulige grenseoverskridende effekter.

Rådmannens tilrådning:

- *Merknadene tas til etterretning.*
- *Kap. 7.2 – Naturmiljø i sjø – og kap. 7.17 – Virkninger for naboland – søker å ivareta merknadene.*

13 Inari kommune, Finland – L.nr. 7

- Inari kommune er særdeles bekymret for tilstanden i Neidenvassdraget. Videre uttrykker kommunen bekymring for laksen i Neidenelva og mulighet for å sikre naturlige forhold for laksen i hele vassdraget.
- Formannskapet i Inari kommune innstilte enstemmig at deponering av gruveavfall burde gjennomføres samsvarende med alternativ 2, dvs. at gruveavfall bør deponeres på land blandet med tørr masse.

Rådmannens tilrådning:

- *Merknadene tas til orientering.*

14 Reindriftsforvaltningen Øst- Finnmark – L.nr. 18

- Alternativ 2 – Bjørnevatn: Etablering av nytt prosessanlegg ved Bjørnevatn inklusiv et landdeponi innenfor eller utenfor dagens konsesjonsområde berører blant annet Reinbeitedistrikt 5A/5C.

- Alternativ 0 og 1 berører ikke reindriftsnæringen.
- Reinbeitedistrikt 5A/5B har totalt 5 siidaandeler og med et fastsatt reinantall på 2500 dyr. Konsekvenser for reinbeitedistrikt 5A/5B må utredes.
- Reindriftsforvaltningen har utover dette ingen merknader til varsel om oppstart og forslag til planprogram, da det er for tidlig i prosessen å kunne uttale seg detaljert om hvilke konsekvenser eventuelle inngrep og utbygginger vil medføre.

Rådmannens tilråkning:

- *Merknadene tas til etterretning.*
- *Konsekvenser for reinbeitedistrikt 5A/5B utredes – se planprogrammets kap. 7.12 – Samiske interesser.*

15 Havforskningsinstituttet – L.nr. 17

- Uttalelsen retter seg mest mot kap. 7.2 «Naturmiljø – i sjø» og kap. 7.7 «Utslipp i sjø».
- Det bør legges vekt på å utrede forskjellen i konsekvens for fjorden og fjordens bunnøkosystem hvis utslippene fortsetter på dagens nivå til forskjell fra en dobling.
- HI savner en undersøkelse av hvilke fisk, fiskeri og gyte- og oppvekstområder som er i fjordsystemet nå, og som tidligere var i fjorden før gruveutslippene startet første gang. Undersøkelsen bør også omfatte upåvirkede nabofjorder som referanselokaliteter.
- Gyteområder i fjordsystemene knyttet til Bøkfjorden som Korsfjorden, Kjølffjorden og Neidenfjorden bør beskrives.
- HI savner et opplegg for å sammenligne bunnfauna og dyreplankton både i Bøkfjordsystemet og på referanselokaliteter i upåvirkede nabofjorder.
- Dyreplankton (spesielt Copepoders) er nøkkelarter i økosystemet. Disse benytter dypvannet/bunnsediment i forbindelse med overvintring og kan være avgjørende for fiskelarvers og fiskeyngels overlevelse. Copepoders bruk av bunnbiotoper og døgnlige vertikale vandring gjør dem særlig utsatt for eksponering av partikler fra utslipp.
- Det er viktig å utrede:
- Vandringsmønsteret til laks og aure i fjordsystemene.
- Utvandringsrute, oppholdstid i fjordsystemet, for utvandrende laksesmolt fra Neiden, for å kunne vurdere mulig påvirkning fra utslipp av partikler og kjemikalier til sjø.
- Vandring, utbredelse og fødeområder for sjøaure, da denne ikke vandrer ikke ut i havet, men oppholder seg i fjordsystemet på næringssøk.
- HI anbefaler sterkt at det gjennomføres undersøkelser av vandring, fordeling av arter, inkludert tilbakevandrende voksen laks før eventuell økning av utslippene. Dette kan gjøres med akustiske merker og lyttebøyer.
- Bruk av gruvekjemikalier er godt ivarettatt i konsekvensutredningen.
- Evaluering av spredning av utslippet må gjøres med tilfredsstillende metodikk. Dette innebærer spredningsmodeller der alle relevante drivkrefter og randverdier for strømmen er inkludert. Resultatene må valideres gjennom feltmålinger, der målinger av strøm og hydrografi må gjennomføres i lengre perioder (flere måneder til forskjellige til forskjellige årstider) og for tilstrekkelig antall posisjoner til å fange romlig variasjon.

Rådmannens tilråkning:

- *Merknadene tas til orientering.*

16 Naturvernforbundet i Sør-Varanger – L.nr. 11

- Nullalternativ (dagens situasjon uten produksjonsøkning) må inn i konsekvensutredningen. Det bør utredes om SVG skal få fordoble produksjonen, ikke bare hvordan de skal få lov til å gjøre det.
- Løsninger for deponering på land av all avgang må utredes. Ved deponering på land er massene ikke bare dumpet avfall, men tilgjengelig for senere utnyttelse.
- Landdeponi for tørr avgangsmasse – tørrdeponi må konsekvensutredes for den totale produksjonen.
- Summen av forurensning, i sjø, på et enda høyere nivå enn ved dagens produksjon må utredes.
- Den samlede virkningen av mange ulike kjemikalier i fjorden som ofte gir langt høyere skadevirkning enn summen av de enkelte kjemikalier, må utredes.
- Laksen og smoltens vandremønster må kartlegges slik at en får kunnskap om i hvilken grad de utsettes for virkninger av slam og giftstoffer.
- Det må utredes hvor lang tid det tar før fjorden er tilbake til normaltstand etter en periode med firedoblet produksjon i forhold til de erfaringer en har fra tidligere.
- Utslippene må settes inn i en større sammenheng og belyses som nok et bidrag til global forurensning av kyst og hav.
- Det må utredes planer for å tilbakeføre området til mest mulig naturnært miljø. Det er ikke tilstrekkelig med intensjon om å revegetere etter driftsperioden. En plan må også innebære en fornuftig plassering av slam og gråberg under driftsperioden.
- Det må i stor grad tas hensyn til å ivareta rekreasjon og naturområder langs Pasvik og Langfjorden.
- Langtidsvirkninger av kjemikalier i forhold til dyreliv og matsikkerhet må utredes.
- Det må gjøres en juridisk vurdering av lovligheten til den gjeldende utslippstillatelsen. Naturvernforbundet anser tillatelsen å være et brudd på vanndirektivet og en vesentlig forverring av vannmiljøet i den nasjonale laksefjorden. Viser til uttalelse fra Fylkesmannen som sier at det ikke var hjemmel for å gi tillatelse uten konsekvensutredning.
- Forutsetter at rådmannens løfte om at de 188 problemstillinger som ble reist under dialogkonferansen (sak 081/12) er bindende og vil bli behandlet i konsekvensutredningen.
- Virkningen av planlagt regulering for alle aktivitetsfeltene, må utredes før endring av planstatus iverksettes. Binding av hele Bøkfjorden til gruvevirksomhet er uakseptabelt. Utviding av gruveområdet mot øst og vest vil innskrenke det tettstedsnære friluftsliv, dyreliv og for fri ferdsel.
- Det må settes rammer som sikrer en habil, nøytral og pålitelig utredningsprosess.

Rådmannens tilråkning:

- *Merknadene tas til orientering.*
- *En løsning med flytting av all produksjon i Bjørnevatn vil bli utredet på et overordnet nivå ettersom dette alternativ neppe er realiserbart på grunn av rammebetingelsene, tilgang til vann-, energi-, tekniske- og økonomiske ressurser*

- *Summen av all forurensning utredes, kap. 7.18 – Risiko og sårbarhet, inkludert beredskap- vil utrede om tiltaket vil medføre endret risiko for mennesker, miljø og/eller materielle verdier.*
- *Planer for å tilbakeføre delområder etter drift vil bli tatt inn i bestemmelsene.*
- *En juridisk vurdering av gjeldende utslippstillatelse inngår ikke som del av arbeidet med områdereguleringen.*
- *Dialogkonferansen: Resultatene fra denne konferansen inngår som grunnlagsmateriale for planarbeidet.*
- *Øvrige punkter: Anses som dekket av programforslagets mer generelle utredningskrav.*

17 Folkeaksjon mot giftutslipp i Bøkfjorden – L.nr. 13

- Det bør være et hovedspørsmål om det skal tillates en dobling i produksjon, ikke bare hvordan det skal gjøres. Det må lages alternative analyser med og uten dobling i hele ressursens levetid.
- Totaløkonomien for kommunen bør utredes. Det må utredes alle effekter for uttak innenfor dagens rammer i tillegg til ønskede økninger i hele ressursens levetid.
- Landdeponi må utredes for alle produksjonsalternativ, inkludert dagens produksjon
- Målet er å ta ut 5,6 millioner tonn. Dette er en firedobling av det som ble tatt ut i 2011 ikke en dobling slik det omtales i planprogrammet. Først i 2014 vil lokalsamfunnet ha opplevd ett år med full produksjon og de konsekvenser dette medfører i form av støy, støv osv.
- Antall lokale arbeidsplasser i hele levetiden til malmressursene må utredes.
- De skattemessige effekter for kommunen i hele levetiden til malmressursene må utredes.
- Det må utredes hvordan en egen mineralavgift kan innføres, tilsvarende som finnes innen vannkraft og olje og gass.
- Miljøskadene vil være tilstede lenge etter produksjonen tar slutt. Miljøeffektene må derfor utredes til de er borte.

Rådmannens tilrådning:

- *Merknadene tas til orientering.*
- *Kommunaløkonomiske virkninger, inklusive virkninger for skatteinngang og arbeidsmarked, inngår i planprogrammet – kap. 7.16 – Kommunal økonomi.*
- *Innføring av mineralavgift er et prinsipielt politisk spørsmål som kommunestyret kan ta opp i Regjerings- og Stortingssammenheng. Dette er et forhold som det ikke er naturlig å ta opp i en områdereguleringsplan med konsekvensutredning.*
- *Utredningen vil ivareta tidsperspektivet.*

18 Norges Fiskarlag (NF) – L. nr. 15

- Norges Fiskarlag og Fiskarlaget Nord har tidligere uttrykt bekymring for hvilke effekter utslippene fra Sydvaranger gruve AS kan føre til for fjordmiljø, gyte- og

oppvekstområder, mattrygghet og fiskeri. NF er positiv til at det nå skal utarbeides konsekvensutredning og at både landdeponi og sjødeponi blir utredet.

- Hvis konsekvensutredningen viser at verdier som norske fiskere er avhengig av ikke blir skadet kan, utslipp aksepteres. Dette gjelder intakte økosystem, ivaretagelse av gyteområder, oppvekstområder og ikke minst hensynet til mattrygghet. Utslipp som medfører skader på nevnte verdier, kan ikke forankres i regjeringens nordområdestrategi. NF minner om at nordområdestrategien (kap. 5.5.) også omfatter fiskeriene.
- Den industrielle prosessen må beskrives så presist som mulig (omfatter også sedimentfordeling/kornstørrelse på avgangsmassen og realistisk forbruk av aktuelle kjemikalier).
- Vannforskriften vil også være en overordna planforutsetning når det gjelder gruveavfall og kjemikalier. Forholdet til Vannforskriften bør avklares gjennom KU-prosessen.
- Aktuelle bestander av fisk og krepsdyr i planområdet må kartlegges og beskrives. Det bør gjøres undersøkelser knyttet til utbredelse og vandringer av viktige arter (omfatter særlig bunnlevende arter som torsk og kongekrabbe). Bestander av laks og viktige marine arter kartlegges på en likeverdig måte f.eks. gjennom merking/radiopeiling.
- Informasjon om gyte- og oppvekstområder kartlagt av Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet må inn i konsekvensutredningen. Hensiktsmessig med dialog med Havforskningsinstituttet angående kartlegging av gyteområder for torsk i det aktuelle området.
- Informasjon om marint biologisk mangfold (inkluderer tareskog, korallrev osv.) må tas inn i konsekvensutredningen og må kartlegges dersom dette ikke er gjort.
- Fiskeriaktiviteten i planområdet og i umiddelbar nærhet må beskrives så godt som mulig i KU-prosessen.
- Hensynet til sjømattrygghet må utredes grundig (nedbrytningsperiode, giftige stoffer, akkumulering i næringskjeden mm.) Mattilsynet må kunne godkjenne resultatene som fremkommer.
- Muligheten for å redusere spredning av avgangsmasser og kjemikalier i fjorden må utredes grundig. NIVA-rapport fra 2011 konkluderer med at sjøbunnen fra Kirkenes til Reinøya er klart negativt påvirket av de pågående utslippene fra Sydvaranger gruve AS.
- Det anbefales gjennomført en detaljert kartlegging av sjøbunn og marine naturtyper.
- NF er svært positiv til at KU skal inneholde en delrapport om samfunn og næringsliv, under forutsetning av det brukes en anerkjent modell for samfunnsfaglige analyser. Denne må på en realistisk og sammenlignbar måte kvantifisere omfanget av skade/ulempe for fiskerinæring, andre næringer, marint miljø, kystkultur og samisk kultur etc.

Rådmannens tilråding:

- *Merknadene tas til orientering.*
- *Kartlegging av bestander av fisk og krepsdyr, kartlegging av sjøbunn og marine naturtyper: Omfanget vil bli avveid mot forurensningspotensialet, slik at det er vesentlige konsekvenser som utredes.*
- *Modell for samfunnsfaglige analyser: Det vil bli benyttet en modell for økonomiske analyser, mens øvrige samfunnsmessige konsekvenser utredes ved hjelp av egen modell – kap. 7.15 Samfunn og næringsliv – samfunnsregnskap.*

19 Forum for natur og friluftsliv Finnmark – L.nr. 8

- Et gjennomgående fokus i planen må være istandsetting av terreng og tilrettelegging for allmenn ferdsel for ettertiden. Dette må gjøres etter hvert som områder avsluttes og ferdigstilles, slik at de ikke er til hinder eller fare for folk og dyr som ferdes i utmarka.
- Ut i fra natur- og miljøhensyn bør all produksjon flyttes til Bjørnevatn og deponi av overskuddsmasse bør skje på eksisterende gruveområde. Sjødeponi bør opphøres.
- Gråbergtipper må tilpasses terrenget rundt (jf. Kjellmannsåsen) og godkjennes på forhånd.
- Det bør etableres et friområde langs russergrensen for å sikre allmenn ferdsel for folk og dyr øst for gruveområdet.

Rådmannens tilråkning:

- *Merknadene tas til orientering.*
- *En løsning med flytting av all produksjon i Bjørnevatn vil bli utredet på et overordnet nivå ettersom dette alternativ neppe er realiserbart på grunn av rammebetingelsene, tilgang til vann-, energi-, tekniske- og økonomiske ressurser*

20 Bergen Group Kimek AS (v/Sweco) – L.nr. 10

- Kimek utfører serviceoppdrag for skipsflåten og virksomheten medfører en del aktivitet i sjø/havneområder i Kirkenes. Kimek er eier av Gnr. 27 Bnr.44 og nabo til eiendommer som brukes i SVGs virksomhet.
- Konsekvensene av hvordan økt aktivitet, i form av doblet produksjonskapasitet, vil påvirke annen aktivitet i sjø og havnerelaterte områder bør tas inn i planprogrammet. Det bør utredes hvordan dette tenkes løst eller behov for at dette skal utredes/belyses.
- Det bes om at konsekvenser for Kimek bør belyses særskilt.

Rådmannens tilråkning:

- *Merknadene tas til orientering.*

21 Grubebyens venner – L.nr. 6

Lister opp følgende tema:

- Støv og støypåger som medfører helseplager.
- 885/ gjennom tettbebyggelse; skolevei, skole og barnehage, - kort sagt oppvekstområde.
- Helse er Sør-Varanger kommunes ansvar. (folkehelsen)
- Politikerne må sterkere på banen.
- Virknings problemer/ bemanning – løsninger.
- Utredning økonomi.
- Mineralavgift.
- Fondsavsetning fra bedriften. (eks. opprydding etter diverse problemer etc.)

- Nordområde satsing. Internasjonale avtaler. Overenskomsten mellom Norge – Finland – Russland. Grensevassdrag og miljøvernområde.
- Virkningsproblemer ved sjø – landdeponi.
- Investeringsproblemer ved sjø – landdeponi.
- Investering: Tchudi Aggregates. Nødvendig opprustning for jernbane etc.
- Bruk av ekspertise/ erfaringer.
- Oppsigelser – like før. Evalueringsgodkjenning 30.08.2012. Sør-Varanger kommune – Finnmark fylke. Stress faktor om arbeidsplasser.

Rådmannens tilrådning:

- *Merknadene tas til orientering.*

22 Sør-Varanger Sjølaksefiskerilag (SSLF) – L.nr. 21

- Vårt krav har vært og vil fortsatt være; intet sjødeponi verken fra dagens eller framtidige fabrikanlegg. Konsekvensene av utslippene både dybde og den økologiske balansen i havneområdet må utredes før det tillates ytterligere deponering i sjø.
- SSLF 's forslag til løsning for produksjonsøkning er følgende:
 - Alternativ 0 Kirkenes:
Eksisterende produksjonsanlegg i Kirkenes med sjødeponi avvikles.
 - Alternativ 1 Kirkenes:
Produksjonskapasiteten beholdes innenfor industriområdet inntil nytt prosessanlegg i Bjørnevatn er etablert.
 - Alternativ 2 Bjørnevatn:
Etabler nytt prosessanlegg i gruveområdet i Bjørnevatn hvor all produksjonen pågår, inklusive et landdeponi innafor dagens konsesjonsområde.
- Det bør stilles krav om at alle som arbeider ved bedriften må flytte til kommunen, for å sikre skatteinntekter til kommunen.
- Utslippstillatelsen kan endres i en mer positiv retning og avgangsmassen overføres fra sjødeponi til landdeponi.
- Neidenelva og Munkelva er viktige lakseførende vassdrag innenfor den nasjonale laksefjorden. Sandneselva (munner uti Langfjorden) og Pasvikelva (munner uti Bøkfjorden) er også viktige lakseførende vassdrag. Disse to elvene er nærmere utslippene til Bøkfjorden og påvirkes i enda sterkere grad av forurensingen.
- Sterke strømningsforhold påvirker deponeringen. SSLF anbefaler at influensområdet utover mot Varangerfjorden utvides og omfatter fjordområdet mot Sølvfarstrømmen og området vest for Kjelmøya ut mot Varangerfjorden, (vedlagt vises forslag til utvidet influensområde).
- SSLF hevder at fjorder var fiskerike med gode gyte- og oppvekstforhold inntil Sydvaranger ASA fra 1980 årene slapp ut boreslam både i Bøkfjorden og Langfjorden.
- I 2008 har fisk kommet tilbake i fjordene. SSLF mener at stopp av utslippene er årsaken til at fisken kom tilbake.
- SSLF krever at det må konsekvensutredes hvordan sjødeponi påvirker både anadrome og pelagiske fiskearter, samt sjøfugl og sjøpattedyr.

Rådmannens tilrådning:

- *Merknadene tas til orientering.*

- *Forslag om utvidelse av planområde 2 vest for Kjelmøya tas til følge*
- *Bosetning i kommunen for alle ansatte er et mål for bedriften, men ikke et forhold som det vil være naturlig å kreve i forbindelse med en områderegulering med konsekvensanalyse.*

23 KRF Sør-Varanger – L.nr. 20

- *Foreslår følgende løsning for produksjonsøkning: Alternativ 2 – Bjørnevatn. Etabler nytt prosessanlegg i gruveområdet i Bjørnevatn hvor all produksjonen pågår - inklusive et landdeponi innenfor dagens konsesjonsområde. Eksisterende fabrikk ved Kirkenes avvikles og ny fabrikk lokaliseres ved Bjørnevatn.*
- *KRF stiller spørsmålstegn med hva som er verst mellom å pumpe ut avgangs-/flotasjonsmasse i en nasjonal laksefjord kontra våtdeponi på land.*
- *KRF anbefaler å ta ut landbruksområdene Sandnes, Dalen, Bjørnelvdalen, Langvasseid og Brattli av planområdet fordi området omfatter dyrka mark og dyrkbar mark, inkludert beiteareal for både husdyr og rein.*

Rådmannens tilrådning:

- *Merknadene tas til orientering.*
- *En løsning med flytting av all produksjon i Bjørnevatn vil bli utredet på et overordnet nivå ettersom dette alternativ neppe er realiserbart på grunn av rammebetingelsene, tilgang til vann-, energi-, tekniske- og økonomiske ressurser*
- *Nevnte landbruksområder vil bli vurdert tatt ut av planområdet når konsekvensutredningen er ferdigstilt. Planområdets omfang er definert for å kunne konsekvensvurdere om og i tilfelle hvordan Sydvaranger Gruve AS sin virksomhet influerer på nærliggende områder.*

24 Sør-Varanger Venstre – L.nr. 23

- *Det bør belyses nærmere hvilke konsekvenser produksjonsdoblingen og mulig kortere levetid vil medføre for den totale energitilførselen til kommunen. Venstre ønsker at en eventuell kraftutbygging/oppgradering av elnettet i alternativene konsekvensutredes i de aktuelle områdene.*
- *Venstre ønsker at lokale CO²-utslipp, som følge av fordobling i produksjonen, utredes på lik linje som andre typer utslipp.*
- *Det ønskes vurdert hvorvidt en fordobling og kortere levetid vil påvirke energieffektiviseringen og fangst av CO², ut i fra muligheter for ny produksjonsteknologi i fremtiden. Dette må sees i sammenheng med nasjonale klimamål, kommunens egen Energi- og klimaplan, selskapets strategi for energieffektivisering og planene vedr. ny vindmøllepark i Bjørnevatn.*

Rådmannens tilrådning:

- *Merknadene tas til orientering. Energibruk og CO₂-utslipp skal vurderes i forhold til kommunens energi- og klimaplan.*

25 Bjørn Celius – L.nr. 22

- Grunneier av jordbrukseiendom Gnr.22 Bnr.67 i Bjørnelvdalen. Jordene på eiendommen utleies i dag til forproduksjon/timotei.
- Ber om at konsekvenser som følge av planlagt produksjonsøkning vurderes lokalt i Bjørnelvdalen. Konsekvensene knyttet til tilsig fra deponiet, støy og støvforhold må bli utredet i forhold til grunnvann, boforhold og landbruksdrift i området.

Rådmannens tilrådning:

- *Merknadene tas til etterretning. Det er tatt inn i planprogrammet et nytt tema – 7.20 Naturressurser – landbruk – som omfatter utredning av eventuell konsekvenser for landbruksinteressene i planområdet.*

OPPSUMMERING

Rådmannen er positiv til de innspill og merknader som er kommet inn fra offentlige organ, organisasjoner og privatpersoner, og anser at de gir et godt grunnlag for å utrede konsekvenser av ulike planlagte tiltak i forbindelse med Sydvaranger Gruves planer om en fordobling av produksjonen. Rådmannen anser innspillene for å være fyllestgjørende. På bakgrunn av behandlingen av saken i Utvalg for plan og samferdsel vil saken i henhold til lov og forskrifter bli oversendt Miljøverndepartementet for uttalelse før den endelig fremmes for kommunestyret. Miljøverndepartementet har en frist på 14 dager for å uttale seg til forslag til planprogram.

Oppsummering av rådmannens tilrådning:

- 1 Merknad, l.nr. 1, fra Fiskeridirektoratet

- *Merknadene tas til etterretning.*
- *I tilknytning til utredningene under kap. 7.2 – Naturmiljø – i sjø – vil effekten av deponiet på tidlige livsstadier av fisk, plankton, landanlegg for røye, laks, verneplan for Neidenelva, m.m. bli vurdert.*
- *Kartlegging av plankton gjennomføres i tilknytning til kap. 7.2 – Naturmiljø – i sjø.*
- *I tilknytning til kap. 7.18 – Risiko og sårbarhet, inkludert beredskap – vil miljørisikoanalyser bli gjennomført.*
- *Arbeidet med strømmålinger, modellering og partikkelspredning tilpasses behovet ut fra at det er vesentlige konsekvenser som skal utredes.*
- *Effekten av kjemikaliebruk på fisk og andre marine organismer vurderes i tilknytning til kap. 7.7 – Utslipp til sjø.*
- *Det vil i plansammenheng bli trukket opp rammer for deponiets videre utvikling. Disse rammer skal fastsettes i*

områdereguleringsplanen,

- *Det vil i plansammenheng også bli vist en visualisering av deponiet slik det er i dag og hvordan deponiet forventes å utvikle seg*

2	Merknad, l.nr. 4, fra Direktoratet for mineralforvaltning	- <i>Merknadene tas til orientering</i>
3	Merknad, l.nr. 25, fra Statens jernbanetilsyn	- <i>Merknadene tas til orientering</i>
4	Merknad, l. nr. 9, fra Fylkesmannen i Finnmark	- <i>Merknadene tas til orientering.</i>- <i>Merknaden knyttet til naturmiljø: Tas til etterretning. Konsekvenser for naturmiljø skal utredes. Bestemmelsene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12, jf. Naturmangfoldlovens § 7 skal vurderes for tiltaket i tilknytning til kap. 7.1- Naturmiljø – på land. Konsekvensene for anadrome og marine fiskearter av akutte og ikke-akutte driftsutslipp vil bli vurdert under kap. 7.7 – Utslipp til sjø.</i>- <i>Merknaden knyttet til landskapsbildet: Tas til orientering.</i>- <i>Merknaden knyttet til utslipp: Tas til orientering.</i>- <i>Merknaden knyttet til grenseoverskridende virkninger vil bli vurdert i tilknytning til kap. 7.17 – Virkninger for naboland. Planprogrammet er sendt finske og russiske myndigheter.</i>- <i>Merknaden knyttet til Risiko og sårbarhet: Tas til orientering. Under kap. 7.18 – Risiko og sårbarhet, inkludert beredskap – vil miljørisikoanalyser, virksomhetsrisiko, risiko knyttet til infrastruktur og risiko knyttet til naturbaserte hendelser bli vurdert.</i>- <i>Varsel om at innsigelser vil bli vurdert for støy, landbruksinteresser og naturmangfoldloven tas til etterretning. Planområdets omfang er ikke et uttrykk for at områder skal omdisponeres, men for å klarlegge mulig influens for området fra gruveveselskapets virksomhet.</i>- <i>Nevnte landbruksområder vil bli vurdert tatt ut av planområdet når konsekvensutredningen er ferdigstilt. Planområdets omfang er definert for å kunne konsekvensvurdere om og i tilfelle</i>

- hvordan Sydvaranger Gruve AS sin virksomhet influerer på nærliggende områder. Naturressurser – landbruksinteresser er tatt inn som nytt utredningstema og eventuelle konsekvenser for landbruksinteresser i planområdet utredes.*
- *Det legges til grunn at alle relevante retningslinjer og håndbøker benyttes under konsekvensutredningen.*
- 5 Merknad, l.nr. 2, fra Statens vegvesen
- *Merknadene tas til orientering.*
 - *Eventuell virkning av tiltaket for gående og syklende utredes i tilknytning til kap. 7.10 – Transport og trafikk.*
- 6 Merknad, l.nr. 14, fra Kystverket Troms og Finnmark
- *Merknadene tas til orientering.*
 - *Merknaden med hensyn til konsekvenser av økt utslipp fra gruvedriften tas til etterretning. Kap. 7.7 – Utslipp til sjø- og kap. 7.18 – Risiko og sårbarhet, inkludert beredskap – vil utrede disse forhold.*
- 7 Merknad, l.nr. 19, fra Norges vassdrag- og energidirektorat
- *Merknadene tas til orientering.*
 - *Kap. 7.6 – Utslipp til grunn og vann - vil vurdere byggeavstand til vassdrag.*
 - *Kap. 7.18 – Risiko og sårbarhet, inkludert beredskap – vil også utrede konsekvenser av eventuelle naturbaserte hendelser – f. eks. skred, flom, klimaendringer, m.m.*
- 8 Merknad, l.nr. 3, fra Mattilsynet
- *Merknadene tas til orientering. Matvaresikkerhet vil bli vurdert i tilknytning til kap. 7.2 – Naturmiljø – i sjø.*
- 9 Merknad, l.nr. 12, fra Jernbaneverket
- *Merknadene tas til orientering*
- 10 Merknad, l.nr. 16, fra Finnmark fylkeskommune
- *Merknadene tas til orientering*
 - *Varsel om mulig innsigelse dersom forholdet til nyere tids kulturminner ikke er redegjort for i tilstrekkelig grad - tas til etterretning: Det legges til grunn at forholdet til nyere tids kulturminner blir godt beskrevet i kap. 7.3 –*

Kulturminnevern/arkeologi - og det forutsettes et nært samarbeid med fylkeskommunen.

- *Fylkeskommunens beskrivelse av nyere tids kulturminner vil inngå i grunnlaget for planarbeidet.*

11	Merknad, l.nr. 5, fra Sametinget	- <i>Merknaden tas til etterretning. Det vises til planprogrammets kap. 7.2 – Naturmiljø – i sjø, kap. 7.7 – Utslipp til sjø, kap. 7.12 – Samiske interesser – samt kap. 7.18 – Risiko og sårbarhet, inkludert beredskap.</i>
12	Merknad, l.nr. 24, fra Norsk-Finsk Grensevassdragskommisjon	- <i>Merknadene tas til etterretning.</i>
- <i>Kap. 7.2 – Naturmiljø i sjø - og kap. 7.17- Virkninger for naboland – søker å ivareta merknadene.</i>
13	Merknad, l.nr. 7, fra Inari kommune	- <i>Merknadene tas til orientering</i>
14	Merknad, l.nr. 18, fra Reindriftsforvaltningen i Øst-Finnmark	- <i>Merknadene tas til etterretning.</i>
- <i>Konsekvenser for reinbeitedistrikt 5A/5B utredes – se planprogrammets kap. 7.12 – Samiske interesser.</i>
15	Merknad, l.nr. 17, fra Havforskningsinstituttet	- <i>Merknadene tas til orientering</i>
16	Merknad, l.nr. 11, fra Naturvernforbundet i Sør-Varanger	- <i>Merknadene tas til orientering</i>
- <i>En løsning med flytting av all produksjon i Bjørnevatn vil bli utredet på et overordnet nivå ettersom dette alternativ neppe er realiserbart på grunn av rammebetingelsene, tilgang til vann-, energi-, tekniske- og økonomiske ressurser</i>
- <i>Summen av all forurensning utredes, kap. 7.18 – Risiko og sårbarhet, inkludert beredskap- vil utrede om tiltaket vil medføre endret risiko for mennesker, miljø og/eller materielle verdier.</i>
- <i>Planer for å tilbakeføre området etter driftsperioden vil inngå som et generelt krav.</i>
- <i>En juridisk vurdering av gjeldende utslippstillatelse inngår ikke som del av arbeidet med områdereguleringen.</i>
- <i>Dialogkonferansen: Resultatene fra denne konferansen inngår som grunnlagsmateriale for planarbeidet.</i>
- <i>Øvrige punkter: Anses som dekket av programforslagets mer generelle</i>

utredningskrav.

17	Merknad, l.nr. 13, fra Folkeaksjonen mot giftutslipp i Bøkfjorden	- <i>Merknadene tas til orientering</i>- <i>Kommunaløkonomiske virkninger, inklusive virkninger for skatteinngang og arbeidsmarked, inngår i planprogrammet – kap. 7.16 – Kommunal økonomi.</i>- <i>Innføring av mineralavgift er et prinsipielt politisk spørsmål som kommunestyret kan ta opp i Regjerings- og Stortingssammenheng. Dette er et forhold som det ikke er naturlig å ta opp i en områdereguleringsplan med konsekvensutredning.</i>- <i>Utredningen vil ivareta tidsperspektivet.</i>
18	Merknad, l.nr. 15, fra Norges Fiskarlag	- <i>Merknadene tas til orientering</i>- <i>Kartlegging av bestander av fisk og krepsdyr, kartlegging av sjøbunn og marine naturtyper: Omfanget vil bli avveid mot forurensningspotensialet, slik at det er vesentlige konsekvenser som utredes.</i>- <i>Modell for samfunnsfaglige analyser: Det vil bli benyttet en modell for økonomiske analyser, mens øvrige samfunnsmessige konsekvenser utredes ved hjelp av egen modell – kap. 7.15 Samfunn og næringsliv – samfunnsregnskap.</i>
19	Merknad, l.nr. 8, fra Forum for natur og friluftsliv i Finnmark	- <i>Merknadene tas til orientering</i>- <i>En løsning med flytting av all produksjon i Bjørnevatn vil bli utredet på et overordnet nivå ettersom dette alternativ neppe er realiserbart på grunn av rammebetingelsene, tilgang til vann-, energi-, tekniske- og økonomiske ressurser</i>
20	Merknad, l.nr. 10, fra Bergen Group Kimek AS	- <i>Merknadene tas til orientering</i>
21	Merknad, l.nr. 6, fra Grubebyens venner	- <i>Merknadene tas til orientering</i>
22	Merknad, l.nr. 21, fra Sør-Varanger Sjølaksefiskarlag	- <i>Merknadene tas til orientering</i>- <i>Forslag om utvidelse av planområde 2 vest for Kjelmøya tas til følge og innarbeides i planprogrammet.</i>- <i>Bosetning i kommunen for alle ansatte er et mål for bedriften, men ikke et</i>

- forhold som det vil være naturlig å kreve i forbindelse med en områderegulering med konsekvensanalyse*
23	Merknad, l.nr. 20, fra Krf Sør-Varanger	- Merknadene tas til orientering - En løsning med flytting av all produksjon i Bjørnevatn vil bli utredet på et overordnet nivå ettersom dette alternativ neppe er realiserbart på grunn av rammebetingelsene, tilgang til vann-, energi-, tekniske- og økonomiske ressurser - Nevnte landbruksområder vil bli vurdert tatt ut av planområdet når konsekvensutredningen er ferdigstilt. Planområdets omfang er definert for å kunne konsekvensvurdere om og i tilfelle hvordan Sydvaranger Gruve AS sin virksomhet influerer på nærliggende områder.
24	Merknad, l.nr. 23, fra Sør-Varanger Venstre	- Merknadene tas til orientering. Energibruk og CO₂-utslipp skal vurderes opp mot kommunens energi – og klimaplan.
25	Merknad, l.nr. 22, fra Bjørn Celius	- Merknadene tas til etterretning. Det er tatt inn i planprogrammet et nytt tema – 7.20 Naturressurser – landbruk – som omfatter utredning av eventuelle konsekvenser for landbruksinteressene i planområdet.

Forelegging av program:

I henhold til forskrift om konsekvensutredning § 8 skal planprogrammet forelegges miljøverndepartementet og direktoratet for mineralforvaltning, dersom Utvalg for plan og samferdsel vedtar forslag til innstilling. Ved eventuelle merknader fra departementet eller direktoratet må planprogrammet på nytt legges fram for Utvalget, før fastsettelse i Kommunestyret.

Kommuneplanens hovedmål:

Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres ut fra en samlet befolkning på 12.000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Ut fra dette, skal det gjøres vurderinger i forhold til følgende satsingsområder:

Næringsutvikling:

Sydvaranger Gruve AS sysselsetter direkte i størrelsesorden 400 personer og har innleid 100 personer fra entreprenører og kontraktører. En fordobling av produksjonen vil medføre, i følge opplysninger fra selskapet, en økning i antall sysselsatte med 40-50 %. Selskapet vil dermed ha stor betydning for den videre utvikling i lokalsamfunnet.

Sydvaranger Gruve AS ble på bakgrunn av søknaden og kommunens behandling i kommunestyrets sak 059/09: *Sydvaranger Gruve AS – Søknad om endring i utslippstillatelse* gitt midlertidig utslippstillatelse til 1. mai 2012 for å teste ut virkningene av nye flokkuleringskemikalier.

Tiltaket er i tråd med regjeringens Nordområdesatsing.

Planprogrammet kommer til dels inn under satsningsområdet næringsutvikling i kommuneplanens samfunnsdel, jf. kulepunkt 3 og 4.

Infrastruktur:

Selskapet har igangsatt etablering av ny atkomst til gruveområdet for å redusere ulempene for lokalmiljøet i Bjørnevatn.

For øvrig vil konsekvensutredningen redegjøre for de konsekvenser tiltaket har på kommunens infrastruktur.

Barn og ungdom:

Det vil i konsekvensutredningen bli redegjort for konsekvensene mht. tilbud for barn og unge som følge av økt virksomhet ved Sydvaranger Gruve AS.

Kompetanseoppbygging:

Selskapet vil ha stort behov for kvalifisert arbeidskraft i den videre utvikling av selskapet. Kompetanseoppbygging og etablering av fagopplæring for ungdom er moment som vil bli omhandlet i konsekvensutredningen.

Økonomi:

Konsekvensutredningen vil inneholde en redegjørelse for konsekvensene som denne økte virksomhet vil ha for kommuneøkonomien.

Universell utforming:

Administrasjonen finner det ikke nødvendig på nåværende stadium å redegjøre for universell utforming, da dette ivaretas gjennom egne bestemmelser i plan- og bygningsloven med forskrifter.

Alternative løsninger:

I medhold av plan- og bygningslovens § 12-9, sender Kommunestyret *Planprogram for områderegulering med konsekvensutredning for Sydvaranger Gruve AS*, planID 2012008 og 2012009 tilbake for ny behandling.

Kommunestyret finner seg uenig i planprogrammet på følgende punkter:

Forslag til innstilling:

I medhold av plan- og bygningslovens § 12-9, 3. ledd, samt forskrift om konsekvensutrednings § 7 fastsetter Kommunestyret *Planprogram for områderegulering med konsekvensutredning for Sydvaranger Gruve AS*, planID 2012008 og 2012009.

Begrunnelse:

Kommunestyret finner at planprogrammet tar opp de problemstillinger som er av relevans for saken, jf. planprogrammets kapittel 7. De innkomne høringsuttalelser og innspill synes tilstrekkelig vurdert og ivaretatt i planprogrammet, jf. rådmannens vurderinger over.

Behandling 06.11.2012 Rådet for likestilling av funksjonshemmede
Saksordfører: Agnar Jensen**Forslag fra Knut Mortensen:**

Rådet for likestilling av funksjonshemmede er enig i rådmannens vurdering i forhold til universell utforming, og forutsetter eventuell medvirkning på et senere tidspunkt. Rådet tar ikke stilling til rådmannens innstilling.

Forslaget ble vedtatt med 3 mot 2 stemmer.

Rådet for funksjonshemmedes vedtak i sak 018/12:

Rådet for likestilling av funksjonshemmede er enig i rådmannens vurdering i forhold til universell utforming, og forutsetter eventuell medvirkning på et senere tidspunkt. Rådet tar ikke stilling til rådmannens innstilling.

Behandling 08.11.2012 Utvalg for plan og samferdsel
Saksordfører: Kurt Wikan

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Utvalg for plan og samferdsels vedtak i sak 116/12:

Utvalg for plan og samferdsel avgir følgende innstilling til kommunestyret:

I medhold av plan- og bygningslovens § 12-9, 3. ledd, samt forskrift om konsekvensutrednings § 7 fastsetter kommunestyret *Planprogram for områderegulering med konsekvensutredning for Sydvaranger Gruve AS*, planID 2012008 og 2012009.

Begrunnelse:

Kommunestyret finner at planprogrammet tar opp de problemstillinger som er av relevans for saken, jf. planprogrammets kapittel 7. De innkomne høringsuttalelser og innspill synes tilstrekkelig vurdert og ivaretatt i planprogrammet, jf. rådmannens vurderinger over.

Bente Larssen
rådmann

- Dette dokumentet er godkjent elektronisk i Sør-Varanger kommune og har derfor ingen signatur. -

Sør-Varanger kommune

Sydvaranger Gruve AS

Sydvaranger Gruve AS

Planprogram for områderegulering med konsekvensutredning

22. oktober 2012

PlanID: 2012008 og 2012009

Planens ID:	2012008 og 2012009	
Saksnr i WebSak:	12/1641	
Varsel om oppstart:	21.06.12	UFPS sak 081/12
Forslag til planprogram utlagt til offentlig ettersyn:	21.06.12-31.08.12	(åpent møte 11.09.12)
Dato for siste revisjon:	22.10.12	
2.gangs behandling:		
Fastsatt planprogram i kommunestyret:		

Forord

Sydvaranger Gruve AS (SVG) planlegger for å kunne øke produksjonen av jernmalm (magnetittkonsentrat). Dette har sin bakgrunn i ønsket om å opprettholde og styrke konkurransekraften i det globale markedet bedriften opererer i, hvor det er et stort press på en liten produsent som SVG. Norge er et høykostland, og SVG må derfor fokusere på produktivitet for å bedre konkurransekraften. I en slik situasjon jobber SVG kontinuerlig med å redusere kostnadene, samt å utvikle teknologi, kompetanse og arbeidskraft for derigjennom å forbedre produktiviteten. En viktig komponent i strategien er å øke produksjonskapasiteten for derved å redusere kostnadene per produsert tonn. Det er på denne bakgrunn bedriften nå fremmer sine planer om en dobling av produksjonskapasiteten.

Det vurderes flere alternativer for å doble produksjonskapasiteten, og her inngår både tiltak innenfor dagens produksjonsområde i Kirkenes og utvidelser og tiltak i Bjørnevatn-området, med tilhørende deponiløsninger.

Det er vurdert som hensiktsmessig å gjennomføre de nødvendige planprosesser etter plan- og bygningsloven (PBL) gjennom områderegulering for de områder hvor tiltakene vil komme. Områderegulering er en ny planform, hvor det også åpnes for samarbeid mellom kommunen og privat grunneier. Områdereguleringsplan er en kommunal plan, men det er også en aktuell planform der private aktører finner det hensiktsmessig å inngå et samarbeid med kommunen for å få avklart plansituasjonen for et større område, som grunnlag for å få fremmet konkrete prosjekter gjennom detaljregulering.

Det inngås en samarbeidsavtale mellom kommunen og SVG, som gir rammer og betingelser for dette plansamarbeidet.

SVG har hele tiden ønsket å fremme dette prosjektet som en inkluderende prosess, hvor alle interessenter får rikelig med anledninger til å uttale seg om og påvirke så vel prosessen som innholdet. Det ble derfor tidlig tatt kontakt med Sør-Varanger kommune (SVK) om et samarbeid slik at hele planprosessen med utarbeidelse av områdeplaner med konsekvensutredning gjøres i nært samarbeid mellom de to partene, SVK og SVG. Det har også vært gjennomført to dialogkonferanser i Kirkenes og disse har vært gjennomført som åpne møter hvor alle interesserte har hatt anledning til å møte og fremme sine synspunkter. Den andre av disse dialogkonferansene ble gjennomført som en ide-genereringsprosess. Alle synspunkter som fremkom og behandlingen av disse er behørig ivarettatt i det forslaget til planprogram som nå fremmes.

SVG er i dag en viktig del av lokalsamfunnet og av stor betydning for det lokale og regionale arbeidsmarkedet. Bedriften og kommunen har derfor sammenfallende interesser i denne saken. Som del av det politiske beslutningsgrunnlaget ved endelig behandling av planprogrammet etter høringsrunden vil det også foreligge en utredning om de kommunaløkonomiske konsekvenser av produksjonsøkningen.

Gruvedriften i Sør-Varanger er et viktig bidrag inn mot regjeringens nordområdesatsing, hvor utnyttelse av mineralressursene er et viktig element.

Hensikten med planprogrammet er å gi en orientering til berørte og interesserte parter om tiltaket og planprosessen, gi mulighet til medvirkning, og bidra til at konsekvenser av planforslaget blir grundig vurdert.

Innhold

INNHold	5
1 FORMÅL OG BAKGRUNN	8
1.1 Formål	8
1.2 Bakgrunn	10
1.3 Medvirkning	11
2 BESKRIVELSE AV TILTAKET	12
2.1 Sydvaranger Gruve AS i dag	12
2.2 Økning av produksjonen	12
2.3 Deponeringsløsninger	13
2.3.1 Utslippsbegrensninger – tillatelse datert 24. mai 2012	13
2.3.2 Aktuelle flokkuleringskjemikalier	14
2.3.2 Utslipp nytt tiltak	14
2.4 Transport	15
2.5 Vannforsyning	15
2.6 Planområder og influensområder	15
3 MEDVIRKNING	20
3.1 Dialogkonferanse 1	20
3.2 Dialogkonferanse 2	21
3.3 Aktuelle utredningstemaer og problemstillinger (fra dialogkonferanse 2)	21
3.4 Vedlegg – Problemstillinger reist under dialogkonferansene	22
4 DAGENS SITUASJON I PLANOMRÅDET OG INFLUENSOMRÅDET	23
4.1 Gruveområdet i Bjørnevatn	23
4.2 Fabrikkområdet	23
4.3 Omfang, påvirkninger i Bøkfjorden	23
5 FORELIGGENDE AREALPLANER OG ANDRE PLANFORUTSETNINGER	24
5.1 Kommuneplan for Sør-Varanger 2004-2016	24
5.2 Kommunedelplan for kystsonen Sør-Varanger kommune 2004-2016	26
5.3 Reguleringsplaner	26
5.4 Pågående planarbeid	27
5.5 Overordnede planforutsetninger	27
5.5.1 Regjeringens nordområdestrategi	27

5.5.2	Nasjonal laksefjord.....	27
5.5.3	Fylkesplan for Finnmark 2006-2009	28
5.5.4	Internasjonale strategier for Finnmark fylkeskommune 2007-2010.....	28
5.5.5	Internasjonale avtale som har innflytelse på planarbeidet	28
6	ALTERNATIVER.....	30
6.1	Innledning	30
6.2	Produksjonslinjer	31
6.2.1	Utredningens omfang	31
6.3	Landdeponering	31
6.3.1	Gråbergsdeponi	31
6.3.2	Landdeponi av våt avgangsmasse - våtdeponi	32
6.3.3	Landdeponi av tørr avgangsmasse - tørrdeponi	34
6.4	Sjødeponering.....	34
7	VESENTLIGE PROBLEMSTILLINGER OG UTREDNINGSOPPGAVER	35
7.1	Naturmiljø – på land	35
7.2	Naturmiljø – i sjø.....	36
7.3	Kulturminnevern/arkeologi	37
7.4	Marin arkeologi.....	38
7.5	Landskaps – og terrengforming	38
7.6	Utslipp til grunn og vann.....	39
7.7	Utslipp til sjø	39
7.8	Støy	40
7.9	Luftforurensning	41
7.10	Transport og trafikk	41
7.11	Nærmiljø og friluftsliv	42
7.12	Samiske interesser	42
7.13	Folkehelse, barn og unges oppvekstmiljø.....	43
7.14	Teknisk infrastruktur.....	44
7.15	Samfunn og næringsliv - samfunnsregnskap	44
7.16	Kommunal økonomi.....	45
7.17	Virkninger for naboland	45
7.18	Risiko og sårbarhet, inkludert beredskap	46
7.19	Forholdet til overordnede mål og retningslinjer	47
7.20	Naturressurser - landbruk.....	47

8	PLANPROSESSEN	48
----------	----------------------------	-----------

1 Formål og bakgrunn

1.1 Formål

Sydvaranger Gruve AS planlegger en utvidelse/kapasitetsøkning for å kunne doble produksjonen av jernmalm (magnetittkonsentrat). Bedriften har siden gjenåpningen i 2007 økt produksjonen fra år til år, og vil nå kapasitetsgrensen per år på 2,8 millioner magnetittkonsentrat i år. Kapasitetsøkningen krever både en utvidelse av selve produksjonsanlegget, og at det etableres tilfredsstillende deponeringsløsninger for det økte produksjonsvolumet. Å finne frem til en god løsning for deponeringen av avgangsmassene vil være en av hovedutfordringene i saken, på grunn av miljøaspektet og den interesse lokalbefolkningen har vist omkring dette spørsmål. Planen vil omfatte tiltak både innenfor fabrikkområdet i Kirkenes og i gruveområdet i Bjørnevatn.

Formålet med plansaken er å gjennomføre en planprosess etter retningslinjene i plan- og bygningsloven, som sikrer en bred medvirkningsprosess og at alle vesentlige konsekvenser av tiltakene blir utredet, og hvor man får det nødvendige beslutningsgrunnlag for en arealplan som gir rammene for de konkrete utbyggingstiltak. Alternative løsninger for deponeringen knyttet til produksjonsøkningen vil bli vurdert, også landdeponi.

Ønsket om å øke produksjonen har sin bakgrunn i ønsket om å opprettholde konkurransekraften i det globale markedet bedriften opererer i. Dette er nærmere beskrevet i kapittel 1.2 - *Bakgrunn*

Planprosess og valg av plantype

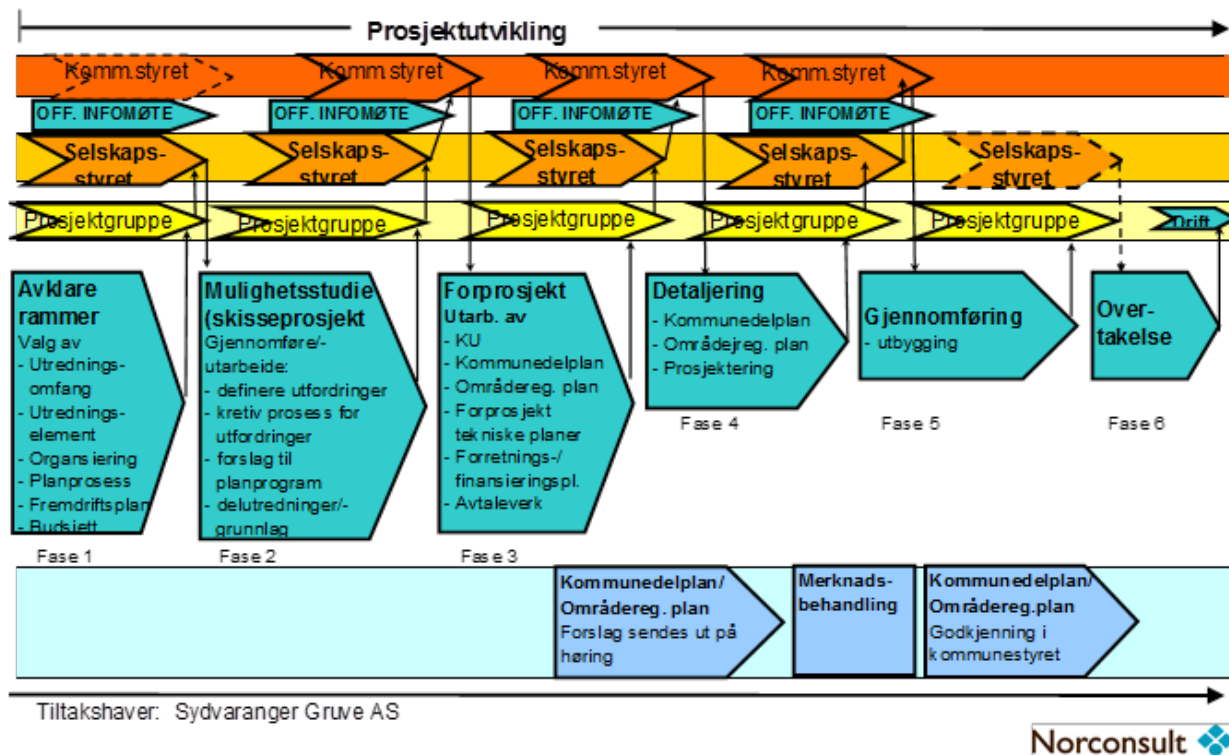
Utviklingen av virksomheten ved Sydvaranger Gruve er av stor betydning for kommunen og samfunnsutviklingen. Det er vurdert som hensiktsmessig å benytte områderegulering som grunnlag for planprosessen gjennom et samarbeid mellom Sør-Varanger kommune og Sydvaranger Gruve AS.

Alternativet med kommunedelplan (KDP) er etterhvert og ut fra erfaring vurdert til å være en mindre hensiktsmessig planform for denne planoppgaven.

Proessen som ligger til grunn for utarbeidelse av områderegulering/kommunedelplan med konsekvensutredning:

Sammenheng mellom prosjektutvikling, konsekvensutredning (KU), reguleringsplan, tekniske planer, utbygging og behandling i de styrende organ.

Planprosessen som ligger til grunn for utarbeidelse av områderegulering med konsekvensutredning

Planleggingen gjennomføres som områderegulering med konsekvensutredning:

1. Områdereguleringsplan som omfatter gruveområdet i Bjørnevatn, jernbanetraséen ned til Kirkenes samt fabrikkområdet i Kirkenes med influensområder
2. Områdereguleringsplan for deponiområdet i Bøkfjorden med influensområder som omfatter resten av Bøkfjorden ut mot Varangerfjorden samt nordøstre deler av Korsfjorden

I Plan- og bygningsloven (PBL) er det åpnet for at også større endringer i arealformål, og som ikke er avklart i kommuneplanen, kan gjøres gjennom en områderegulering. Områderegulering er en kommunal plan, men den kan gjennomføres i et samarbeid mellom kommunen og privat aktør. Bestemmelsen om slikt samarbeid om områderegulering «kommer til anvendelse der private aktører ser seg tjent med å gå inn i et samarbeid med kommunen for å få avklart plansituasjonen for et større område, som grunnlag for å få fremmet sine prosjekter som detaljplan.»

Planområde 1 for områdereguleringen vil omfatte et utvidet anleggs- og deponiområde i Bjørnevatn og eksisterende fabrikkområde i Kirkenes. Videre inngår et belte langs eksisterende jernbanelinje mellom Bjørnevatn og Kirkenes med tiliggende områder som influensområder. Dette binder de to delene av planområdet sammen, og gir et sammenhengende planområde.

Planområde 2 vil utgjøre deler av Bøkfjorden og øvrig fjordsystem utenfor Kirkenes. Indre deler av Bøkfjorden benyttes i dag som sjødeponiområde for avgangsmassen fra Sydvaranger Gruve AS. Bøkfjorden er også aktuell som deponiområde dersom det velges en løsning med økt sjødeponering.

Omleggingen av deler av produksjonslinjen vil ha stor betydning for de virkninger som vil følge av tiltaket, og planprogrammet tar utgangspunkt i de mulige løsninger som er aktuelle. SVG har gjennomført et utredningsarbeid, hvor ulike løsninger er vurdert, for selve produksjonen, deponering av avgangsmasser og de aktuelle transportløsninger. Valg av løsning for utvidelse av produksjonen og deponering av avgangsmasser vil være avgjørende for avgrensning av influensområdene, jf. kapittel 2.6.

Det er den formelle planlegging etter PBL som igangsettes med dette planprogrammet.

Gjennom planprogrammet skal følgende avklares:

- Hvilke alternativer er aktuelle og skal utredes?
 - Hvilke virkninger skal utredes?
- Med utgangspunkt i det som antas å være vesentlige problemstillinger skal det fastsattes et utredningsprogram, som definerer hvilke tema/spørsmål som skal utredes, og eventuelt spesifisering av krav til disse utredningene.

1.2 Bakgrunn

Det globale markedet for jernmalm er et av verdens største enkeltmarkeder og med kunder og produsenter over hele verden. Nesten all jernmalm går med til produksjon av stål. De største produsentene er land som Brasil, Australia og Sør-Afrika, mens de største kundene finnes i Kina, Japan og Korea.

Europa konsumerer omtrent 20 % av verdens mineraler, men produserer selv bare 3 %. EU har lansert en mineralstrategi hvor en hovedmålsetting er å øke den interne produksjonen for å redusere importunderskuddet. Den norske regjeringen har uttrykt støtte til denne strategien og erklært at Norge

vil bidra til en slik utvikling i EU. I dag er det kun Sverige og Norge som produserer og leverer jernmalm til det europeiske markedet, men også Finland er i ferd med å utvikle jernmalmgruver og vil slutte seg til rekken av leverandører til EU markedet.

I en slik global markedssituasjon er det hele tiden et kontinuerlig press på produsentene for å opprettholde sin konkurransesituasjon og derved tilstrebe bærekraftighet og stabilitet i virksomheten. Nye gruver kommer stadig i produksjon, og felles for disse er at de kommer med lave kostnader og høy produktivitet, og legger derved ytterligere press på mange av de eksisterende produsentene, inklusive SVG.

Det globale markedet for jernmalm er dominert av tre store aktører, to fra Australia og en fra Brasil, som hver produserer mellom 250 og 300 millioner tonn pr år. LKAB i Sverige vil innen 2020 nær fordoble sin produksjon fra 26 millioner tonn p.a. i 2011 til 45 millioner tonn p.a. i 2020. Av nye gruver kan nevnes det norsk-svensk-finske Northland Resources som vil åpne to gruver i løpet av 2012–13, og transportere malmen til Narvik for videre utskipning til Europa og Asia. Northlands initielle kapasitet vil være rundt 5 mill. tonn, men den vil øke til mellom 8 og 10 millioner tonn i året i løpet av få år. Scandinavian Resources er også et nytt gruveselskap som er under oppstart i Sverige. Selskapet planlegger å skipe sin jernmalm ut over Narvik. Også her er det snakk om en oppstart på i størrelsesorden 3-5 millioner tonn jernmalm p.a.

I en slik konkurransesituasjon, er det stort press på en liten produsent som SVG. Norge er i tillegg et høykostland, og SVG må derfor fokusere på produktivitet for å forbedre konkurransekraften. I en slik strategi jobber SVG kontinuerlig med å redusere kostnadene, samt å utvikle teknologi, kompetanse og arbeidskraft for derigjennom å forbedre produktiviteten. En viktig komponent i strategien for å bedre konkurransekraften er en økning av produksjonskapasiteten for derved å redusere kostnadene per produsert tonn. Det er i et slikt lys bedriftens søknad om en dobling av produksjonskapasiteten må vurderes.

1.3 Medvirkning

Planfasen med planprogrammet legger til rette for at berørte grunneiere, naboer og offentlige etater blir orientert om prosjektet i en tidlig fase, slik at de kan komme med innspill til det videre planarbeidet. Ved høring av planprogrammet blir lovens krav til medvirkning ivaretatt. Høringsperioden er minst 6 uker.

Den første åpne invitasjon til medvirkning skjedde i forbindelse med dialogkonferanse 1 som ble holdt i Kirkenes 12. mai 2011. Under konferansen ble det holdt innlegg fra en rekke offentlige og private institusjoner om forhold som er viktig å legge til grunn for vurderingene knyttet til ønsket om en fordobling av produksjonen ved Sydvaranger Gruve. Nær 60 personer deltok i konferansen.

Neste åpne invitasjon til medvirkning skjedde i forbindelse med dialogkonferanse 2 som ble holdt i Kirkenes 14. november 2011. Konferansen ble organisert som gruppearbeid for å komme frem med moment/forhold som offentlige myndigheter, private organisasjoner og privatpersoner er opptatt av skal belyses under konsekvensutredningen. Det kom i alt 188 innspill/problemstillinger i forkant og under konferansen.

Første presentasjon av et grovkast til planprogram ble vist i Regionalt planforum for Finnmark 31. mai 2012. Regionalt planforum er sammensatt av representanter for statlige, fylkeskommunale og sametingets fagavdelinger. Regionalt planforum er derfor en viktig arena til å få innspill på forhold det er viktig å vurdere i det videre planarbeid.

Utvalg for plan og samferdsel i Sør-Varanger kommune vedtok å legge planprogramforslaget ut til offentlig høring/ettersyn i møte 21. juni 2012, sak 081/12. I forbindelse med høring av planprogram og varsling av oppstart av planarbeidet, ble det avholdt et åpent møte den 11. september 2012. Forslag til planprogram og aktuelle planområder ble presentert.

Det vil også holdes et nytt åpent møte i forbindelse med offentlig ettersyn av planforslaget, hvor planforslaget og konsekvensutredningen vil bli presentert.

2 Beskrivelse av tiltaket

Det planlagte tiltaket er å fordoble produksjonen av jernmalm (magnetittkonsentrat) ved Sydvaranger Gruve AS. Bakgrunnen for tiltaket er beskrevet under forordet og kap. 1- Formål og bakgrunn. Den planlagte økning er fra dagens kapasitet på 2,8 millioner tonn/år til 5,6 millioner tonn/år jernmalm (magnetittkonsentrat).

Økningen kan i hovedsak skje ved at kapasiteten ved fabrikkanlegget i Kirkenes fordobles eller at et nytt fabrikkanlegg for den utvidede produksjonskapasiteten legges i Bjørnevatn. I begge tilfelle vil dagens fabrikkanlegg bli beholdt.

Dagens transportsystem mellom gruveområdet og Kirkenes kan sannsynligvis beholdes. Dog må konsekvensene av en økning av produksjonen utredes.

Dersom all produksjon blir anlagt i Kirkenes planlegges avgangsmassen fra produksjonen å bli deponert i sjøen. Dersom den nye produksjonslinjen blir lagt i gruveområdet vil avgangsmassen fra dagens anlegg fortsatt bli deponert i sjøen mens avgangsmassen fra det nye anlegget i Bjørnevatn, som tørrmasse, planlegges blandet inn i gråbergdeponi i samme område.

Konsekvensene av tiltakene vil bli utredet.

2.1 Sydvaranger Gruve AS i dag

Sydvaranger Gruve AS ble stiftet 23. april 2007 med formål å gjenåpne den tidligere gruvedriften ved Sydvaranger AS. Selskapet er heleid av det børsnoterte holdingsselskapet Nothern Iron Ltd. som er notert på ASX-børsen i Sydney, Australia.

Jernmalmfeltet i Bjørnevatn, som ligger 10 km syd for Kirkenes, er 25 km² stort og inneholder 23 mer eller mindre adskilte jernmalforekomster av variabel størrelse og kvalitet. Hovedmineralene er magnetitt og kvarts.

I Kirkenes ligger oppredningsverket med en kapasitet på 2,8 millioner tonn magnetittkonsentrat/år. Selskapet forventer å nå den øvre kapasitetsgrense i 2012.

Transportløsninger: Råjernmalmen fraktes grovknust fra Bjørnevatn til Kirkenes med jernbane.

Deponering av avgangsmasser skjer til indre deler av Bøkfjorden.

2.2 Økning av produksjonen

Det planlegges for en økning i produksjonen av magnetittkonsentrat fra 2,8 millioner tonn/år til 5,6 millioner tonn/år.

Den planlagte økning i produksjonen forutsetter at dagens produksjonsanlegg utvides eller det bygges et nytt produksjonsanlegg i tillegg til det eksisterende. Lokaliseringsalternativene er a) innenfor industriområdet i Kirkenes, eller b) i Bjørnevatn-området. Utbygging i Kirkenes vil enten bli som påbygging på eksisterende fabrikkbygning, eller som eget produksjonsanlegg ved siden av.

Deponeringskapasiteten må utvides tilsvarende, og her er det tre ulike alternativer som vurderes: sjødeponering, våtdeponi på land og tørrdeponi på land. Dagens produksjon vil videreføre eksisterende deponiløsning i Bøkfjorden.

Alternativene for lokalisering av fabrikker og deponeringsalternativer må ses i sammenheng. Enkelte alternativer utelukker andre. Løsningene knyttet til transport av malm og avgangsmasser, samt vannforsyning, vil også avhenge av de nevnte valg for produksjon og deponering.

I kapittel 6 redegjøres det kort for de alternativer som er vurdert, og hvilke alternativer som utgår.

De alternativer som vurderes som aktuelle, og som konsekvensutredningen skal ta utgangspunkt i, beskrives der mer inngående.

Utgangspunkt for løsning for produksjonsøkning er følgende:

Alternativ 0 – Kirkenes: Eksisterende produksjonsanlegg i Kirkenes med sjødeponi videreføres som i dag.

Økningen av produksjonen med ytterligere 2,8 Mtonn/år konsentrat gjennomføres med en av de to følgende alternative løsninger:

Alternativ 1 – Kirkenes: Produksjonskapasiteten fordobles innenfor industriområdet i Kirkenes. Inklusive ny avgangsledning til sjø for den økte avgangsmassen.

Alternativ 2 – Bjørnevatn: Etablering av nytt prosessanlegg i gruveområdet i Bjørnevatn inklusiv et landdeponi innenfor eller utenfor dagens konsesjonsområde.

Fordobling av produksjonen vil øke mengden av den massen som årlig deponeres. Sett i et langt tidsperspektiv, på bakgrunn av de malmressurser som er tilgjengelige og drivbare, vil total deponimasse blir den samme enten man velger alternativ 0 eller alternativ 1.

2.3 Deponeringsløsninger

Avgangsmassen fra eksisterende fabrikk deponeres i Bøkfjorden utenfor Kirkenes. Deponeringen skjer iht. utslippstillatelser gitt første gang 23.april 2008, siste gang fra Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif) 24. mai 2012.

2.3.1 Utslippsbegrensninger – tillatelse datert 24. mai 2012

Klif har 24. mai 2012 gitt SVG endret tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven. Tillatelsen er ikke tidsbegrenset men tillatelsen er betinget av at SVG gjennomfører et undersøkelsesprogram for langtidsvirkning av flokkuleringskjemikaliene som benyttes, virksomheten skal ha system for erstatning av kjemikalier, overvåking av deponiet, økonomisk sikkerhet for at deponiovervåkingen blir gjennomført og utrede alternativ bruk av avgangen.

Følgende utslippsbegrensninger gjelder for utslipp av avgang/suspendert stoff (SS) fra oppredningsverk til Bøkfjorden:

Utslippskomponent	Utslippskilde	Utslippsgrense	Midlertidig	Gjelder fra d.d.
Avgang, suspendert stoff (ss)	Oppredningsverk	Inntil 4,0 million tonn	år	d.d.
Flokkuleringsmiddel iht. Tillatelsens pkt. 1.2	Oppredningsverk	60 tonn	år	d.d.

Tillatelsen gjelder bruk av følgende flokkuleringskemikalier:

Flokkuleringsmiddel	Gjelder fra	Gjelder til
Polyakrylamid	d.d.	
PolyDADMAC	d.d.	

2.3.2 Aktuelle flokkuleringskemikalier

I utslippssammenheng benyttes det ulike begrep på de aktuelle flokkuleringsmidler. Vi skal med dette søke å klarlegge hva som ligger til grunn for utslippssøknader/utslippstillatelser

Handelsnavn	Aktiv stoff	Navn som er benyttet i søknad til Klif	CAS nummer
Magnafloc M 10 Magnafloc M 155	polyakrylamid	polyakrylamid	9003-02-3
Magnafloc M 1707 Magnafloc LT 37 Magnafloc LT 38	poly-diallyldimetyl ammoniumklorid	polyDADMAC	26062-79-3

Selskapet benytter nå Magnafloc LT 38 til å øke utfellingshastigheten av partikler i avgangen til sjø. Dette er et vesentlig tiltak for å hindre uønsket transport og spredning i fjordsystemet. Magnafloc LT 10 benyttes i fortykkeren for å hindre gjentetting i filter i gjenbruksprosessen for ferskvann. Klif har gitt SVG samtidig tillatelse til å bruke flokkuleringskemikalier som er miljømessig bedre enn de tillatelsen gjelder for. Bruk av andre flokkuleringskemikalier krever søknad om tillatelse til Klif.

SVG har det siste året utført et betydelig utprøvningsprogram for å finne gode substitusjonsprodukter. Det ble i virksomhetens søknad til Klif vedlagt dokumenter som beskriver kjemikalienes giftighet, risikovurdering (ytre miljø og arbeidsmiljø) og mattrygghet. Stoffene er også vurdert mot EUs kjemikalier regelverk, jf. veiledningsdokumentet for nedbrytbarhet, bioakkumulering og toksisitet. Tidligere benyttede utfellingskemikalier er nå erstattet og bruken er iht. den gjeldende utslippstillatelsen.

2.3.2 Utslipp nytt tiltak

Tiltaket innebærer økning i mengder avgangsmasser som må håndteres. Sydvaranger Gruve har i dag en ikke tidsbegrenset utslippstillatelse på 4 millioner tonn avgangsmasse årlig til sjø. Forurensningsmyndigheten kan trekke tillatelsen tilbake dersom bl.a. risikoen for forurensning skulle være uakseptabel stor.

En fordobling av produksjonen vil maksimalt medføre en fordobling av avgangsmassen, sannsynligvis mindre avgangsmasse forutsatt forbedringstiltak i brytningen og prosesseringen (bruk av den best tilgjengelige teknologi (Best Available Technology (BAT))). Dersom hovedalternativ 1-Kirkenes blir valgt, vil all avgangsmasse gå til sjø-deponiet. Det vil ikke bli økt utslipp til sjø dersom hovedalternativ 2 – Bjørnevatn blir valgt. Avgangen fra denne prosessenheten vil da bli håndtert på land.

For hovedalternativ 1 – Kirkenes er det naturlig at det i samarbeid med fylkesmannen og Klif og som et ledd i konsekvensutredningen, blir utarbeidet et oppfølgingsprogram for utredningsaktiviteter aktuelle for fjordsystemet. Det er, gjennom tidligere søknadsprosess, etablert en god utredningsplattform for dette arbeidet.

2.4 Transport

Konsulentselskapet Noramco/Barr har i en Scoping Study vurdert ulike transportløsninger. Rørtransport av rå jernmalm fra Bjørnevatn til Kirkenes i stedet for jernbanetransport er beregnet til å være 10 X mer kostnadskrevende enn jernbanetransport. Det synes mulig å oppnå en fordobling av produksjonen ved å øke akseltrykket/bæreevnen på dagens vogner. Dette vil bli nærmere utredet.

Avhengig av valg av transportløsning vil det bli nødvendig med reguleringsplan for transportkorridorer eller mindre tiltaksområder. Konsekvensene av den transportløsning som anbefales må utredes.

Ved hovedalternativ 2 – Bjørnevatn vil det bli vurdert en løsning hvor magnetittkonsentratet transporteres med rør til Kirkenes. Denne rørledning kan med fordel legges langs jernbanetraseen.

2.5 Vannforsyning

Vannbehovet knyttet til en utvidelse av produksjonen må utredes. Dagens behov er 750 m³/time. En fordobling av produksjonen i henhold til hovedalternativ 1 - Kirkenes vil utvide behovet til 1.379 m³/time. Hovedalternativ 2 - Bjørnevatn vil ha et vannbehov på 848 m³/time.

Det må utredes hvordan vannbehovet kan løses, og konsekvensene av valgt løsning må beskrives.

2.6 Planområder og influensområder

Mens planområde 1 omfatter området innenfor for selve gruveområdet i Bjørnevatn, området som jernbanen legger beslag på samt arealene for fabrikanlegget i Kirkenes, vil influensområdet kunne være et langt større geografisk område. Det samme gjelder for planområde 2, som dekker det sjøområdet utenfor Kirkenes som er aktuelt for sjødeponering.

Det forutsettes at landdeponering vil skje innenfor planområde 1. Sjødeponering vil inngå i planområde 2. Strømningsforholdene og avgangsmassenes beskaftenhet vil bestemme hvor store deler av sjøen i Bøkfjorden og andre fjorder som vil påvirkes av deponeringen. Videre er Bøkfjorden del av et fjordsystem som inngår i nasjonal laksefjord utenfor Neidenelva.

Gitt produksjonsøkning og dermed også økning i malmtransporten mellom Bjørnevatn og Kirkenes, vil også hele korridoren på denne strekningen kunne berøres av eventuelle tiltak knyttet til denne

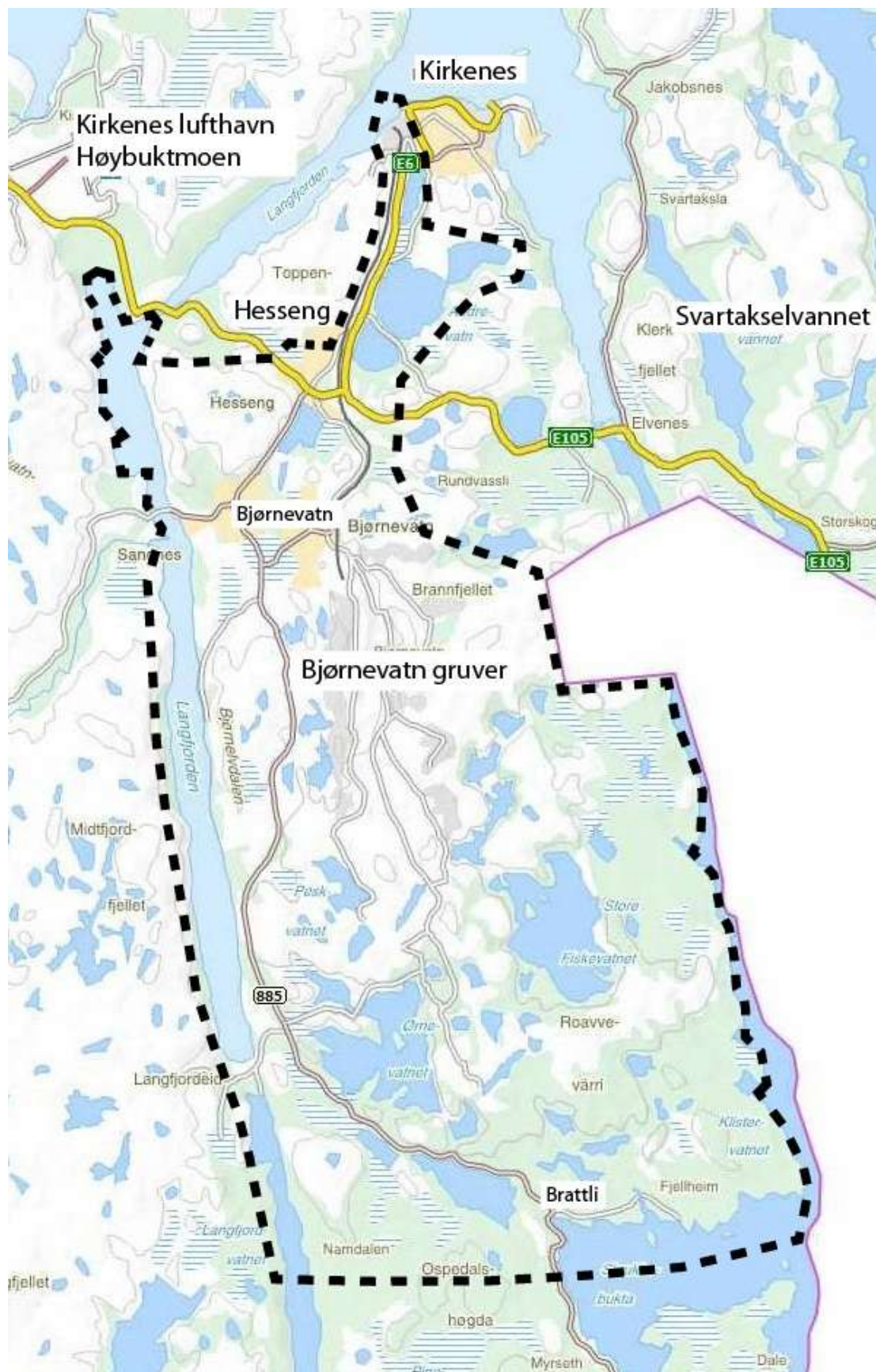
transporten. Dette kan være økt støy, eller konsekvenser for trafiksikkerheten i området? Boligbebyggelsen som ligger nær jernbanen i denne korridoren vil inngå i influensområdet. Det samme gjelder boligbebyggelsen inntil de deler av veinettet som benyttes i forbindelse med gruvedriften, enten dette er lastebiltransport eller personbiltrafikk i forbindelse med driften eller arbeidsreiser.

Trafikkøkningen vil også kunne medføre behov for utbygginger av transportinfrastrukturen. Ny atkomstvei til gruveområdet vil inngå i planen, og også i selve planområdet.

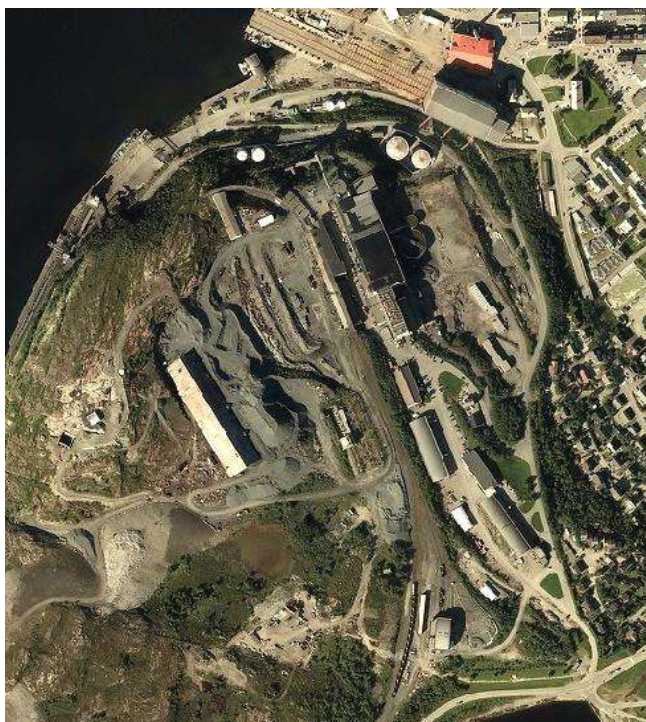
Videre vil det kunne bli aktuelt med tiltak langs jernbanen mellom Bjørnevatn og Kirkenes, som utløser krav om detaljreguleringer i en neste fase. Det vil være hensiktsmessig at konsekvenser av slike tiltak utredes i forbindelse med denne områdereguleringen.

På dette trinn i planprosessen er avgrensningen for planområdene trukket slik at man skal være mest mulig sikker på at utbygging og deponering vil ligge innenfor planområdet. Den endelige avgrensning av planområdet vil bli avklart gjennom planarbeidet, etter at alternativene er vurdert og det er kommet frem til anbefalt løsning. Planområdet vil de trolig dekke et mindre areal enn det som er vist i dette planprogrammet.

Avgrensningen av influensområdene vil inngå som del av konsekvensanalysene under de enkelte tema.

Kartutsnitt over planområde 1 – Gruveområdet, jernbane og fabrikkannlegg i Kirkenes

Flyfoto av fabrikkområdet i Kirkenes

Flyfoto av gruveområdet i Bjørnevatn

Kartutsnitt av planområde 2

3 Medvirkning

Formålet med dialogkonferansene har vært:

- Å rette søkelyset på alle aspekter og utfordringer som en produksjonsøkning vil føre med seg
- Å bidra til å foreslå løsninger på utfordringer og muligheter som ligger i en slik produksjonsøkning.

3.1 Dialogkonferanse 1

Dialogkonferanse 1 ble holdt 12. mai 2011 i Kirkenes. Konferansen ble innledet med innlegg fra kommunen, Sydvaranger Gruve AS, forskningsinstitusjoner, miljøorganisasjoner, fagmiljø innen gruvedrift.

Antall deltakere: 58 personer

Formål: Få en status på ulike sider ved virksomheten ved Sydvaranger Gruve AS, gjennom innlegg fra representanter fra næringslivet, spesielt gruveindustrien, og representanter fra ulike fagmiljøer innenfor forurensning og miljø samt miljøorganisasjoner. Alle innlegg ble etter konferansen sendt til deltakerne.

Program:

14:00	Velkommen og innledning	Sør-Varanger kommune Ordfører Linda B. Randal
14:25	Formålet med ønsket om produksjonsøkningen	Sydvaranger Gruve Adm.dir. John Sanderson
14:45	Forslag til planprosess og KU	Norconsult/Snorre Navjord
15:00	Samfunnsmessige konsekvenser ved industrietableringer i Finnmark	NHO/Dir. Marit H. Pedersen
15:20	Kaffepause	
15:35	Mineralavfallsdirektivet	Bente Sleire/Klif
15:55	Deponering på land og til sjø	Akvaplan Niva/G. Christensen
16:10	Hva er målet til Folkeaksjonen mot giftutslipp i Bøkfjorden	Folkeaksjonen mot giftutslipp i Bøkfjorden/Bernt Nilsen
16:30	Bransjeutfordringer innen Bergindustrien	Elisabeth Gammelsæter Norsk Bergindustri
16:50	Gruveindustri og samfunn	Norut/Per A. Emaus og Vigdis Nygaard
17:10	Kaffepause	
17:25	Havet som resipient	Jan H. Fosså/ Havforskningsinstituttet
17:45	Oppredning, flotasjon og kjemikalier generelt	NTNU/Prof. Knut Sandvik
18:00	Miljømessige utfordringer med land- og sjødeponi	Bellona/Gøril Tjetland
18:20	Malmressurser i Nord-Norge i et fremtidsperspektiv	Jørn Eldby/Sintef Nord
18:40	Innspill til den videre planprosessen og KU	
	Meningsytringer og innspill fra deltakerne	
19:30	Avslutning	Ordfører Linda B. Randal

3.2 Dialogkonferanse 2

Dialogkonferanse 2 ble holdt 14. november 2011 i Kirkenes.

Antall deltakere: 53 personer.

Det var bred deltakelse fra lokale politikere, kommuneadministrasjonen, ansatte i Sydvaranger Gruve AS, forskningsinstitusjoner, interessegrupper og representanter for samfunn og næringsliv.

Formål: Få en bred dialog omkring det som antas å kunne være vesentlige konsekvenser av en 50 % økning i produksjonen ved SVG. Grunnlag for utarbeiding av forslag til planprogram.

Program:

1	Presentasjon
2	Introduksjon av opplegget • hva skal vi utarbeide • hvordan skal vi arbeide
3	Idédugnad – gruppearbeid (maks. 8-10 personer i hver gruppe) • Hva er aktuelle problemstillinger for planprogrammet • Hva er utredningsbehovet? (Hva vet vi og hva må vi utrede videre)
4	Felles • hver gruppe presenterer resultatet fra egen idédugnad
5	Oppsummering • søke å sy sammen/sammenstille idéene fra hver gruppe • søke å skape et bilde av alle temaene som deltakerne mener bør inngå i konsekvensutredningen (KU)
6	Bearbeide resultatet fra idédugnadene • søke å kategorisere forslag til tema som bør inngå i KU sitt planprogram

3.3 Aktuelle utredningstemaer og problemstillinger (fra dialogkonferanse 2)

Alle spørsmål og saker som ble tatt opp ble først drøftet i grupper, og deretter i plenum. Det ble gjort en grov inndeling i tre hovedgrupper: Naturgitte forhold – Samfunn – Teknologi. Det forslaget til utredningsprogram som er beskrevet i kapittel 7 er basert på det som kom frem på denne konferansen.

Følgende problemstillinger og spørsmål ble tillagt meget stor betydning av konferansedeltakerne:

- I Naturgitte forhold: Deponering av avgangsmasser, og da spesielt deponering i sjø.
- II Teknologi: Produksjonsprosessen, hvor man var opptatt av at miljøhensyn ble ivaretatt og at man er sikret at best tilgjengelig teknologi (BAT) blir benyttet.

- III Samfunn: Konsekvenser for lokalsamfunnet må tillegges stor vekt, hvordan tiltaket kan sikre nye basisarbeidsplasser i et langsiktig perspektiv, og at det igjen følges opp fra kommunens side for å sikre økt fast bosetting og mindre pendling.

I og II hører nært sammen. Bruken av kjemikalier i ulike trinn i produksjonsprosessen, som igjen bestemmer hvilke kjemikalier og mengder som inngår i de avgangsmasser som deponeres. Deponeringsløsningen som velges vurderes som viktig, og det var et klart ønske at deponering på land måtte vurderes som en mulig løsning. Eventuelt en kombinert løsning, med både landdeponi og sjødeponi.

3.4 Vedlegg – Problemstillinger reist under dialogkonferansene

Som vedlegg til dette forslag til planprogram følger en sammenstilling av de 188 problemstillinger som ble reist under dialogkonferansene. Disse problemstillingene er gruppert som følger:

- Vedlegg 1.1 Naturgitte forhold
- Vedlegg 1.2 Samfunn
- Vedlegg 1.3 Teknologi

De enkelte problemstillinger vil bli behandlet under konsekvensutredningen og resultatet vil bli gitt vist som eksempel i det etterfølgende:

Tema (eksempel)	Stikkord	Henvisning til utredningsprogram
Deponiløsninger/- konsekvenser		
N-44	Vurdere landbasert deponi av avgangsmassen – deponi innen gruveområdet – og konsekvensene av slikt deponi	(Her vil det bli angitt hvor tema er behandlet i KU)

4 Dagens situasjon i planområdet og influensområdet

4.1 Gruveområdet i Bjørnevatn

Gruveområdet drives i henhold til godkjent mineralavfallsplan vist under pkt. 6.3.1 – Gråbergsdeponi – og godkjent reguleringsplan, godkjent 10.09.2008. Det utarbeides for tiden forslag til reguleringsplan for ny atkomst fra fylkesveg 885 til gruveområdet. Trafikken til og fra gruveområdet går i dag gjennom Bjørnevatn sentrum, nært barnehage- og skoleanlegg samt boliger. Ved å etablere ny atkomst til gruveområdet utenom tettbebyggelsen i Bjørnevatn forventes det en reduksjon av ulempene som arbeidsreiser og tungtrafikk gjennom tettstedet påfører lokalmiljøet.

4.2 Fabrikkområdet

Det er ikke gjort endringer i det ytre miljø rundt fabrikkanlegget. Arbeidet knyttet til fabrikkanlegget har i hovedsak dreid seg om tiltak for å bedre kvaliteten på magnetittkonsentratet. I løpet av 2012 forventes det at fabrikkanlegget når produksjonskapasiteten på 2,8 million tonn magnetittkonsentrat per år.

4.3 Omfang, påvirkninger i Bøkfjorden

I forbindelse med utslippstillatelsen av 6. april 2011, med midlertidig tillatelse til bruk av flokkuleringskemikaliene Magnafloc 1707, har selskapet gjennomført omfattende studier av vannbehandlingskemikaliene og tilstanden i fjorden. Studiene er basert både på måling av effekter på marine dyr i akvarier og dyr utsatt i Bøkfjorden. Dyrene det er testet på er typiske arter for norske fjorder. Det er testet på arter som spises av mennesker og har kommersiell interesse. Det er lagt særlig vekt på testing av bunnlevende dyr siden disse vil komme i direkte fysisk kontakt med avgangsmassen.

Resultatet av undersøkelsene er gitt i NIVA-rapport l.nr. 6310-2012 – Overvåking av Bøkfjorden 2011 - og giftighetstesting av gruvekemikaliene Magnafloc LT38 og Magnafloc 10.

Dypere deler av området fra Kirkenes og ut til Reinøya er klart påvirket av avgang med negative konsekvenser for bunnfauna. Overflatevannet (ned til minst 20 meter) er upåvirket av partikler fra utslippene.

Fra konklusjon i rapporten:

«De gjennomførte feltundersøkelsene viser at hovedinfluensområdet for utslippene fra SVG er området i Bøkfjorden innenfor Reinøya, men at det i dypere deler av vannsøylen utenfor Reinøya opptrer partikkeltetthet i vannet som ligger marginalt over det en antar er bakgrunnsnivå. Det ser i midlertidig ikke ut til at forekomst av slike partikler fører til en sedimentering som gir uheldige effekter på bunnfauna utenfor Reinøya. Innenfor Reinøya er det imidlertid i hovedsak svært dårlige forhold for bunnfauna.»

5 Foreliggende arealplaner og andre planforutsetninger

5.1 Kommuneplan for Sør-Varanger 2004-2016

Kommuneplan for Sør-Varanger 2004–2016 ble vedtatt i kommunestyret 5. oktober 2005.

I samfunnsdelen til kommuneplanen er følgende hovedmål definert:

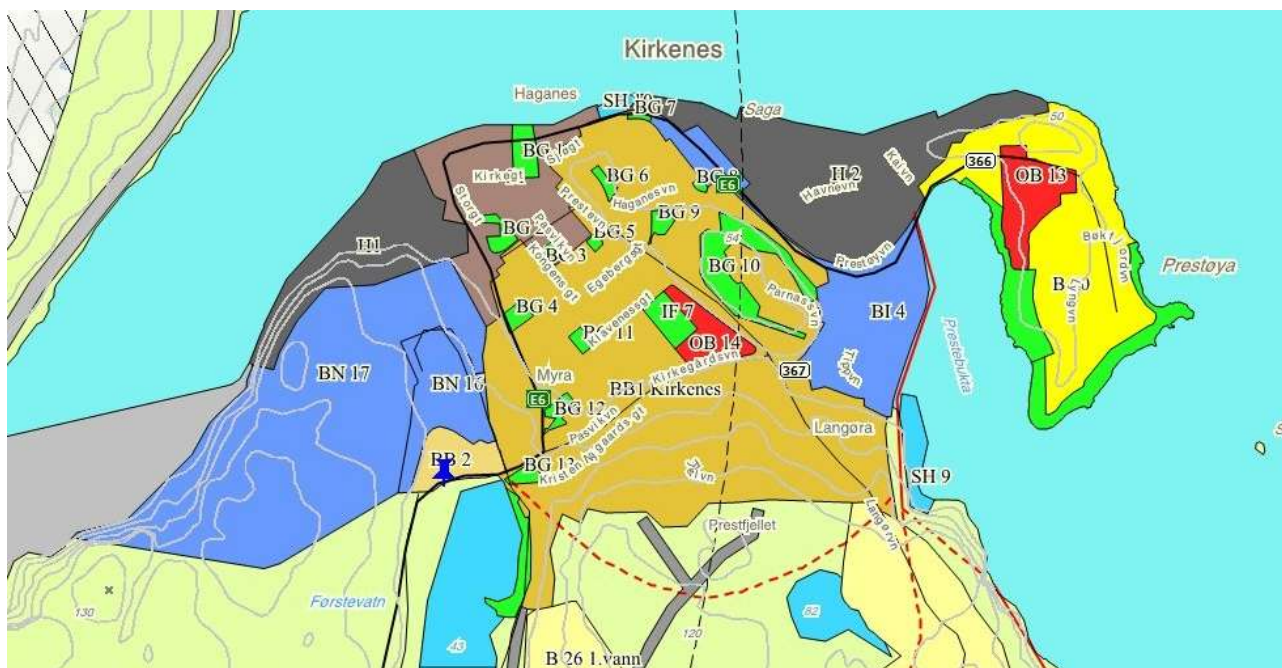
«Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekt i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres ut fra en samlet befolkning på 12000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv»

Næringsutvikling er et av hovedsatsningsområdene til kommunen i perioden. Det skal settes av areal for næringslivets behov og nye næringsareal skal fortrinnsvis lokaliseres i nærheten av eksisterende areal til samme formål.

TEGNFORKLARING	Nåværende	Fremtidig
BYGGEOMRÅDER (PBL § 20-4, 1. ledd nr. 1)		
Bybebyggelse	B16	B16
Tettbebyggelse	T16	T16
Bolgområde	B	B
Bedreområde	S	S
Forretning/Industri	B16/I	B16/I
Fritidsbebyggelse	F16	F16
Offentlig bebyggelse	O16	O16
Almenntilbygg	A16	A16
Friluftsgård/romarealer/skytebaner	F16/L16	F16/L16
Annet byggeområde	A16/C16	A16/C16
Kommunaleide	K16	K16
LANDBRUKS-, NATUR- OG FRILUFTSOMRÅDER (PBL § 20-4, 1. ledd nr. 2)		
LNF	LNF	LNF
LNF spredt bolig	LNF	LNF
LNF spredt fritid	LNF	LNF
LNF spredt areal	LNF	LNF
OMRÅDER FOR RÅSTOFFUTVINNING (PBL § 20-4, 1. ledd nr. 3)		
Råstoff utvinning	R16	R16
OMRÅDER SOM ER BÅNDELST ELLER SKAL BÅNDELST (PBL § 20-4, 1. ledd nr. 4)		
Bånd naturvern	B16	B16
Områder som skal reguleres	B16	B16
Bånd forsvaret	B16	B16
SÆRSKILT BRUK ELLER VERN AV SJØ OG VASSDRAG (PBL § 20-4, 1. ledd nr. 5)		
Akvakulturområder, nåværende	A16	A16
Natur-, friluft-, ferdsel-, fisker- og akvakulturområder	N16/F16	N16/F16
Natur-, friluft-, ferdsel- og fiskerområde	N16	N16
Natur-, friluft- og ferdselsområde	N16	N16
Friluftsområder småbåttur	N16	N16
VIKTIGE LEDD I KOMMUNIKASJONSSYSTEMET (PBL § 20-4, 1. ledd nr. 6)		
Lokalvei	L16	L16
Landsvei	L16	L16
Havn	H16	H16
Hovedvei	H16	H16
LINJESYMBOLER		
Planens begrensning	---	---
Arealbegrensning	---	---
Scooterfyller	---	---
Høyde begrensning flyplassen	---	---
ANDRE SYMBOLER		
K16: utbygget område (K16: utbygget område)		

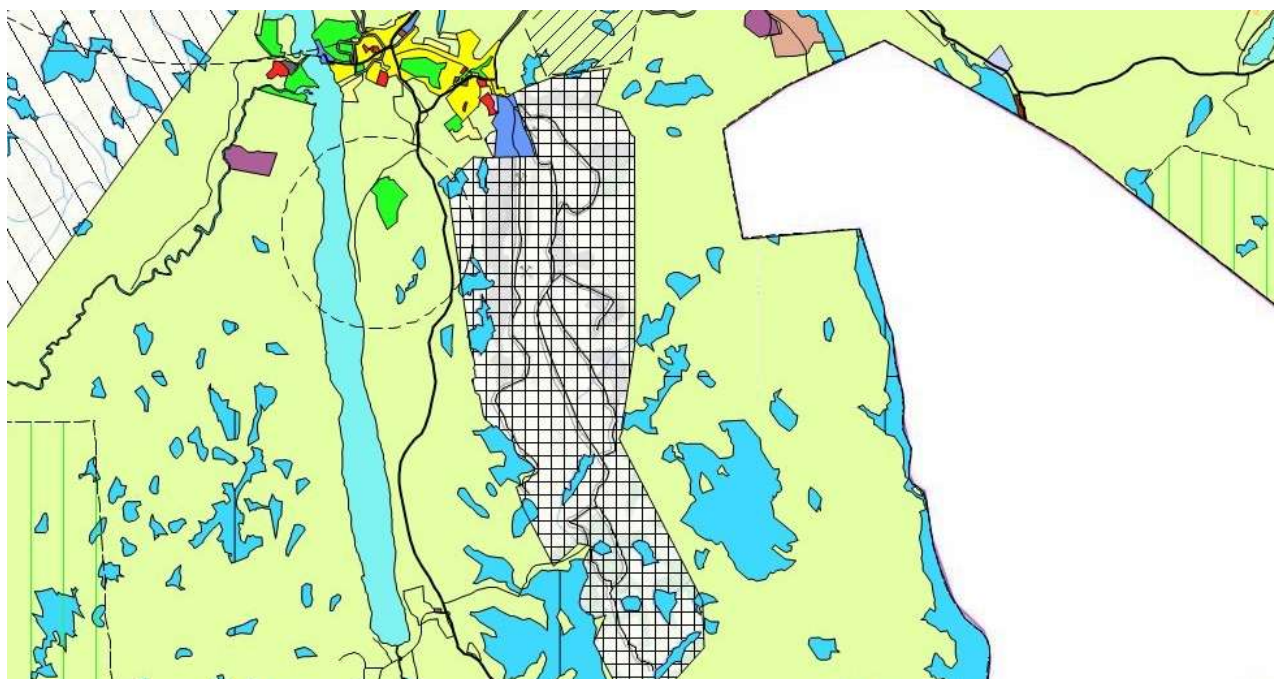
Kommuneplanens arealdel 2004 - 2016

Området som i kommuneplanens arealdel omfatter fabrikkområdet til Sydvaranger Gruve AS er avsatt til byggeområde – forretning/industri med hjemmel i da gjeldende Plan- og bygningslov, § 20-4, 1. ledd nr. 1. For det aktuelle området (B16 og B17) kan ikke utbygging skje før det foreligger bebyggelsesplan. Jernbanelinjen som vil inngå i områdereguleringen går hovedsakelig gjennom landbruks-, natur- og friluftsområder (LNF-områder).

Planutsnitt av kommuneplan for fabrikkområdet til Sydvaranger Grue AS, BN16 og 17

Området som i kommuneplanens arealdel som omfatter gruveområdet til Sydvaranger Gruve AS er vist på vedlagte planutsnitt. Området er i kommuneplanen båndlagt med hjemmel i da gjeldende Plan- og bygningslov, § 20-4, 1. ledd nr. 4, med undertekst – *Områder som skal reguleres*.

Planutsnitt av kommuneplan for gruveområdet til Sydvaranger Grue AS. Gruveområdet/
Konsesjonsområdet er vist med skravur

5.2 Kommunedelplan for kystsonen Sør-Varanger kommune 2004-2016

Kommunedelplanen skal være med på å sikre en forsvarlig og langsiktig forvaltning av sjøarealene og ressursene i havet. Planen er et tillegg til kommuneplanens arealdeler og består av arealplankart over kommunens sjøarealer og beskrivelse. Planen gir retningslinjer for: Akvakultur; flerbruksområde natur-, friluft-, fiske-, ferdsel- og akvakulturområde (NFFFA); friluftsområder; flerbruksområde natur-, friluft- og ferdselsområder (NFF); flerbruksområde: Natur-, friluft-, fiske-, og ferdselsområder (NFFF).

5.3 Reguleringsplaner

Områderegulering Kirkenes Industrial Logistics Area (KILA), vedtatt 25.04.2012

Planen grenser til fabrikkområde til Sydvaranger gruve AS. Formål med planen er å legge til rette for å utvikle eksisterende slambank i Langfjorden til havne- og næringsvirksomhet. Området er primært regulert til industri og kombinert industri/havneområde samt havneområde i sjø.

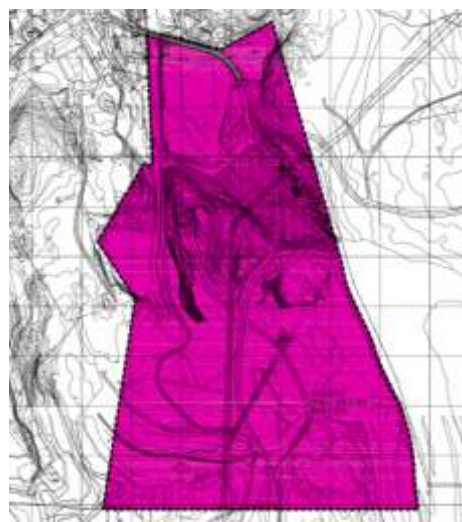
Reguleringsplan 080603 Sydvaranger park, Sentrumsnære områder, vedtatt 25.06.08.

Planen gjelder for området til Sydvaranger Eiendom AS. Planens hensikt er å legge til rette for byutvikling i Kirkenes sentrum samt å legge til rette for en utvikling som ivaretar muligheten for ny gruvedrift og industriell virksomhet i separasjonsverket og områdene vest for jernbanelinjen. Området er primært regulert til «forretningspark/ kontor/ bensinstasjon». Lokstallen ved jernbanen er vurdert bevaringsverdig og er i reguleringsplanen regulert til «spesialområde bevaring».

Reguleringsplan for Syd-Varanger industriområde Bjørnevatn, vedtatt 10.09.2008

Etter at Sydvaranger AS sin malmbaserte virksomhet ble nedlagt, ble reguleringsplanen utarbeidet for å kunne utvikle det tidligere verksområde ved Bjørnevatn iht. til ny strategiplan. Område er primært regulert til «industri», men inneholder også offentlige trafikkområder, fareområde for høyspenningsanlegg samt spesialområde bevaring. Reguleringsplanen opphever overlappende areal i Kommunedelplan for Kirkeneshalvøya (vedtatt 25.09.1995).

Kirkenes havn vedtatt den 25.09.01:

Området er primært regulert til «område for industri», «Havneområde/Kai» og «områder for industri/forretning/kontor» og «trafikkområde i sjø». Den delen som ligger innenfor den foreløpige plangrense er primært regulert til «område for industri».

5.4 Pågående planarbeid

Ny innfartsvei til Kirkenes

Statens vegvesen opplyser at det foreløpig ikke er tatt stilling til om det skal lages reguleringsplan for ny innfartsveg. Statens vegvesen er helt i startfasen i forhold til et plan/utredningsarbeid for vegløsninger i Kirkenesområdet. Dette arbeidet vil gjøre en helhetlig vurdering av veg/infrastrukturløsninger i Kirkenes-området, hvor ny innfartsveg også vil bli vurdert. Målet for utredningsarbeidet er å danne grunnlag for innspill (tiltak/prosjekter) til rulleringen av Nasjonal Transportplan (NTP) (dvs. for 2014-2023). Først når ev. tiltak/løsninger er avklart vil det være aktuelt å sette i gang et nærmere planarbeid.

5.5 Overordnede planforutsetninger

5.5.1 Regjeringens nordområdestrategi

Nye byggesteiner i nord - neste trinn i regjeringens nordområdestrategi

Regjeringens nordområdestrategi innebærer en kraftig satsning på næringsutvikling til lands og til havs og en opptrapping på investeringer til samferdsel, farleier og havner i nord. Nordområdesatsningen fokuserer på det nasjonale og det internasjonale. Dette dokumentet er både en oppsummering av alt arbeidet med nordområdestrategien fram til nå, og veien videre, et styringsdokument.

Ny minerallov ble vedtatt av Stortinget i 2009 og trådte i kraft fra 1. januar 2010. I statsbudsjett-sammenheng er det forutsatt bevilget 25 MNOK pr. år i perioden 2011-2014, til sammen 100 MNOK, til magnetisk kartlegging av mineraler fore hele Nord-Norge. Som en oppfølging av minerallovsarbeidet har regjeringen vedtatt at Nærings- og handelsdepartementet skal utarbeide en mineralstrategi som forventes å være ferdigstilt i løpet av 2012.

Forskningsinstitusjonene Norges Geologiske Undersøkelse (NGU), Northern Research Institute (NORUT), Norges Teknisk-Naturvitenskaplige Universitet (NTNU) og Stiftelsen for industriell og teknisk forskning (SINTEF) la 31.12.2010 frem rapporten – Industriell verdiskaping basert på geologiske ressurser i Nordområdene. Rapporten peker på store muligheter og verdiskaping ved å nyttiggjøre seg mineralressursene i nord. Spesielt pekes det på jernmalmressursene i Sør-Varanger og de industrielle muligheter som eksisterer i denne forbindelse.

5.5.2 Nasjonal laksefjord

Beskyttelsesregimet for nasjonal laksefjord er gitt av begrensningen *”Virksomhet som innebærer risiko for alvorlig forurensning som kan skade villaksen tillates ikke”*. I St.prp. nr. 32 (15. desember 2006) ”Om

vern av villaksen og ferdigstilling av nasjonale vassdrag og laksefjorder" gis det en mer detaljerte redegjørelse for beskyttelsesregimet utover det som tidligere har fremkommet i St.prp. 79 og i Innstilling til Stortinget nr. 134.

Neidenfjorden / Bøkfjorden er opprettet som nasjonal laksefjord av hensyn til laksebestanden i det nasjonale laksevassdraget Neidenelva. Neidenelva er Finnmarks tredje beste og blant landets ti beste laksevassdrag. To andre laksevassdrag munner ut i denne nasjonale laksefjorden. Neidenfjorden og Bøkfjorden utgjør et fjordsystem på om lag 35 km lengde.

5.5.3 Fylkesplan for Finnmark 2006-2009

Visjon: "Finnmark – der drømmer blir virkelighet"

Utfordringer: Arbeid – arbeid - arbeid

Arealpolitiske hovedmål: "Finnmark – der vi tar vare på miljøet, sikrer en langsiktig og bærekraftig arealpolitikk og en fornuftig bruk av naturressurser og kulturarv."

Næringspolitisk hovedmål: "Finnmark – der næringslivet er framtidsrettet og konkurransedyktig med økt verdiskaping og sysselsetting basert på fylkets fortrinn og muligheter."

Fylkesplanen gir retningslinjer for en rekke områder, blant annet

- retningslinjer for naturvern
- retningslinjer for hyttebygging, anleggsutbygging og masseuttak
- retningslinjer for reindriftens arealvern
- retningslinjer for stedsutvikling
- retningslinjer for fiskeri og kystsoneforvaltning.

En viktig faktor i forhold til utvikling av arbeidsplasser i Finnmark har vært satsingen mot Nordvest-Russland på områdene servicenæringer og produksjon for det russiske markedet. Den geografiske nærheten til Russland med stor befolkning og store markeder gir muligheter innen flere sektorer.

5.5.4 Internasjonale strategier for Finnmark fylkeskommune 2007-2010

Finnmark fylkeskommunes internasjonale engasjement er forankret i fylkesplanen for Finnmark 2006 - 2009. I visjonen og verdigrunnlaget uttrykker fylkesplanen at Finnmark gjennom et godt og velutviklet samarbeid med Russland og EU-landene Finland og Sverige skal legge grunnlaget for en positiv samfunnsutvikling og etablering av nye arbeidsplasser i regionen.

Fylkesplanen har følgende delmål om det internasjonale samarbeidet:

«Å videreutvikle samarbeidet på Nordkalotten og med Nordvest-Russland»

5.5.5 Internasjonale avtale som har innflytelse på planarbeidet

Følgende overenskomster vil ha betydning for planarbeidet:

- Overenskomst mellom Norge og Finland om en norsk-finsk grensevassdragskommisjon
- Overenskomst mellom Kongeriket Norges Regjering og Den Russiske Føderasjons Regjering om samarbeid på miljøvernområdet.

Overenskomst mellom Norge og Finland om en norsk-finsk grensevassdragskommisjon

I november 1980 undertegnet den finske og den norske regjering en «*Overenskomst mellom Norge og Finland om en norsk-finsk grensevassdragskommisjon*». Fylkesmiljøvernssjef Bente Christiansen (norsk leder), samt ordførerne/representanter fra Karasjok, Tana og Sør-Varanger kommuner er medlemmer av den norske del av kommisjonen.

Kommisjonen ga i møte 24.-26. mai 2011 følgende anbefalinger:

1. Konsekvensutredninger ved økning av produksjonsvolum Sydvaranger Gruve AS

Sydvaranger Gruve AS planlegger å øke produksjonsvolumet de nærmeste år fra 7 til 14 millioner tonn råmalm i året. Den norsk-finske Grensevassdragskommisjonen har tidligere (2009) gitt en anbefalt å vurdere miljøkonsekvensene for utslipp fra gruvevirksomheten. Kommisjonen er orientert om at det nå vil gjennomføres flere konsekvensutredninger. En av disse omfatter utslipp til fjordsystemet.

Kommisjonen anbefaler at Espoo-konvensjonens prinsipper anvendes i konsekvensutredningene, og at myndighetene og allmennheten i Finland og Russland blir invitert til å delta i prosessen.

Er det spørsmål til denne anbefaling, ta kontakt med fylkesmiljøvernssjef Bente Christiansen på telefon 789 50 373 eller mobil 971 85 280, e-post: bch@fmfi.no

Overenskomst mellom Kongeriket Norges Regjering og Den Russiske Føderasjons Regjering om samarbeid på miljøområdet

Under Artikkel II heter det:

Artikkel II

Dette samarbeidet har til formål å løse viktige miljøvernproblemer og å opprettholde den økologiske likevekt, og det skal blant annet omfatte utforskning av skadelige miljøpåvirkninger og utarbeidelse og realisering av tiltak for å forebygge dem og eliminere deres konsekvenser.

Samarbeidet skal realiseres innenfor følgende områder:

.....

- Vurdering av miljøpåvirkning,

.....

Under samarbeidet skal Avtalepartene vie oppmerksomhet til ny teknologi og utvikle prosjekter som kan forebygge miljøforurensning, og bidra til deres innføring.

Avtalepartene kan bli enige om annet samarbeid på miljøvernområdet på grunnlag av denne Overenskomst.

6 Alternativer

6.1 Innledning

Gjennom en Scoping Study har konsultentselskapet Noramco/Barr Ltd. foretatt en vurdering av aktuelle muligheter for utvidelse/fordobling av produksjonen. Følgende er vurdert: lokalisering av en utvidelse av produksjonen, aktuelle produksjonslinjer, transportløsninger og deponeringsløsninger. Her er det tatt med en vurdering av lokalisering av landdeponi, slik det ble uttrykt ønske om i dialogkonferansene. Dette gjelder landdeponi for våt avgangsmasse så vel som landdeponi for tørr avgangsmasse.

Foruten Hovedalternativ Alt. 0 Kirkenes : Dagens produksjonsløsning, 2,8 Mt jernmalm (magnetittkonsentrat), er det to hovedalternativ som utkrystalliserer seg:

1. Hovedalternativ 1 - Kirkenes
 - 1.1. Underalternativ 1 A: Utvidelse av produksjonen ved eksisterende fabrikk fra 2,8 Mtpa til 5,6 Mtpa jernmalm (magnetittkonsentrat)
 - 1.2. Underalternativ 1 B: I tillegg til eksisterende fabrikk med en produksjon på 2,8 Mtpa jernmalm (magnetittkonsentrat) lokaliseres en ny fabrikk ved siden av eksisterende fabrikk med tilsvarende produksjonskapasitet.
2. Hovedalternativ 2 – Bjørnevatn: I tillegg til eksisterende fabrikk i Kirkenes lokaliseres en ny fabrikk med en produksjonskapasitet på 2,8 Mtpa jernmalm (magnetittkonsentrat) i gruveområdet i Bjørnevatn.

PRODUKSJONS- ANLEGG/DEPONI	Hovedalternativ Kirkenes		Hovedalternativ Kirkenes/Bjørnevatn
	Alt. 1 A	Alt. 1 B	Alt. 2
Lokalisering av produksjonsanlegg	Utvidelse av eksisterende fabrikk i Kirkenes fra 2,8 til 5,6 Mtpa jernmalkonsentrat	I tillegg til eksisterende fabrikk, 2,8 Mtpa, lokaliseres ny fabrikk i Kirkenes, 2,8 Mtpa, ved siden av eksisterende fabrikk	I tillegg til eksisterende fabrikk, 2,8 Mtpa, i Kirkenes lokaliseres ny fabrikk, 2,8 Mtpa, i gruveområdet i Bjørnevatn
Deponiløsning 1	Alt. 1 A1 Sjødeponi	Alt. 1 B1 Sjødeponi	Alt. 2.1 Sjødeponi
Deponiløsning 2	Alt. 1 A2 Sjødeponi + Landdeponi, våt masse	Alt. 1 B2 Sjødeponi + Landdeponi, våt masse	Alt. 2.2 Sjødeponi + Landdeponi, våt masse
Deponiløsning 3	Alt. 1 A3 Sjødeponi + Landdeponi, tørr masse	Alt. 1 B3 Sjødeponi + Landdeponi, tørr masse	Alt. 2.3 Sjødeponi + Landdeponi, tørr masse
	Alternativ som tilrådes konsekvensutredet (se egen tabell med momenter)		
	Alternativ som <u>ikke</u> tilrådes konsekvensutredet (se egen tabell med momenter)		

Tabell som viser en oversikt over alternative produksjonssteder og deponiløsninger

6.2 Produksjonslinjer

Eksisterende produksjonslinje med kapasitet på 2,8 Mtpa jernmalm (magnetittkonsentrat) i Kirkenes skal opprettholdes. Det vurderes at produksjonsøkningen skal skje ved å utvide eksisterende produksjonslinje, bygge en ny linje i Kirkenes eller i Bjørnevatn med tilsvarende kapasitet som eksisterende produksjonslinje.

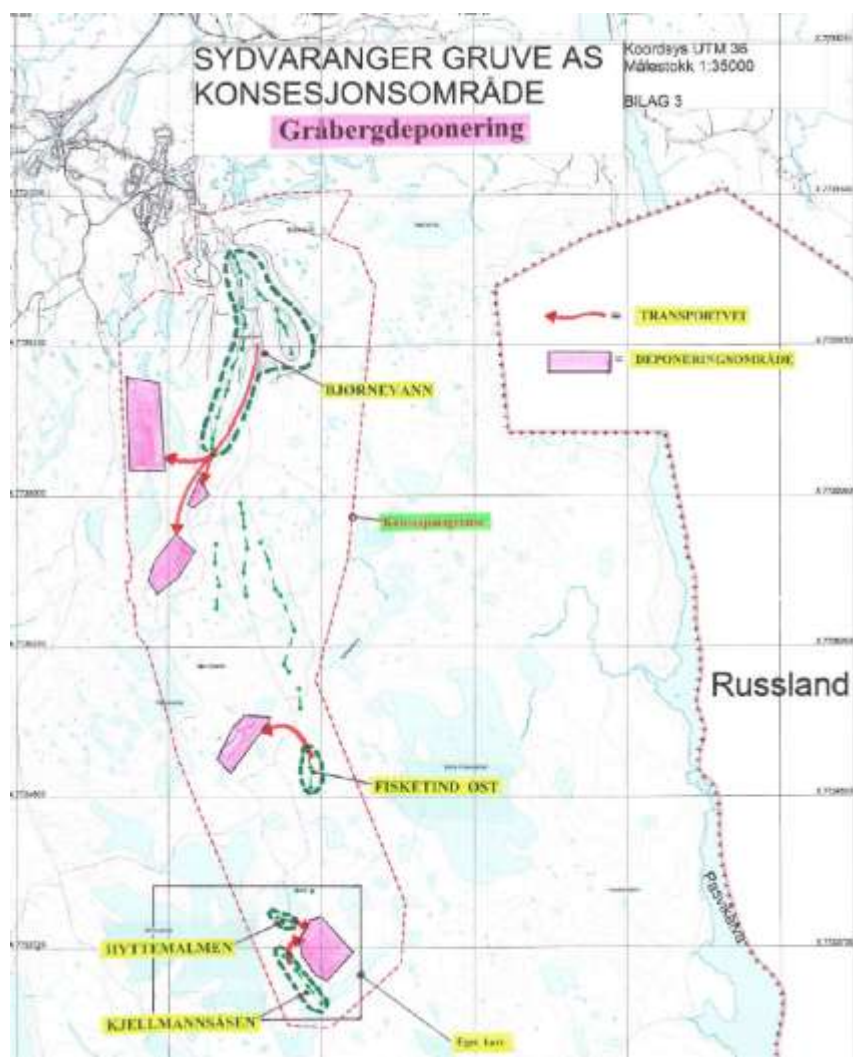
6.2.1 Utredningens omfang

Det skal gjøres vurderinger av konsekvensene av lokalisering av ny produksjonslinje i henhold til de alternativ som er tilrådd under pkt. 6.1.

6.3 Landdeponering

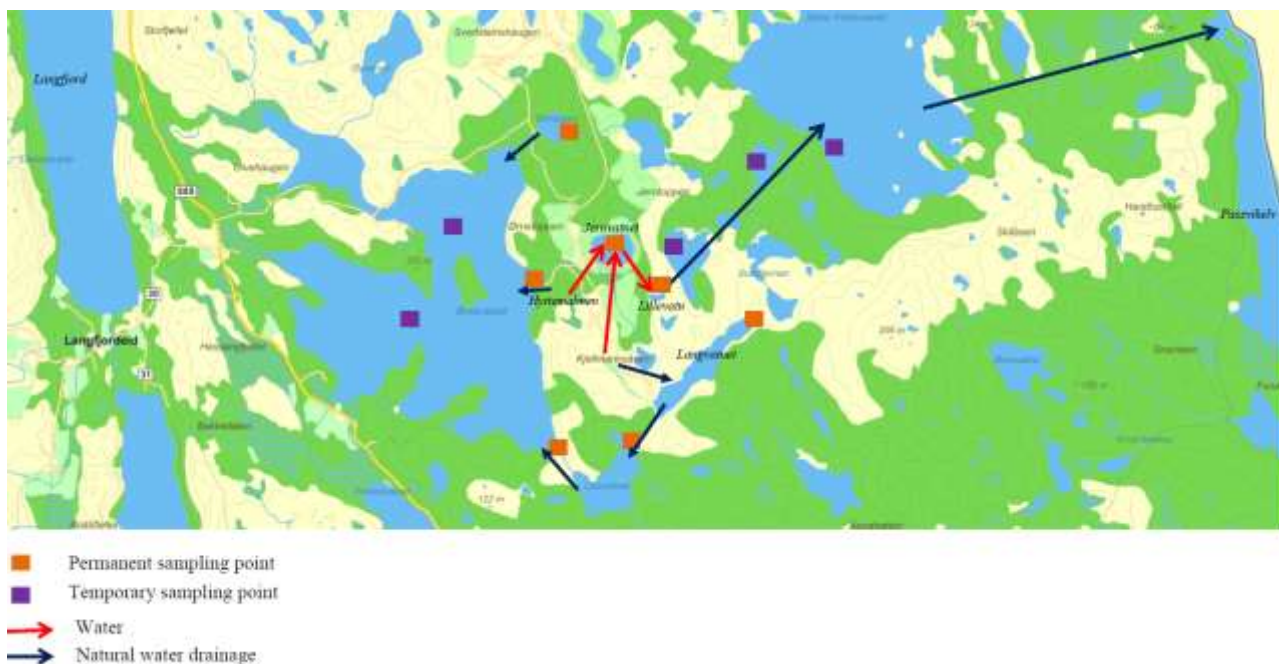
6.3.1 Gråbergsdeponi

Sydvaranger Gruve AS har godkjent mineralavfallsplan. Gråbergsdeponiene i Bjørnevatn er godkjent som vist på etterfølgende figur.

Kartutsnitt over gruveområdet i Bjørnevatn med gråbergdeponering og planlagte transportveier fra dagbruddene

I tilknytning til deponeringen er det etablert vannprøvepunkt i gruveområdet og prøvetaking i influensområdet for å følge med at vannet ikke inneholder forurensning fra gruvevirksomheten.

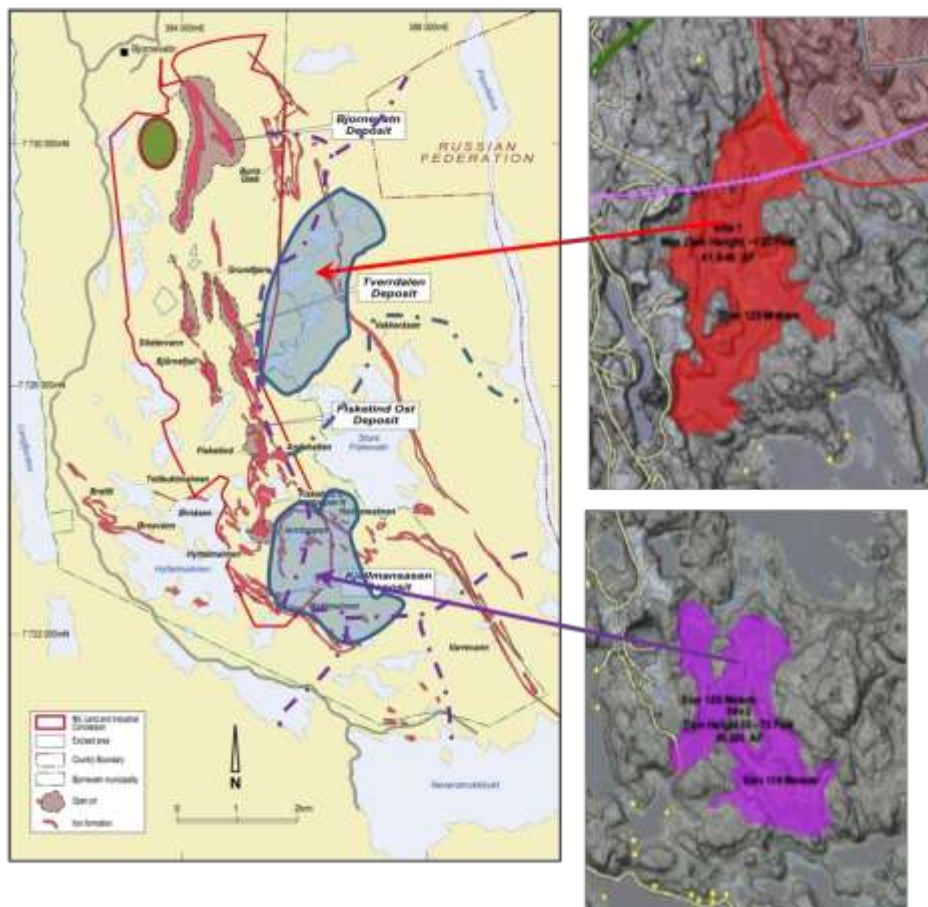

Figur som viser som eksempel oversikt over vannprøvepunkter i gruveområdet- syd

6.3.2 Landdeponi av våt avgangsmasse - våtdeponi

Blant deltakerne i dialogkonferansene ble det etterlyst en vurdering av alternative deponeringsmetoder og deponeringsområder av avgangsmassen som landdeponi.

Aktuelle lokaliteter for deponering av våt avgangsmasse er vurdert av Noramco/Barr og vist på etterfølgende figur.

Figur som viser gruveområdet i Bjørnevatn og aktuelle lokaliseringsteder for deponering av våt avgangsmasse

Området i nord, området Langvatn-Store Tverrvatnet, ligger i sin helhet utenfor både det nye og det gamle konsesjonsområdet. I tillegg ligger det innenfor nedslagsfeltet for Pasvikelva.

Området i sør ligger delvis utenfor eksisterende konsesjonsområdet, men i sin helhet innenfor det gamle konsesjonsområdet. Også store deler av dette området ligger innenfor nedslagsfeltet for Pasvikelva.

Følgende vurderinger er gjort omkring våtdeponi:

- Det vil trolig bli en krevende og langvarig prosess med myndighetene for å oppnå de nødvendige tillatelser for en deponeringsløsning som har potensial for grenseoverskridende forurensning (Pasvikelva) og konflikt med nasjonal laksefjord.
- Bruk av ferskvann i forbindelse med transport av avgangsmasse til deponiet er en ikke-bærekraftig løsning. Bruk av sjøvann som transportmedium vil være uaktuelt grunnet forurensningsmuligheter og bruke av ferskvannsresipienter.
- Krever fokus på konsentrasjon av eventuelle kjemikalier i avgangsmassen.
- Deponiet må ikke komme i konflikt med potensielt uttak av drivverdig malm.

Alternativet med våtdeponering er derfor ikke videreført og konsekvensutredet ytterligere. Hovedgrunnen er at de aktuelle områdene i hovedsak ligger innenfor nedslagsfeltet til Pasvikelva, samt at registrerte malmressurser vil bli overfylt.

6.3.3 Landdeponi av tørr avgangsmasse - tørrdeponi

Løsningen for avgangsmasse fra en produksjonslinje lokalisert i Bjørnevatn kan være å blande inn avgangsmassen i form av tørrmasse sammen med gråbergsavgangen. En slik løsning må vurderes nærmere og konsekvensutredes.

6.4 Sjødeponering

Sydvaranger Gruve AS har tillatelse sist av 24. mai 2012 til å deponere inntil 4 millioner tonn avgangsmasse pr. år. Denne tillatelsen er «evig» med mindre det oppstår spesielle forhold som gjør at den trekkes tilbake av myndighetene.

Tillatelse gjelder bruk av flokkuleringskemikaliene Magnafloc 10 og Magnafloc LT38 i produksjonen og følgelig avgangsmassen innenfor en årlig mengde på til sammen 60 tonn regnet som virkestoff. Utvidelse av virksomheten ved SVG utløser krav om ny utslippstillatelse for det tilfellet at avgangsmassen pr. år øker ut over 4 millioner tonn/år samt bruk av flokkuleringskemikalier.

Norsk Institutt for Vannforskning (NIVA) har på vegne av Sydvaranger Gruve AS gjennomført en registrering av forholdene i Bøkfjorden som følge av utslipp fra konsentratproduksjonen. Det er aktuelt å fortsette med et oppfølgingsprogram for å registrere langtidsvirkningen i sjømiljøet i Bøkfjorden ut mot Varangerfjorden samt de nordøstre deler av Korsfjorden som følge av utslippene fra Sydvaranger Gruves produksjon.

Omfang av sjødeponi som følge av en fordobling av produksjonen utredes, planlegges som områdereguleringsplan og konsekvensutredes. Omfanget av sjødeponiet søkes visualisert. Det fremmes også forslag til rekkefølgebestemmelser.

7 Vesentlige problemstillinger og utredningsoppgaver

I forslaget til planprogram er det gitt en kort beskrivelse av antatte vesentlige virkninger av planforslaget for miljø, naturressurser og samfunn. Dette er gjort for alle aktuelle tema, og for hvert tema er det gjort en beskrivelse og presisering av hva konsekvensutredningen skal svare på. Når det gjelder hva som er vesentlige virkninger er det lagt stor vekt på hvor beslutningsrelevant virkningen antas å være.

Det forutsettes at de enkelte tema utredes i henhold til de metoder som foreskrives, slik disse er beskrevet i aktuelle metodehåndbøker.

7.1 Naturmiljø – på land

Definisjon av tema

Temaet defineres her som mangfold av naturtyper og arter.

Utredningen skal omfatte viktige lokaliteter, resipienter og biologiske verdier. Både områder i planområdet og influensområdet skal inkluderes.

Begrunnelse for utredning og utforming

Teamet omfatter naturmangfoldet i sjø og på land. I tiltaksområdet vil det bli iverksatt aktiviteter som berører nye områder. Naturmangfoldloven og Vannforskriften er sentrale regelverk i forhold til å kartlegge påvirkningen og bærekraften på biologisk mangfold, og stiller krav til registreringer og konsekvensvurderinger.

Utredningens omfang

Det gjennomføres en forstudie, med oversiktskartlegging av vegetasjon og naturtyper i planområdet rundt gruveområdet i Bjørnevatn.. Formålet er å få en vurdering av potensialet for verdifulle naturverdier i området på bakgrunn av eksisterende informasjon og en oversiktsbefaring i området.

På bakgrunn av eksisterende informasjon skal områder med særlig potensial for naturverdier befares i felt av personer med kompetanse på botanikk, vegetasjon, fugl og vilt.

På bakgrunn av forstudien og feltarbeidet utarbeides det en rapport som oversiktlig beskriver naturverdiene i området og peker på spesielle verdier som det skal tas hensyn til videre i planprosessen. Det gjøres en vurdering av kunnskapsgrunnlaget i området sett i forhold til kravene i naturmangfoldloven og utarbeides en anbefaling for nødvendige oppfølgende undersøkelser.

På dette grunnlag besluttet det hva som skal gjennomføres av nødvendige oppfølgende undersøkelser.

På bakgrunn av innkomne merknader er følgende utvidelser og presiseringer tatt inn:

Bestemmelsene §§8-12 i naturmangfoldloven skal vurderes for tiltaket.

7.2 Naturmiljø – i sjø

Definisjon av tema

Temaet er definert som mangfold av naturtyper og arter. Utredningen skal omfatte viktige lokaliteter, resipienter og biologiske verdier.

Begrunnelse for utredning og utforming

I tiltaksområdet vil det bli iverksatt aktiviteter som berører nye områder.

Naturmangfoldloven § 10 krever at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen økosystemet er eller vil bli utsatt for. Av føre-var prinsippet følger det at når beslutningsgrunnlaget om påvirkninger på naturmangfoldet er utilstrekkelig, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade. Vannforskriften er sentralt regelverk i forhold til å kartlegge påvirkningen og bærekraften på biologisk mangfold. I forhold til vannforskriften karakteriserer Fylkesmannen Bøkfjorden-midtre, som følge av kvalitetselementet bunndyr, til svært dårlig økologisk tilstand. Økologisk tilstand i vannforekomsten er påvirket av avgang fra SVG.

SVG har igangsatt et overvåkingsprogram i sjø som i 2011 bl.a. omfatter hydrografi og partikkelspredning, sedimentprofilfotografering og biomarkøranalyse. I tillegg overvåker SVG utviklingen av topografien på sjøbunnen i deponiområdet med sonar og dykkerinspeksjon fire ganger i året. Klif har i sin tillatelse (mai 2012) til SVGs virksomhet pålagt virksomheten å etablere et undersøkelsesprogram for å avklare evt. langtidsvirkninger av flokkuleringskemikalier og deres nedbrytningsprodukter i avgangen i sjødeponiet.

Dagens deponeringsløsning bidrar til et influensområde avgrenset ut til Reinøya, ca. 6 km fra utslippsstedet: Dette er basert på følgende observasjoner:

I hele fjordsystemet er overflatevannet ned til minst 20 m dyp upåvirket av partikler fra utslippet av avgang fra SVGs virksomhet.

I de dypere deler av fjorden mellom Kirkenes og Reinøya er biota klart påvirket av avgang.

Utenfor Reinøya er det observert et vannsjikt på tykkelse ved bunnen på minst 50 m som er svakt partikkelpåvirket, men uten påviste konsekvenser for bunnfaunaen.

Biomarkøranalyser viser noe svekket helsetilstand (den biologiske effekten ble vurdert som liten) innenfor 3 km fra utslippsstedet.

SVG er videre med i prosjektet «Improved Submarine Tailing Project (STP)» som skal gi ny kunnskap om forhold som kan gi raskere reetablering av sjøbunnen. Reetablering av sjøbunnen etter opphør av avgang tar gjerne 10 år.

Utredningens omfang

Det skal legges vekt på å fremskaffe en tilstrekkelig god beskrivelse av naturtyper og livsformer. Identifisering av naturmiljøet er i sjø avgrenset til deponiområdet og et tilhørende definert potensielt influensområde.

Delutredningens fokusområde, Marint miljø

Foreta en gjennomgang av å sammenstille resultater fra eksisterende undersøkelser, relevante overvåkingsresultater og STP-prosjektet i Bøkfjorden.

Beskrive de fysiske og kjemiske og biotiske tilstander i fjorden, herunder sirkulasjonsmønster, turbulens og ferskvannsutslipp, fordeling av hard og bløtbunn, trekke eksisterende yttergrense deponi - influensområdet og beskrive nåværende overflate, bunnfauna og eventuelt dypvannsfisk. Identifisere resipientens sårbarhet og potensial for forbedring av økologisk tilstand.

Identifisere de viktigste arter i sjø (hard- og bløtbunnsflora/fauna), herunder evt. rødlistearter, koraller mv.

Beskrive fremmedarter i sjø og eventuelle trusler knyttet til ballastering.

Beskrive laksestammen i den nasjonale laksefjorden, vurdere sårbarhet og potensial til å bevare og styrke denne.

Beskrive nytt marint verneområde i fjorden.

På bakgrunn av innkomne merknader er følgende utvidelser og presiseringer tatt inn:

Utredningen må vurdere konsekvenser for laksen, også som følge av ikke-akutte operasjonelle driftsutslipp. Neidenvassdraget vurderes i forhold til verneplan for Neidenelva som et nasjonalt elvevassdrag. Det gjøres vurderinger av utslippenes potensial for påvirkning av all anadrom fisk, særlig laks men også sjørøret og sjørøye.

Aktuelle bestander av krepsdyr beskrives.

Konsekvenser for oppdrettsanlegg vurderes blant annet landanlegget Røye ved Ropelv og slaktermerder ved Jakobsnes.

Det gis en beskrivelse av deponiet i dag og i fremtiden, samt effekter av deponiet på tidlige livsstadier av fisk

Det skal gjøres kartlegging av plankton og gyteområder i planområdet og aktuelle influensområder.

Det skal gjøres vurderinger omkring sjømattrygghet.

Bestemmelsene §§8-12 i naturmangfoldloven skal vurderes for tiltaket.

7.3 Kulturminnevern/arkeologi

Definisjon av tema

Kulturminner er spor etter menneskelig aktivitet i vårt fysiske miljø, herunder lokaliteter knyttet til historiske hendelser, tro eller tradisjon. Kulturmiljø er en samling av kulturminner eller områder hvor kulturminner inngår som en del av en større sammenheng.

Begrunnelse for utredning og utforming

Mangfoldet av kulturminner og kulturmiljøer er en del av våre omgivelser, og skal forvaltes og ivaretas som bruksressurs og som grunnlag for opplevelse og kunnskap.

Utredningens omfang

Det skal foretas en gjennomgang/registrering om potensialet for automatisk fredede kulturminner og kulturmiljø i området som kan bli påvirket av tiltaket. Det vil også bli tatt kontakt med Sametinget om disse forhold.

Det skal redegjøres for eventuelle fredede kulturminner og kulturmiljø i området, samt planforslagets innvirkning på kulturminnene/kulturmiljøene. Her inngår også nyere tids kulturminner, herunder krigsminner.

7.4 Marin arkeologi

Definisjon av tema

Kulturminner er spor etter menneskelig aktivitet i vårt fysiske miljø, herunder lokaliteter knyttet til historiske hendelser, tro eller tradisjon.

Begrunnelse for utredning og utforming

Det er ikke gjennomført noen marinarkeologisk registrering i de aktuelle sjøområder. Det finnes imidlertid registrerte krigsvrak i sjøen utenfor Kirkenes.

Det vil bli tatt kontakt med Tromsø Museum for å få foretatt de vurderinger/undersøkelser som er nødvendige.

Utredningens omfang

Det skal gjøres en vurdering om mulige marinarkeologiske forekomster i planområdet.

7.5 Landskaps – og terrengforming

Definisjon av tema

Utredningstemaet omfatter tiltakenes innvirkning på landskapsbildet. Landskapets egnethet for plassering av bygg og deponier vurderes, samt eventuelle tilpasninger i terrenget.

Begrunnelse for utredning og utforming

Landeponi blir ofte markante innslag i landskapsbildet.

Utredningens omfang

Det skal gjøres en landskapsmessig vurdering av hvilken visuell påvirkning aktuelle deponiløsninger vil ha for omgivelsene. Det samme gjelder hvilken visuell påvirkning eventuelle nye jernbane- og veganlegg vil ha på landskapet. Det skal vurderes om det finnes gode avbøtende tiltak, som for eksempel buffersoner mot omkringliggende arealer.

Fabrikanleggets plassering i terrenget og tomtens egnethet skal vurderes. Det skal redegjøres for landskapskvaliteter i området.

Krav til metode er visualisering av hvordan gruveområde/deponiområde/baneanlegg vil vises i landskapet fra ulike ståsted.

På bakgrunn av innkomne merknader er følgende utvidelser og presiseringer tatt inn:

Krav til visualiseringsmetode gjelder spesielt fotomontasje.

Direktorat for naturforvaltning og riksantikvarens veileder (2010) «*Fremgangsmåte for vurdering av landskapskarakter og landskapsverdi*» legges til grunn.

7.6 Utslipp til grunn og vann

Definisjon av tema

Teamet omfatter avrenning fra gruveområdet.

Begrunnelse for utredning og utforming

Forurensingsloven angir krav til utslipp og forholdet til eventuelt farlig avfall. Gruvedrift og malmutvinning produserer store mengder avfall av en svært variert sammensetning av avgangsmasser og kjemikalier. Det medfører at avfallet kommer inn under kategorien farlig avfall (Folkehelseinstituttet). Det er derfor spesielt viktig med god avfallshåndtering som skiller ut farlige komponenter fra vanlig avfallssortering. Det stilles krav til lagring av avfallsstoffene.

Utredningens omfang

Vurdere produksjons- og deponiløsninger ved Sydvaranger gruver.

På bakgrunn av innkomne merknader er følgende utvidelser og presiseringer tatt inn:

Konsekvenser for berørte vannforekomster beskrives. Kartlegging og vurdering gjøres i henhold til Vannforskriftens vedlegg V.

Konsekvenser for drikkevannet skal beskrives og aktuelle tiltak utredes.

Byggeavstand til vassdrag skal vurderes.

7.7 Utslipp til sjø

Definisjon av tema

Temaet omfatter nasjonal laksefjord, effekter av gruvekjemikalier og partikler i avgangen som deponeres i sjø på biota og fysisk/kjemisk tilstand i resipient, og konsekvenser for annen næringsbruk av resipienten.

Begrunnelse for utredning og utforming

Forurensning og ivaretaking av biota og det fysisk/kjemiske miljøet i sjø reguleres av ulike lovverk og forskrifter. Forurensningsloven er sentral i forhold til tillatelse til utslipp. Mineralavfallsdirektivet skiller mellom deponering i sjø og på land. Vannforskriften er særlig sentral og gir rammer for fastsettelse av miljømål som skal sikre helhetlig beskyttelse og bærekraft. Naturmangfoldloven gir føringer som bl.a.

skal sikre bærekraft ut over økologiske prosesser. Nasjonal laksefjord og vassdrag har vernestatus og dette setter premisser for påvirkning.

Sydvaranger gruve har tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven, jf. Klifs brev datert 24. mai 2012. Virksomheten kan slippe ut inntil 4 millioner tonn avgang og 60 tonn flokkuleringskjemikalier årlig. Det er pekt på behov for overvåking, måleprogram og videre undersøkelser og utredninger. Det er viktig med god industriprosess og bruk av miljøvennlige kjemikalier. Virksomheten har nå tillatelse til å benytte de mer miljøvennlige flokkuleringskjemikaliene Magnafloc 10 og Magnafloc LT38 i sin prosess. Disse kjemikaliene vil være med avgangen til sjø.

Fylkesmannen karakteriserer Bøkfjorden-midtre som følge av kvalitetselementet bunndyr, til svært dårlig økologisk tilstand. Økologisk tilstand i vannforekomsten er i svært stor grad påvirket av avgang fra SVG.

Bøkfjorden har som nasjonal laksefjord, krav til særlig beskyttelse mot skadelige inngrep og aktiviteter i vassdragene og mot oppdrettsvirksomhet, forurensning og munningsinngrep i de nærliggende fjord- og kystområdene.

Utredningens omfang

Det legges vekt på å fremskaffe en tilstrekkelig god beskrivelse av utslipp til sjø som viser om tiltaket er bærekraftig.

Identifisering av påvirkningen er avgrenset til deponiområdet og et tilhørende definert influensområde. Det vises til temaet Naturmiljø i sjø vedr. kunnskap om biota og fysisk/kjemisk tilstand i sjø-resipienten.

Delutredningens fokusområder:

Gjennomgang av kjemikalier og tilhørende volum som kan bli tilført sjø og identifisering av risiko for forurensning. Langtidseffekter relatert til flokkuleringskjemikalier og deres nedbrytningsprodukter i sjødeponiet skal utredes som ledd i tiltakets utslippstillatelse, jf. bl.a. tillatelsens pkt. 13.

Identifisere og visualisere omfanget av avgangsmasse/deponiet i sjø, herunder å beskrive transport og spredning av kjemikalier og partikler og innlagringen i deponiet.

Avklare i hvilket omfang tilførselen av avgangsmasse, flokkuleringskjemikalier og topografisk endring av sjøbunnen kan bidra til ulempe for laksen i fjorden. Risiko for akutt forurensning og påvirkning på laksen utredes under ROS-kapitlet. Vurdering av laksestammen i nasjonal laksefjord foretas i naturmiljøutredningen.

Beskrive potensialet for uakseptabel endret samlet belastning på naturmangfoldet i resipienten (influensområdet), herunder å vurdere påvirkning på biota, endringer i økologisk tilstand (forringelse) og eventuelle konflikter mot annen næringsaktivitet/bruk av resipienten.

7.8 Støy

Definisjon av tema

Støy er definert som uønsket lyd. Utredningsteamet omfatter støy følger av tiltaket som berører omkringliggende boligområder og annen støyfølsom bebyggelse.

Begrunnelse for utredning og utforming

Gravedrift og malmutvinning medfører støy i forbindelse med sprenging og malmutvinning, og transport av malm mellom de ulike ledd i produksjonslinjen. Videre inngår støy i forbindelse med byggeaktivitetene. I driftsfasen vil trafikk mellom Bjørnevatn og Kirkenes medføre støy for nærliggende boligområder.

Det vil være behov for å lokalisere og utforme tiltakene slik at grenseverdier for støy overholdes.

Utredningens omfang

Det skal gjøres beregninger av og lages kart for støynivået i driftsfasen, som samsvarer med kilder nevnt ovenfor, samt at kritiske og sårbare områder for støy skal identifiseres. Støyforhold i anleggsfasen skal utredes.

7.9 Luftforurensning

Definisjon av tema

Utredningstemaet omfatter utslipp til luft som følger av tiltaket og som berører omkringliggende boligområder og annen følsom bebyggelse.

Begrunnelse for utredning og utforming

Gravedrift og malmutvinning medfører utslipp til luft i forbindelse med sprenging og malmutvinning, og transport av malm mellom de ulike ledd i produksjonslinjen.

Utredningens omfang

Det skal gjøres beregninger av og lages kart for utslippsnivået i driftsfasen for de aktuelle utslippskomponenter, som samsvarer med kilder nevnt ovenfor. Kritiske og sårbare områder for utslipp til luft skal identifiseres. Utslipp til luft i anleggsfasen skal utredes.

7.10 Transport og trafikk

Definisjon av tema

Utredningstemaet omfatter vegtrafikk og jernbanetrafikk, og forholdet til gående og syklende.

Begrunnelse for utredning og utforming

Det er tidligere gjort en analyse av de trafikale virkningene av samtlige nye utbyggingstiltak i Kirkenesområdet. Dette er gjort for Statens vegvesen, som ønsket et samlet bilde av fremtidig vegtrafikk.

Trafikksituasjonen må ses i sammenheng med utbyggingen av nytt boligområde ved Skytterhusfjellet, nytt sykehus ved Andrevann, og utbyggingen av Kirkenes Industrial Logistics Area (KILA). En fordobling av produksjonen ved Sydvaranger Gruve AS vil ha som konsekvens at antall arbeidsplasser økes og det genereres økt trafikk som følge av denne produksjonsøkning.

Utredningens omfang

Utredningen skal beskrive dagens situasjon med vekt på eksisterende infrastruktur og vegstandard. Det skal avklares hvordan det skal tilrettelegges for et effektivt kjøremønster i området, herunder vurdere

behov for nye veger, kryss og gjennomføring. Ulike atkomstsløsninger vurderes. Forventet mengde trafikk må utredes, type trafikk til/fra gruveområdet og trafikkøkningen. Dimensjonering av vegsystemet i forhold til forventet trafikk og behovet for utbedringer må utredes.

På bakgrunn av innkomne merknader er følgende utvidelser og presiseringer tatt inn:

Konsekvenser for gående og syklende skal utredes.

Det presiseres at forventet mengde trafikk må utredes for de aktuelle lokaliseringalternativ: type trafikk til/fra gruveområdet og fabrikkområdet.

7.11 Nærmiljø og friluftsliv

Definisjon av tema

Temaet defineres som opphold og fysisk aktivitet i friluft, knyttet til bolig- og tettstedsnære uteområder, samt friluftsområder.

Begrunnelse for utredning og utforming

Utvidelser av gruvedriften vil medføre virkninger i nærmiljøet og i områder som i dag benyttes til friluftsliv både på land og i sjø/fjord. Det er flere aktivitetsanlegg, fotballbaner, leirduebane, skytebaner, friidrettsanlegg, turveier, orienteringsløyper og skiløyper innenfor planområdet (Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet 2006–2017). Selv om disse primært ikke berøres direkte av tiltaket skal konsekvensene for bruken av områdene likevel utredes.

Utredningens omfang

Følgende forhold skal belyses: Virkninger for områder som er viktig for nærmiljø og friluftsliv; lokale og regionale turområder; sti- og løypenett; utfartssteder og turmål; samt områder for eventuell rekreasjon i innsjø, nære rekreasjonsområder i tilknytning til boområder, skoler, barnehager og idrettsanlegg, opparbeidede og/eller tilrettelagte anlegg og turløyper, evt. regulerte friområder og områder som er regulert til spesialområde friluftsliv eller som er vernet/sikret på annen måte.

Ved deponering av avgangsmasser i sjø vil eventuelle virkninger for folks bruk av sjøområdene til rekreasjon bli vurdert.

Konsekvensene av planforslaget for friluftslivet skal vurderes.

7.12 Samiske interesser

Definisjon av tema

Utredningstemaet omfatter de samiske interesser i området, i hovedsak knyttet til mineralressurser og samiske næringer i området. Konsekvenser for samiske kulturminner er også et aktuelt tema.

Begrunnelse for utredning og utforming

Sametinget har i juni 2010 vedtatt en mineralveileder for sikringen av hensynet til samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv ved planer om faktiske undersøkelser, prøveuttak og drift av mineralressurser i tradisjonelle samiske områder. Mineralveilederen praktiseres i samhandlingen med mineralselskaper som vil undersøke og drifte på mineraler i samiske områder.

Utredningens omfang

Følgene for samiske interesser av en produksjonsøkning skal belyses.

På bakgrunn av innkomne merknader er følgende utvidelser og presiseringer tatt inn:

Det presiseres at samiske interesser omfatter rein, kulturminner samt sjølaksefiske mm.

Konsekvenser for reinbeitedistrikt 5A/5B skal utredes.

Konsekvenser for Skoltekulturen skal utredes.

7.13 Folkehelse, barn og unges oppvekstmiljø

Definisjon av tema

Temaet omfatter folkehelse og barn og unges oppvekstmiljø, som boligforhold (bl.a. med hensyn på lek og rekreasjon for barn og unge), ytre miljø og sikkerhet, økonomi og arbeidsliv og medvirkning i planprosessen.

Folkehelse defineres som befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i befolkningen. Folkehelsearbeid handler om å legge til rette for og fremme befolkningens helse og trivsel, og redusere faktorer som har negativ innvirkning (jf. Folkehelseloven § 3).

Begrunnelse for utredning og utforming

Plan og bygningsloven krever at all planlegging etter loven skal fremme befolkningens helse og motvirke sosiale helseforskjeller, samt bidra til å forebygge kriminalitet (Plan og bygningsloven § 3-1). Videre sier loven at det skal vurderes om nye planer kommer i konflikt med barn og unges hensyn og interesser. Rikspolitiske retningslinjer for barn og unge (1989) har som formål å sikre at barn og unges interesser blir ivarettatt i planleggingen. Dette står også presisert i plan- og bygningsloven, § 1-1 Lovens formål. Det skal vurderes om nye planer kommer i konflikt med barn og unges hensyn og interesser.

Arealplanlegging legger føringer for arealbruken i lang tid fremover og påvirker folks levevaner for eksempel i forhold til nærhet til lekeplasser, rekreasjonsområder/muligheter for friluftsliv, sosiale møteplasser, skoler, barnehage, gang/sykkelveier, handel, etc. I tillegg kan tiltaket påvirke blant annet trafiksikkerhet og ytre miljøfaktorer som kan ha innvirkning på helse. Konsekvenser tiltaket har på lokalsamfunnet med hensyn på tilgjengelighet til arbeidsplasser har også stor betydning for folkehelsen på sikt.

Utredningens omfang

Det skal redegjøres for hvordan tiltaket generelt påvirker folkehelsen, med spesielt fokus på boligforhold (blant annet med hensyn på lek og rekreasjon for barn og unge), ytre miljø og sikkerhet, økonomi og arbeidsliv og medvirkning i planprosessen. Dette vil vurderes for befolkningen generelt og for barn og unges oppvekstsvilkår spesielt.

Tiltakene og alternativene vil bli vurdert i forhold til:

Folkehelse generelt – beskrive hvilken påvirkning tiltaket vil ha på befolkningens helse og trivsel. Spesielt påvirkning på sosial ulikhet i helse og flere gode leveår i befolkningen. Dette vil være basert på en

helhetlig vurdering av de ulike temaene i utredningen som blant annet omhandler: Forurensning til sjø/land, støy, luftforurensning, transport og trafikk, nærmiljø og friluftsliv, samiske interesser, teknisk infrastruktur, samfunns- og næringsliv og kommunal økonomi.

7.14 Teknisk infrastruktur

Definisjon av tema

Temaet dekker veg- og avløps- og utslippsanlegg samt vannforsyning til produksjonsprosessen. I tillegg vil der redegjøres for nødvendig kraftforsyningsanlegg for å kunne gjennomføre økningen i produksjonen.

Begrunnelse for utredning og utforming

Planforslaget vil legge til rette for en dobling av produksjonen i forhold til dagens situasjon.

Utredningens omfang

Konsekvensutredningen skal inneholde vurderinger av kapasitet på teknisk infrastruktur i området, samt vurderinger av tiltak og investeringsbehov for å sikre tilstrekkelig kapasitet.

7.15 Samfunn og næringsliv - samfunnsregnskap

Definisjon av tema

Utredningstemaet omfatter vesentlige samfunnsmessige konsekvenser av tiltaket, i hovedsak tiltakets virkninger på sysselsetting og næringsliv i kommunen, samt boligmarked og behovet for kommunal service og infrastruktur.

Begrunnelse for utredning og utforming

Dette vil være konsekvenser knyttet til demografiske endringer, virkninger for lokalt og regionalt arbeidsmarked, endringer i pendlingsomfang og pendling over landegrenser og virkninger for lokalt boligmarked. Slike endringer vil ha betydning for behovet for kommunal service og infrastruktur, som igjen vil ha betydning for kommunal økonomi..

Utredningens omfang

Bosettingsmønsteret, arbeidsmarkedet og sysselsettingen i kommunen beskrives, med framskrivninger frem til 2040. Det skal gjøres vurderinger for hvordan en produksjonsøkning med tilhørende økning i arbeidsstokken vil påvirke samfunnet og Sør-Varanger kommune. Det skal gjøres vurderinger av hvorvidt og eventuelt hvordan tiltaket kan påvirke befolkningsutvikling, arbeidsmarkedet, sysselsettingen og næringslivets kår i kommunen.

På bakgrunn av innkomne merknader er følgende utvidelser og presiseringer tatt inn:

Det skal gjøres også gjøres vurderinger av hvorvidt og eventuelt hvordan tiltaket kan påvirke boligbygging og næringsliv i kommunen.

Konsekvenser for fiskerinæring og kystkultur utredes.

Konsekvenser for havnevirksomhet utredes.

7.16 Kommunal økonomi

Definisjon av tema

Kommunal økonomi er en følge av i hovedsak lovbestemte kommunale tjenester. Omfanget av tjenestene har sammenheng med blant annet antall bosatte i kommunen, befolkningsstruktur, arbeidsmarked og sysselsettingstruktur.

Begrunnelse for utredning og utforming

En fordobling av produksjonen ved Sydvaranger Gruve AS vil forutsette en økning i antall sysselsatte ved bedriften. Ved en økning av antall sysselsatte vil behovet for kommunale tjenester og investeringer normalt øke. Det er derfor ønskelig å klarlegge hvilke konsekvenser vil tiltaket ha på kommunal økonomi.

Utredningens omfang

For å kunne vurdere konsekvensen av tiltaket på den kommunale økonomi vil det bli utredet

1. Finansieringsanalyse for de siste 10 år
2. KOSTRA-analyse
3. Demografisk analyse (befolknings-, arbeidsmarkeds- og sysselsettingsanalyse)
4. Konsekvenser for kommunens rammeoverføringer i økonomiplanperioden og de nærmeste 10 år/utvikling i de frie inntekter.
5. Utfordringer for kommuneøkonomien

7.17 Virkninger for naboland

Definisjon av tema

Espoo-konvensjonen er en konvensjon om konsekvensutredninger for tiltak som kan ha grenseoverskridende miljøvirkninger. Konvensjonens formål er å forhindre, redusere og kontrollere vesentlige, negative grenseoverskridende miljøvirkninger. Norge har inngått følgende overenskomster med nabolandene:

- Overenskomst mellom Norge og Finland om en norsk-finsk grensevassdragskommisjon
- Overenskomst mellom Kongeriket Norges Regjering og Den Russiske Føderasjons Regjering om samarbeid på miljøvernområdet.

Begrunnelse for utredning og utforming

I vannforsyningen til gruvedriften er det aktuelt å vurdere vassdrag med forbindelser inn i Russland og Finland. Det kan også være aktuelt å vurdere deponiløsninger som kan gi utslipp til ferskvann- og sjøområder som grenser til Russland. Neidenvassdraget ender ut blant annet i Korsfjorden og Bøkfjorden.

Utredningens omfang

Det vil bli belyst i utredningen forhold som kan ha grenseoverskridende miljøvirkninger.

Se for øvrig til pkt. 5.5.5- Internasjonale avtale som har innflytelse på planarbeidet.

7.18 Risiko og sårbarhet, inkludert beredskap

Definisjon av tema

Utredning av risiko- og sårbarhet har som formål å gi grunnlag for å forebygge ulempe og risiko for skade på og tap av liv, helse, miljø og viktig infrastruktur, materielle verdier mm.

Begrunnelse for utredning og utforming

I henhold til forskrift om konsekvensutredning vedlegg III bokstav b skal temaet beredskap og ulykkesrisiko utredes i henhold til PBL § 4-3. Det betyr at det i konsekvensanalysen utarbeides en risiko- og sårbarhetsanalyse som tilfredsstiller følgende krav gjengitt i PBL § 4.3: "vise alle risiko- og sårbarhetsforhold som har betydning for om arealet er egnet til utbyggingsformål, og eventuelle endringer i slike forhold som følge av planlagt utbygging. Område med fare, risiko eller sårbarhet avmerkes i planen som hensynssone, jf. §§11-8 og 12-6. Planmyndigheten skal i arealplaner vedta slike bestemmelser om utbyggingen i sonen, herunder forbud, som er nødvendig for å avverge skade og tap."

Videre vil det i analysen tas hensyn til Byggeteknisk forskrift – TEK 10. Der stilles det sikkerhetskrav i forhold til naturfare (TEK 10 § 7-1,2,3 og 4), og det er gitt et generelt krav om at byggverk skal utformes og lokaliseres slik at det er tilfredsstillende sikkerhet mot fremtidige naturkrefter. Videre stiller Norges Vassdrags- og Energidirektorats (NVEs) retningslinjer 2-2011 Flaum og skredfare i arealplaner- krav om at det ikke skal bygges i utsatte områder, dette vil også bli hensyntatt i analysen.

Utredningens omfang

Det skal utføres en risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) for prosjektet. I ROS-analysen vurderes hvorvidt det planlagte tiltaket vil medføre endret risiko for mennesker, miljø og/eller materielle verdier. Gjennom en ROS-analyse gjøres en systematisk gjennomgang av mulige uønskede hendelser, og det vurderes hvilken risiko disse hendelsene representerer.

Analysens hovedformål er å vurdere fremtidig utbygget område. Det er på nåværende tidspunkt identifisert at anleggsperioden kan bli komplisert og utfordrende. Det vil derfor også bli indentifisert og vurdert særskilte forhold ved denne fasen i analysen.

Delutredninger fokusområder:

Spesielle fokusområder i analysen vil være:

- Virksomhetsrisiko (driftsfase og anleggsperiode)
 - Brann/ eksplosjon
 - Akutt forurensning
 - Sjøverts transport
 - Kjemikaliehåndtering
- Infrastruktur (intern/ ekstern)
- Naturbaserte hendelser.

På bakgrunn av innkomne merknader er følgende utvidelser og presiseringer tatt inn:

Det presiseres at naturbaserte hendelser omfatter skred, flom og klimaendringer mm.

7.19 Forholdet til overordnede mål og retningslinjer

Følgende forhold må det redegjøres for:

- Statens/regjeringens mål for utvinning av naturressurser/malmressurser
- Nordområdesatsingen
- Diverse Stortingsproposisjoner
- Forholdet til naboland (Espoo-konvensjonen)
- Fylkesplan for Finnmark
- Energi- og Klimaplan for Sør-Varanger Kommune (2010-2020)

På bakgrunn av innkomne merknader er følgende utvidelser og presiseringer tatt inn:

Pkt. 1 og 2 endres til:

- Nasjonale mål for utvinning av naturressurser/malmressurser
- Nasjonale miljømål for nordområdesatsingen

7.20 Naturressurser - landbruk

Nytt tema tatt inn på bakgrunn av innkomne merknader.

Definisjon av tema

Temaet omfatter jord- og landbruksinteresser i planområdet.

Begrunnelse for utredning og utforming

Planområdet slik det foreligger i planprogrammet omfatter store og viktige landbruksområder med dyrka jord og dyrkbar jord.

Utredningens omfang

Planområdets avgrensning vurderes på bakgrunn av landbruksinteresser i planområdet.

Eventuelle konsekvenser for landbruksinteresser i planområdet utredes.

8 Planprosessen

Sør-Varanger kommune skal i løpet av 2012 utarbeide kommunal planstrategi. I forbindelse med behandlingen av planstrategien vil kommunestyret ta stilling til hvordan kommuneplanens arealdel skal rulleres.

Ut fra erfaringene de siste år etter vedtak om ny Plan- og bygningslov vil det være hensiktsmessig å utrede konsekvensene av tiltaket i en områdereguleringsprosess. Det er en stor og omfattende sak, som krever en slik planprosess. Dette forutsettes innarbeidet i kommunestyrets behandling av kommunal planstrategi i løpet 2012

Dette planprogrammet gjelder områderegulering for tiltak innenfor Sydvaranger Gruves industriområde i Kirkenes og gruveområdet i Bjørnevatn, og det influensområdet som følger av tiltaket. I tillegg til de to nevnte områder inngår også baneforbindelsen mellom områdene, som binder områdene sammen.

Det skal også utarbeides en områdereguleringsplan som omfatter deponiområdet i Bøkfjorden med influensområde.

Planprosessen er beskrevet innledningsvis i kap. 1 – Formål og bakgrunn.

Øvrige aktuelle planprosesser:

Det kan være aktuelt å utarbeide detaljreguleringsplaner for

- Fabrikkområdet i Kirkenes
- Transportsystemet mellom Kirkenes og Bjørnevatn
- Deler av gruveområdet i Kirkenes.

Vesentlige konsekvenser på overordnet nivå knyttet til disse detaljreguleringsplanene forutsettes utredet i forbindelse med områdereguleringen.

Tidsplan for planprogrammet (PP):

Møte med regionale myndigheter (planforum):	31. mai 2012
Behandling i utvalg for Plan og Samferdsel -	
Utlekking av PP, varsling av planoppstart:	21. juni 2012
Høring og offentlig møte om forslag til planprogram:	22.06.- 31.08.2012
Merknadsbehandling av forslag til planprogram	10.09. - 22.10.2012
Forslag til planprogram – Utv. Plan og Samferdsel	november 2012
Høring av planprogram – Miljøverndep. og andre	november 2012
Kommunestyret vedtar planprogram	desember 2012
Oppstart utarbeidelse av områdeplaner med KU	desember 2012